

ବୋର୍ଡିଂ ନିୟମିତ ଆନିଷ୍ଟାର-ନ

ଝେପ ରେକର୍ଡରର ଚମତକାରିତା

ଅବସ୍ଥାନ: ଭୁବନେଶ୍ୱର ପୋଲିମେନ
୧୮୭୯-୧୯୪୭ ଭେଦମାର୍ଗ

ସୂଚ: ଝେପ ଉପରେ ରୁମ୍ବକର୍ପମୀ ସୁଦ୍ଧାଂଶର
ଅବରଣରେ ଥିବା ଦ୍ୱାରା ଉପାଦାନ ବୈଦ୍ୟୁତିକ
ସ୍ଥଳ ରେକର୍ଡ କରାଯାଇ ପାରେ ।

ବର୍ଷ: ୧୯୦୦ (ମୂଳ ଭାରତ ମତେଲ)

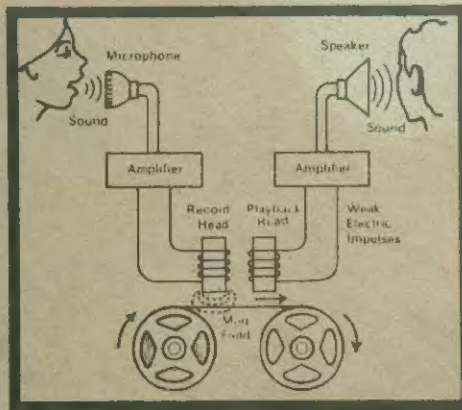
ଅଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ କରାଯାଇ ରେକର୍ଡ଼ ଦେଖିବା ନିଆଯାଏ (ଏକ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋମ୍ୟାଗନେଟିକ୍) ଯେଉଁ ସେଗୁଡ଼ିକ ଏକ କମ୍ପ୍ୟୁଟିଂ ମ୍ୟାଗନେଟିକ୍ ସେଟ୍ ସୃଷ୍ଟି କରେ । ସେତେବେଳେ ରୁମ୍ବକର୍ପମୀ ସୁଦ୍ଧାଂଶର ଅବରଣ ନିଆଯାଏ, ସେତେବେଳେ ସୁଦ୍ଧାଂଶ ମଧୁ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋମ୍ୟାଗନେଟିକ୍ ରୁମ୍ବକର୍ପମୀ ଅନୁପାତୀ ମ୍ୟାଗନେଟିକ୍ କରାଯାଏ । ଏହା ଯେତେବେଳେ ଝେପରେ ଥିବା ରେକର୍ଡ଼ ହୋଇପାଏ ।

**ଝେପ ରେକର୍ଡର
କାହିଁ କରେ ବିପରି ?**

ଏକ ଝେପ ରେକର୍ଡର ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଶକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଏକ ବିଶେଷ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଝେପ ଉପରେ ଥିବା ରେକର୍ଡ଼ କରେ ଓ ପୁଣି ଥିବା ଉପରେ କରେ । ମୂଳତଃ ଏଥିରେ ରହୁଛି ୨ଟି ସ୍କ୍ରୋଲ, ଗୋଟିଏ ରେକର୍ଡ଼ିଂ ହେଡ୍, ଏକ ପ୍ରେସ୍ୟାକ୍ ହେଡ୍ ଏବଂ ମାଇକ୍ରୋଫୋନ୍ ଓ ଏକ ସ୍ପିକର ।

ରେକର୍ଡ଼ିଂ :

ଏକ ମାଇକ୍ରୋଫୋନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଥିବା ଭରସା, ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶକ୍ତି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ସ୍ଥଳରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ହୋଇପାଏ । ଏହି ସ୍ଥଳସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକ ଅମ୍ପ୍ଲିଫାଇର ଦ୍ୱାରା

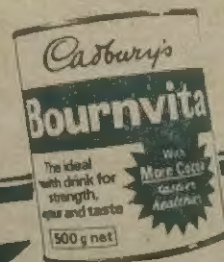
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଝେପରେ ଥିବା ରେକର୍ଡ଼ ହୋଇପାଏ ।

ପ୍ରେସ୍ୟାକ୍ :

ପେରି ସ୍ପିକରରେ ରେକର୍ଡ଼ କରାଯାଇ ସେହି ଏକା ସ୍ପିକରରେ ପ୍ରେସ୍ୟାକ୍ ହେଉ ଦେଇ ଝେପକୁ ନିଆଯାଏ ଏବଂ ତାହାର ବିପରୀତ ପ୍ରତିରୂପ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । ସ୍ପିକର ମାଧ୍ୟମରେ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ସ୍ଥଳ ମଧୁ ଥିବାରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ହୁଏ ।

ଦୁଆ କରି ରେକର୍ଡ଼ କରାଯାଏ ପାଇଁ ଝେପରେ ପୂର୍ବରୁ ରେକର୍ଡ଼ ହୋଇଥିବା ଥିବା ପୋଡ଼ି ଦିଆଯାଇ ପାରେ ।

**କ୍ୟାଡବରୀଜ
ବୋର୍ଡିଂ**
ଆପଣଙ୍କ ଆଗାଧିକାରୀ ପାଇଁ ଅଧିକ ଶକ୍ତି ଦିଏ

ବିଶେଷ ସୁଯୋଗ -ନ

ଏକ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପରୀକ୍ଷାକ୍ରମ ସହଜ ବିଶେଷ ବ୍ୟବହାର ଅନୁପାତୀ ଅମେ ବିଦେଶରେ ମୁଦ୍ରଣ "The How and Why Wonder Book of Science Experiments" (ଇଂରାଜୀରେ) ନାମକ ୪୦ ପୃଷ୍ଠାର ରଚନା ସହଜ ଏବଂ ଉପଯୋଗୀ ଏକ ପୁସ୍ତକର କପି ଆପଣଙ୍କୁ ମାତ୍ର ଟ. ୪.୨୦ ପଇସା (ମୂଳ ବାମ: ୨୦ ପଇସା) ସୁଲଭ ମୂଲ୍ୟରେ ବିନା କାଳ ଭରତରେ ପୋଗାଇ ଦେବାକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରୁଛୁ । ଆପଣ ଏହି ପୁସ୍ତକଟି ପାଇବା ପାଇଁ ମନ-ଅର୍ପଣ ପୋଷ୍ଟ ଟ. ୪.୨୦ ପଇସା ଓ ପୃଥକ ଭାବରେ ବୋର୍ଡିଂହାଉସ୍ ଯେ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କରେ ଗୋଟିଏ ପଏଲ୍ କରନ୍ତୁ ଉପ ପଠାନ୍ତୁ ଏବଂ ଠିକଣାରେ : Deptt. : 10B, India Book House, 22 Bhulabhai Desai Road, Bombay 400 026.

ଶ୍ରୀ ଚରନ୍ତ: ଶୁକ୍ର ସାମିତ ।

ଶାନ୍ତ କଥାଚିତ୍ର

ଶାନ୍ତା ମହାବଳ

ଉଦ୍ୟୋଗ

ଜହ୍ନ ମାୟା

ସମ୍ପାଦକ : 'ଚକ୍ରପାଣୀ'

ସଞ୍ଚାଳକ : ନାଗିରେଭୁଜୀ

ଏହି ସଂଖ୍ୟାରେ ସମାପ୍ତ ହେଲା 'ବୀର ହନୁମାନ' । ଆଗାମୀ ସଂଖ୍ୟାରୁ
ଧାର୍ମିକ 'ଦେବୀ ଭାଗବତ'ର ଶୁଭାରମ୍ଭ ହେବ । ଏହି ସଂଖ୍ୟାରୁ
ଆରମ୍ଭ ହେଉଛି ଏକ ନୂତନ ବିଭାଗ : ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ।

ଅମର ବାଣୀ

କାବ୍ୟଶାସ୍ତ୍ରବିନୋଦେନ୍ଦ୍ର କାଲେ ଗଚ୍ଛତି ଧୀମତାମ୍ ।

ବ୍ୟସନେନ ତୁ ମୂର୍ଖାଣାଂ ନିଦ୍ରାୟା କଲହେନ ବା ॥

[କାବ୍ୟ, ଶାସ୍ତ୍ର ଇତ୍ୟାଦି ଉପଭୋଗ କରି ଧୀମାନ୍ ବ୍ୟକ୍ତି ସମୟ କଟାଏ; ବିଳାସ-
ବ୍ୟସନ, ନିଦ୍ରା ଓ କଲହରେ ସମୟ ନଷ୍ଟ କରେ ମୂର୍ଖ ।]

ବର୍ଷ : ୧୨

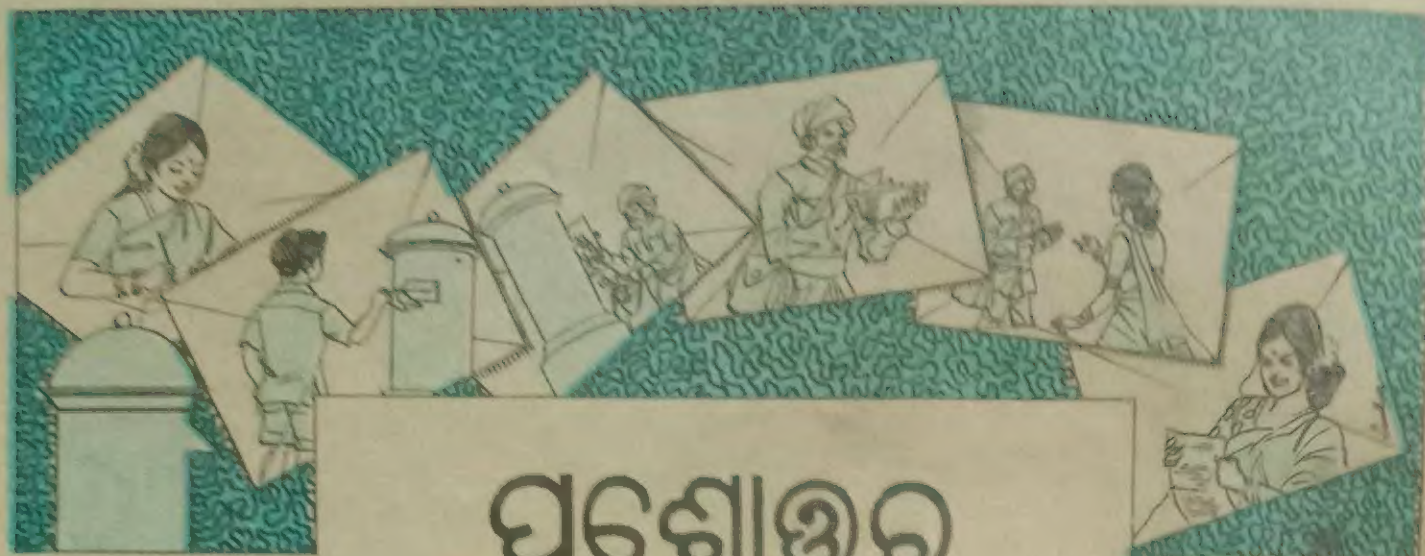
ନଭେମ୍ବର ୧୯୭୮

ଅଙ୍କ : ୫

ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟା : ଟ ୧.୨୫

::

ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ୧୫.୦୦

ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର

ଗଙ୍ଗାଧର ଜେନା, ପିରୁକୁଳି (ଓଡ଼ିଶା)

ପ୍ରଶ୍ନ : ଜହ୍ନକୁ 'ଜହ୍ନ ମାମୁ' ବୋଲି କୁହାଯାଏ କାହିଁକି ?

ଉତ୍ତର : ଦେବ ଓ ଦାନବମାନେ ମିଳି ଅମୃତ ପାଇବା ଆଶାରେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ମନ୍ତ୍ରଣ କଲେ ବେଳେ ସମୁଦ୍ର ବାହାରଥିଲେ ଦେବ ଲକ୍ଷ୍ମୀ । ଜହ୍ନ ମଧ୍ୟ ସମୁଦ୍ରରୁ ସେତକବେଳେ ବାହାରଥିଲେ । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦବ୍ୟ ଜନନୀଙ୍କର ଏକ ରୂପ । ଜହ୍ନ ତାଙ୍କ ସହ ସମୁଦ୍ରରୁ ବାହାରଥିବାରୁ ତାଙ୍କ ଭାଇ । ଅତଏବ ସେ ଆମ ମାମୁ । ଏହାହିଁ ସବୁଠୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ।

ଏଚ. ଶାହ, ଠାଣା (ମହାରାଷ୍ଟ୍ର)

ପ୍ରଶ୍ନ : ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ବାସ୍ତବରେ କ'ଣ ?

ଉତ୍ତର : ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣରେ ରହିଛି ସାତ ରଙ୍ଗ । [ସେଥିପାଇଁ] ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ରଥରେ ସାତଟି ଅଶ୍ୱ ଥିବାର କୁହାଯାଏ । ଚିତ୍ରକରମାନେ ସାତ ଅଶ୍ୱକୁ ସାତରଙ୍ଗରେ ଚିତ୍ରଣ କରନ୍ତି ।

ବର୍ଷାବନ୍ଧୁ ଉପରେ ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣର ପ୍ରତିଫଳନ (Reflection) ଏବଂ ପ୍ରତିସରଣ (Refraction) ଦ୍ୱାରା ସୂର୍ଯ୍ୟର ବିପରୀତ ଦିଗରେ ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ଦେଖାଦିଏ । ଅବଶ୍ୟ ଆଖିକୁ ସାତୋଟି ଗୋଟି ଗୋଟି ରଙ୍ଗ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ ।

ଅପଲଭ୍ୟ ନାଗରାଜ ଶର୍ମା, ପିଲେରୁ (ଆନ୍ଧ୍ର)

ପ୍ରଶ୍ନ : ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ଗ୍ରନ୍ଥର କ'ଣ 'ଜହ୍ନମାମୁ'ର ସବୁ ସଂସ୍କରଣରେ ରହିବ ?

ଉତ୍ତର : ଜହ୍ନମାମୁର ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣ (Chandamama)ରେ ଏ ଗ୍ରନ୍ଥର ପୁନର୍ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଥିଲା । ଏଣିକି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଂସ୍କରଣରେ ମଧ୍ୟ ରହିବ ।

[୩]

(ଲବ୍ଧ ପ୍ରଣାଶ)

ବାନର ପାଖରୁ ଭର୍ତ୍ତିନା ଶୁଣି କୁନ୍ତୀର ଭାବିଲା, ଥରେ ଛଳନା ଦ୍ଵାରା ବାନରକୁ ଭୁଲାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଉ । ସେ ତେଣୁ ଗଛ ପାଖକୁ ଲାଗିଯାଇ କଣ୍ଠସ୍ଵର ବଡ଼ ମଧୁର କରି କହିଲା, “ମାଙ୍କଡ଼ ଭାଇ ! ତୁମେ ଥଟ୍ଟାକୁ ସତ ବୋଲି ବିଶ୍ଵାସ କଲ କି ? ତୁମଭଳି ବୁଦ୍ଧି-ମାନ୍ ଲୋକ ଏପରି କରିବା ତ ଗୋଟା ପାଏ ନାହିଁ ! କଲିଜା ଯେ ଜଣକ ଦେହରୁ ଅଲଗା ହୋଇ ରହି ପାରେ ନାହିଁ, ଏତକ ବୁଦ୍ଧିଲ ଭଳି ସାଧାରଣ ଜ୍ଞାନ କ’ଣ ମୋର ନାହିଁ ? ତାଛଡ଼ା କୌଣସି ସ୍ତ୍ରୀ କେତେବେଳେ ହେଲେ ସ୍ଵାମୀର ମିତ୍ରକୁ ବିନାଶ କରିବାକୁ ଚାହୁଁ ପାରେ ? ତୁମ ନୂଆବୋଉ ଗଞ୍ଜର ଆଗ୍ରହରେ ଆମକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବେ । ତୁମକୁ କେତେ ପ୍ରକାର ସେ ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କରିବେ, ସେକଥା ଅଙ୍ଗେ ନ

ନିଭେଇଲେ କଳ୍ପନା କରି ପାରିବ ନାହିଁ । ଚାଲ ଆଉ ବିଳମ୍ବ କରି ନାହିଁ ।”

“ଫେର ବକ୍ ବକ୍ ହେଉଛି, ବଦ୍‌ମାସ୍ ! ତୁ ସିନା ମୂର୍ଖ ! କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଶାସ୍ତ୍ର, ମାତୃକଥା, କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ଇତ୍ୟାଦି କିଛି କିଛି ଜାଣେ । ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ ଗଙ୍ଗଦତ୍ତ କହିଥିଲା କି କ୍ଷୁଧାର୍ତ୍ତ ନକରି ପାରିଲା ଭଳି ପାପ ନାହିଁ କି ଦୁର୍ବଳ ଭିତରେ ଦୟା ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ । ସେ କଥା ମୁଁ କ’ଣ ଭୁଲିଯିବି ? ଥରେ ବୋକାମି କରି ତୋ ପିଠିରେ ବସିଥିଲ ବୋଲି ପୁଣି ତା’ର ଧୂନରାବୁଡ଼ି କରିବି, ସେ ଆଶା କରନା ।” ବାନର କହିଲା ।

“ଗଙ୍ଗଦତ୍ତ କଥା କ’ଣ ଗପିଲ, ଶୁଣିବା !” କୁନ୍ତୀର ଅନୁରୋଧ କଲା ।

ବାନର ସେଇଠୁ ଗପିଲା :

ବହୁ ପୁରା କାଳର କଥା । ଗୋଟାଏ କଥାରେ

କହି ବେଙ୍ଗରଜା ଯଥାଶୀଘ୍ର ଯାଇ ସାପଗାତ
ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା ।

“ପ୍ରିୟଦର୍ଶନ ! ବିଳ ବାହାରକୁ ଆସିଲ ।”
ସେ ଗାତ ମୁହଁ ପାଖରେ ଥାଇ ପାଟିକଲା ।

ଗାତ ଭିତରେ ଥାଇ ସାପ ଶୁଣିଲା : ଏ
କଣ୍ଠସ୍ୱର କୌଣସି ସାପର ନୁହେଁ । ସାପ ଛଡ଼ା
ସାପ ସହ ଆଉ କେହି ବନ୍ଧୁତା କରିବାକୁ
କଷ୍ଟିନ୍ଦ୍ରକାଳେ ଆସନ୍ତି ନାହିଁ । ହୁଏତ ଇଏ
କୌଣସି ସାପଧର । ମୁଁ ବାହାରିବା ମାତ୍ରେ
ଗଦ ସାହାଯ୍ୟରେ ମୋତେ ଜବଦ କରିବ ।
ନହେଲେ କୌଣସି ବୈଦ୍ୟ । ମୋ ବିଷ ବାହାର
କରିନେବା ମାନସରେ ଆସିଛି ।

ରହୁଥାନ୍ତି ଅନେକ ବେଙ୍ଗ । ସେମାନଙ୍କ ରଜାର
ନାମ ଗଙ୍ଗଦତ୍ତ । ଥରେ ତା’ର କେତେକ କୁଟୁମ୍ବ
ସହିତ ତାର ଝିଅ ଡେଇଁଲା । ବେଙ୍ଗରଜା
ସେଥିରେ ଅପମାନ ବୋଧ କରି କୁଟୁମ୍ବମାନଙ୍କ
ଭିତରେ କିପରି ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବ ସେଇ କଥା
ଚିନ୍ତା କରି ପାଣିକଡ଼ା ଦଉଡ଼ି ସାହାଯ୍ୟରେ
ବାହାରକୁ ଆସିଲା ଓ ଏଣେ ତେଣେ ଅନାଇଲା ।

ଅଦୂରରେ ଥିଲା ଗୋଟାଏ ସାପଗାତ ।
ସେଥିରେ ପ୍ରିୟଦର୍ଶନ ନାମକ ସାପ ରହୁଥିବାର
ସେ ଜାଣିଥିଲା ।

“ଶତ୍ରୁର ବିନାଶ ଶତ୍ରୁ ଦ୍ୱାରା କରି ପାରିଲେ
ମୁଁ ଯଥାର୍ଥ ବୁଦ୍ଧିର ପରିଚୟ ଦେବି ।” ଏହା

ସେ ତେଣୁ ସତର୍କ ହୋଇ ପଚାରିଲା, “ତୁମେ
କିଏ ?” “ମୁଁ ବେଙ୍ଗରଜା ଗଙ୍ଗଦତ୍ତ । ତୁମ ସହ
ବନ୍ଧୁତା କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆସିଛି ।”
ବେଙ୍ଗରଜା ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

“ହଇହେ ବାବୁ ! ଏଇଟା କ’ଣ ବିଶ୍ୱାସ-
ଯୋଗ୍ୟ କଥା ? ଖଡ଼ ଓ ନିଆଁ ଭିତରେ ବନ୍ଧୁତା
ହୁଏ ? ଖାଦ୍ୟ ଓ ଖାଦକ ଭିତରେ ବନ୍ଧୁତା
ହୁଏ ? ତେଣୁ ମିଛ କହି ମୋତେ ଭୁଲାଇ
ପାରିବ ନାହିଁ । ସତ କୁହ ତୁମେ କିଏ ।” ସାପ
ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ କହିଲା ।

“ପ୍ରିୟଦର୍ଶନ ! ତୁମ ସନ୍ଦେହ ଯଥାର୍ଥ । ସାପ
ଓ ବେଙ୍ଗ ଭିତରେ ବନ୍ଧୁତାର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ନାହିଁ ।

ତେବେ ମୁଁ ମୋ ଜାତି କୁଟୁମ୍ବକ ଦ୍ଵାରା ଅପ-
ମାନିତ ହୋଇ ତୁମ ସହାୟତା ଲୋଡ଼ୁଛି ।
ମହାପୁରୁଷମାନେ କହିଛନ୍ତି, ସମୟ ବିଶେଷରେ
ଶତ୍ରୁର ମଧ୍ୟ ସହାୟତା ଲୋଡ଼ାଯାଇପାରେ ।”
ବେଙ୍ଗ ବୁଝାଇଦେଲା ।

“ତୁମ ଶତ୍ରୁ ରହିଛନ୍ତି କେଉଁଠାରେ ?” ସାପ
ପଚାରିଲା ।

“ମୋହର ପାଖରେ ସେମାନେ ରହନ୍ତି ।”
ଉତ୍ତର ଦେଲା ବେଙ୍ଗ ।

“ତୁମେ ରୁହ କେଉଁଠି ? କ’ଣ, ପୋଖରୀ
ନା ହ୍ରଦରେ ?” ସାପ ପଚାରିଲା ।

“କ’ଣରେ !” ବେଙ୍ଗ ଜଣାଇଲା ।

“ତେବେ ଯାଅ । ମୁଁ ପେଟ ଘୋଷାର
ଘୋଷାର କ’ଣ ଭିତରେ ପଶି ପାରିବି ନାହିଁ ।”
ସାପ କହିଲା ।

“ଚିନ୍ତା କର ନାହିଁ । କ’ଣ ଭିତରେ କିପରି
ସହଜରେ ପଶିବ, ସେ ଉପାୟ ମୁଁ ଜାଣିଛି ।
କ’ଣ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଖୋପ ରହିଛି । ସେଇ-
ଠାରେ ତୁମେ ଆରାମରେ ରହିବ ଓ ମୋ ଶତ୍ରୁ-
ମାନଙ୍କୁ ଗୋଟା ଗୋଟା କରି ଖାଉଥିବ । ତୁମର
କୌଣସି ଅସୁବିଧା ହେବ ନାହିଁ ।” ବେଙ୍ଗ
ବୁଝାଇଦେଲା ।

ସାପ ଶ୍ରବଣ : ମୋ ଉମର ବହୁତ ହେଲାଣି । ମୋର
ଆଜିକାଲି ତ ଏଣେତେଣେ ଦୌଡ଼ି ଶିକାର

ଧରିବାକୁ ବଡ଼ କଷ୍ଟ ହେଉଛି । ଏ କୁଳା-
ଙ୍ଗାର ମୋହର ସୁଖର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଦେଉଛି ।
ଚମକାର !

“ବେଗ୍, ଗୁଲ, ବାଟ ଦେଖାଅ !” ସାପ
କହିଲା ।

“ପ୍ରିୟଦର୍ଶନ ! ତୁମକୁ ବାଟ ଦେଖାଇ ନେଇ-
ଯିବି; ତୁମ ରହିବା, ଖାଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବି
କରିଦେବି । କିନ୍ତୁ ଗୋଟାଏ ପର୍ତ୍ତି । ତୁମେ ମୋ
ନିଜ ଲୋକଙ୍କର ଅନିଷ୍ଟ କରିବ ନାହିଁ ।”

“ସେକଥା କହିବା ଦରକାର ? ତୁମେ
ମୋର ଦୋଷ୍ଟ । ତୁମେ ଯାହାକୁ ଖାଇବାକୁ
କହିବ, ତାକୁହିଁ କେବଳ ଖାଇବି । ଅନ୍ୟ

କାହାକୁ ଅନାଇବି କାହିଁକି ?” ସାପ କହିଲା ।

ବେଙ୍ଗ ଖୁସୀ ହୋଇ ବାଟ ଦେଖାଇଲା ଓ ଦଉଡ଼ି ସାହାଯ୍ୟରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ସାପକୁ କୂଅ ଭିତରକୁ ନେଲା ।

ଖୋପ ଭିତରେ ରହି ସାପ ପ୍ରତିଦିନ ବେଙ୍ଗ-ରଜାର ଶବ୍ଦକୁ ଭିତରୁ ଗୋଟାଏ ଯୋଡ଼ାଏ ବେଙ୍ଗ ସବୁଦିନେ ଆହାର କରେ । ହମେ ବେଙ୍ଗରଜାର ଶବ୍ଦକୁଳ ସମ୍ବଳେ ଲେପ ପାଇ-ଗଲା ।

“ଦୋଷ୍ଟ ! ତୁମ ସହାୟତା ପାଇଁ ଧନ୍ୟବାଦ । ଏଥର ଦଉଡ଼ି ସାହାଯ୍ୟରେ ଉପରକୁ ଯାଇ ତୁମ ବିଳ ଠାବ କରିନଅ ।” ବେଙ୍ଗରଜା ସାପକୁ କହିଲା ।

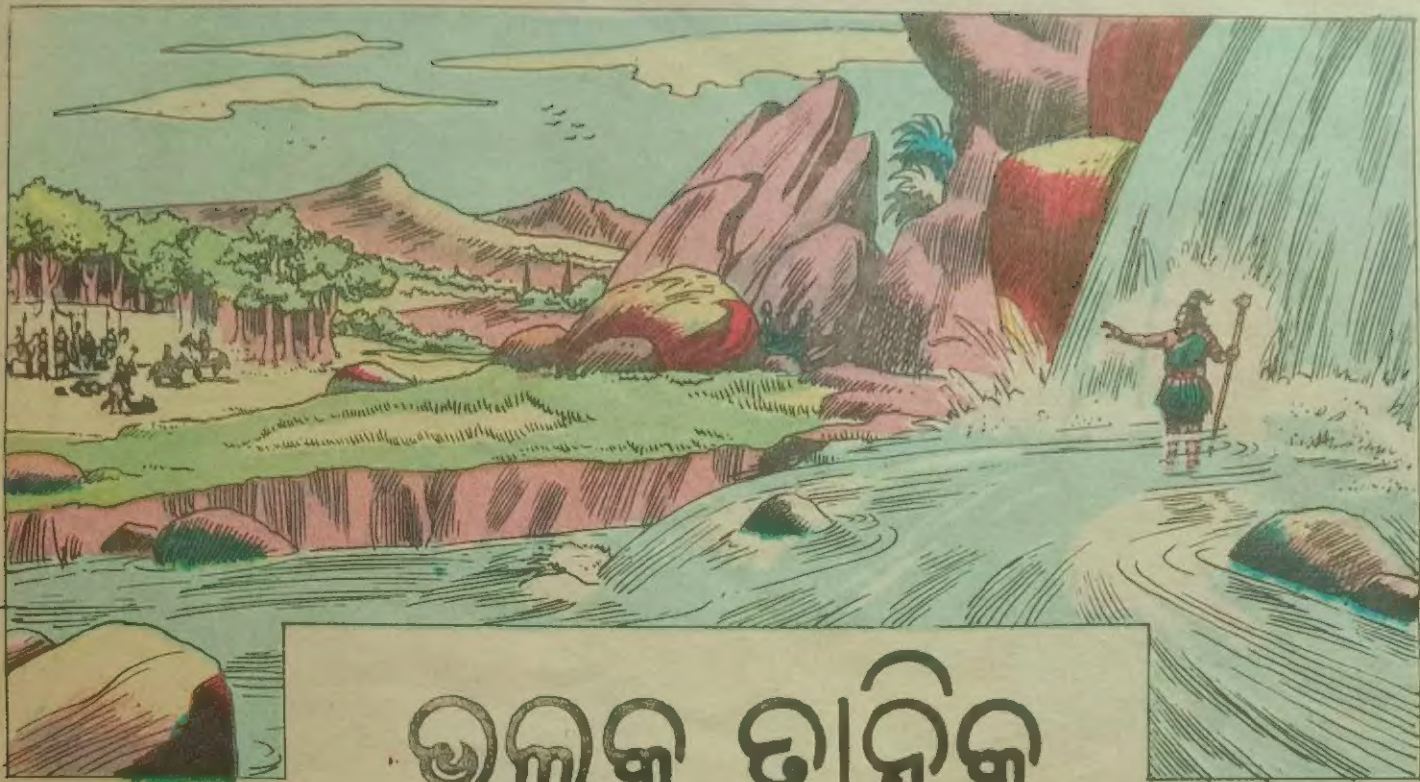
“ଗଙ୍ଗଦତ୍ତ ! ତୁମ ମୁହଁରୁ ଏଭଳି ଅନ୍ୟାୟ କଥା ମୁଁ ଆଶା କରି ନ ଥିଲି । ମୋ ବିଳ କ’ଣ ଏ ଯାଏ ମୋର ହୋଇ ରହିଥିବ ? ହୁଏତ ପୋତି ହୋଇଯିବଣି; ନଚେତ୍ ଅନ୍ୟ ସାପ-

ଟାଏ ତାକୁ ଅକ୍ରମାର କରିବଣି । ମୁଁ ଏଇ ରହିବି । ଏଣିକି ତୁମ ନିଜ ଲୋକଙ୍କ ଭିତରୁ ମୋତେ ସବୁଦିନେ ଜଣେ କରି ଖାଇବାକୁ ଦିଅ ।” ସାପ କହିଲା ।

ବେଙ୍ଗରଜା ମୁଣ୍ଡରେ ଚଢ଼କ ପଡ଼ିଲା । ସାପକୁ ସେଠାକୁ ଆଣି ସେ କେଡ଼େ ଭୁଲ କରିଛି, ବର୍ତ୍ତମାନ ସେକଥା ବୁଝିଲା । ସାପ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ଅସନ୍ନତ ହେଲେ ସାପ ଯାହାକୁ ଇଚ୍ଛା ତାହାକୁ ଧରି ଖାଇଯିବ ବୋଲି ବୁଝି ସେ ଅଗତ୍ୟା ନିଜ ଅନୁଗତମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ ଜଣେ କରି ତାକୁ ସମର୍ପିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ସାପ କିନ୍ତୁ ଲୁଚୁଲ ଲୁଚୁଲ ଅଧିକା ବେଙ୍ଗ ବି ଖାଇ ଦେଉଥାଏ । ମଇଳା ଲୁଗା ପିନ୍ଧିଥିବା ଲୋକ ଯେପରି ଯେଉଁଠାରେ ଇଚ୍ଛା ସେଇଠାରେ ବସିପାରେ, ମାତି ବିସର୍ଜନ ଦେଇଥିବା ଲେଣୁ ମଧ୍ୟ ଯେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଅତ୍ୟାଚାର କରିପାରେ ।

ଭଲ୍ଲୁକ ତାନ୍ତ୍ରିକ

[୩]

[ରାଜ୍ୟ ସୀମାନ୍ତରେ ରହୁଥିବା ପ୍ରଜାମାନଙ୍କୁ ଦସ୍ୟୁମାନଙ୍କ କବଳରୁ ରକ୍ଷା କରି ରବିବର୍ମା ରାଜା ଦ୍ଵାରା ପୁରସ୍କୃତ ହେବା ପରବର୍ତ୍ତେ ମୃତ୍ୟୁ ଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ ହେଲା । ସିପାହୀମାନେ ତାକୁ ବଣ ଭିତରକୁ ନେଇଗଲେ । ସେଠାରେ ଘାତକ ହାତରୁ ପରଶୁ ଛଡ଼ାଇନେଇ ରବିବର୍ମା ସିପାହୀ-ସର୍ଦ୍ଦାରକୁ ମାରି ଦେଲା । ସେତିକିବେଳେ କିଏ ଜଣେ ଚକ୍ରାର କଲ, “ଆଦି ଭଲ୍ଲୁକ !”]

“ଆଦି ଭଲ୍ଲୁକ !” ବୋଲି ରଡ଼ି ଶୁଣିବା ଠିଆ ହୋଇଛି ଏକ ଦୀର୍ଘକାୟ ବ୍ୟକ୍ତି ।

ମାତ୍ରେ ଅଶ୍ଵାରେସ୍ତ୍ରୀ ସିପାହୀମାନେ ସ୍ତବ୍ଧ “ଏ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଶ୍ଚୟ ଜଣେ ତାନ୍ତ୍ରିକ !” ଏହା ହୋଇ ଅନାଇଲେ । ରବିବର୍ମା ଘୋଡ଼ାରୁ ଭାବି ରବିବର୍ମା ସେଠାରୁ ତତ୍ତ୍ଵଶାତ୍ତ୍ଵ ପଳାଇ- ତଳକୁ ଡେଇଁପଡ଼ିଲା । ଅଶ୍ଵାରେସ୍ତ୍ରୀ-ସର୍ଦ୍ଦାରକୁ ବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଲା । କିନ୍ତୁ ଭାବିଲା, ପଳାଇ- ସେ ପ୍ରବ୍ରୁ ନିଜ ତରବାଣିଟି ଦେଇଦେଇଥିଲା । ବାର ଚେଷ୍ଟା କଲେ ଅଶ୍ଵାରେସ୍ତ୍ରୀମାନେ ତାକୁ ଏଥର ସେଖଣ୍ଡି ଆଣି କୋଷରେ ରଖିଲା । ରୋକିବେ ।

ତା’ପରେ ଦେଖିଲା, ଜଳପ୍ରପାତ ନିକଟରେ ସେ ଆଗନ୍ତୁକ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲା । ସଙ୍ଗେ

ସଙ୍ଗେ ଏ କଥା ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲ, ଅଶ୍ଵାବେହ୍ନୀ
ସିପାହୀମାନେ ଭୟ ଓ ସନ୍ତ୍ରାସରେ ସେ ଆଗନ୍ତୁକ
ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ରହିଛନ୍ତି । ଆଗନ୍ତୁକ ପ୍ରପାତ-
ଧାରା ପାରିହୋଇ ଏପଟକୁ ଆସିଲା । ସେ
ଦିଶୁଥିଲା ଖୁବ୍ ବଳିଷ୍ଠ । ପିନ୍ଧିଥିଲା ଗୋଟାଏ
ଭଲ୍ଲୁକ ଚମଡ଼ା । ହାତରେ ଧରିଥିଲା ଖଣ୍ଡିଏ
ଶଙ୍ଖ ଦଣ୍ଡ । ସେ ଦଣ୍ଡର ଶୀର୍ଷଦେଶରେ ଘାସରେ
ଖୋଦେଇ ଭଲ୍ଲୁମୁଣ୍ଡଟାଏ ଲଗିଥାଏ ।

ରବିବର୍ମା ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଳାଇଯିବା କଥା
ଭାବୁଥାଏ । ସେ ଦେଖିଲା ସେ ଅଦ୍ଭୁତ ଲୋକଟି
ପାଖକୁ ପାଖକୁ ଆସିବାର ଦେଖି ଅଶ୍ଵାବେହ୍ନୀ-
ମାନେ ତଥା ଘାତକଜଣକ ଭୟରେ ଥରୁଛନ୍ତି ।

“ମୁଁ ଯଦି ଆଦିଭଲ୍ଲୁକଙ୍କ ନାମ ଉଚ୍ଚାରଣ
କରି ନ ଥାନ୍ତି, ତେବେ ଏଠାରେ ଆହୁରି
ଗୁଡ଼ାଏ ରକ୍ତପାତ ଘଟିଥାନ୍ତା । ମୋ ନାମ
ଭଲ୍ଲୁକ ତାନ୍ତ୍ରିକ ।” ଭଲ୍ଲୁକବେଶୀ ଏହା କହି
ରବିବର୍ମା ପାଖକୁ ଲଗିଆସିଲା ।

ଆଖି ପଲକରେ ରବିବର୍ମା ଡାହାଣ ହାତରେ
ତରବାଣ ବାହାର କରି ଓ ବାଁ ହାତରେ
ତଳେ ପଡ଼ିଥିବା କୁଠାର ଉଠାଇନେଇ କହିଲା,
“ମହାଶୟ ! ଆପଣ ନିଜ ପରିଚୟ ଦେଇଛନ୍ତି ।
ଧନ୍ୟବାଦ । ଆଉ ରକ୍ତପାତ କଥା ଯେ
କହିଲେ, ସେ ସମ୍ଭାବନା ବର୍ତ୍ତମାନ ମଧ୍ୟ ଅଛି ।
ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରସ୍ଥାନ କରିବାକୁ ଯାଉଛି ।
ମୋତେ ଯିଏ ବାଧା ଦେବ, ସିଏ ନିଶ୍ଚୟ
ମରିବ ।” ଏହା କହି ରବିବର୍ମା ପଳାଇବାକୁ
ବାହାରିଲା ।

ସମସ୍ତେ ମାରବ ରହିଥାନ୍ତି । ଭଲ୍ଲୁକ ତାନ୍ତ୍ରିକ
ପାଟି କରି କହିଲା, “ଶୁଣ ଯୁବକ ! ତୁମେ
ସାହସୀ, ମାନ୍ଦୁଛି । ଟିକିଏ ରୁହ । ଏହାପରେ
ସେ ନିଜ ମନ୍ତ୍ରଦଣ୍ଡ ମଇଁଷି ଉପରେ ଜଡ଼ିବ
ବସିଥିବା ଘାତକ ଦେହରେ ଛୁଆଁଇଦେଲା ଓ
ପଚୁରିଲା, “ତୁ ଏ ଜଙ୍ଗଲର ଗୋଟାଏ ପିଣ୍ଡାତ,
ନା ରାଜାଙ୍କ ଘାତକ ?”

“ହଜୁର ! ମୁଁ ପିଣ୍ଡାତ ନୁହେଁ, ରାଜାଙ୍କ
ପ୍ରଧାନ ଘାତକ । ରାଜା ଯାହାକୁ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ

କଥା, ତା' ମୁଣ୍ଡ କାଟିବା ଘୋର କଥା ।”
 ଘାତକ ଉତ୍ତର ଦେଲା । ତାଙ୍କର ଦେଶ ଦେଖି
 ତା' ମୁଁଷି ଲାଟ ଦେବାକୁ ବସିଯାଏ । ସେ
 କୌଣସି ମତେ ତାକୁ ସମ୍ଭାଳିଥାଏ ।

ଭଲ୍ଲୁକ ତାଙ୍କିକ ଅଶ୍ଵାବେଶ୍ଵ-ସର୍ଦ୍ଦାରର ମୃତ-
 ଦେହ ଆଡ଼କୁ ଦୃଷ୍ଟିପାତ କରି ଘାତକକୁ ପଚା-
 ରିଲା, “ଜଣେ ଦଣ୍ଡିତ ଅପରାଧୀ ବର୍ତ୍ତମାନ ଜଣେ
 ରଜ କର୍ମଶୃଙ୍ଖଳ ବଧ କରି ପଳାଇବାକୁ ବସିଛି ।
 ତୁମେ ତା'ର କି ପ୍ରତିକାର କରୁଛ ?”

“ହଜୁର ! ମୁଁ ନିରସ୍ତ୍ର ଥାଇ କରିବି କ'ଣ ?
 ମୋ ଅସ୍ତ୍ରକୁ ରକ୍ତବର୍ମା ଜବରଦସ୍ତ ଛଡ଼ାଇ
 ନେଇଛି ।” ଘାତକ କାକୁସ୍ଥ କଣ୍ଠରେ କହିଲା ।

“ଆଜ୍ଞା ! ଅସ୍ତ୍ର ଫେରିପାଇଲେ ତୁମେ ନିଜ
 ଶରୀରର ପରିଚୟ ଦେବ ପରା ! ବେଶ୍ ! ନିଅ
 ତୁମ ପରଶୁ । ଏଥର ମୋର ପଥ ରୋଧ
 କରିବାର ଛେଷ୍ଟା କର !” ଏହା କହି ରକ୍ତବର୍ମା
 ଘାତକ ଆଡ଼କୁ ପରଶୁ ବଢ଼ାଇ ଧରିଲା ।

କିନ୍ତୁ ଘାତକ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ନିଜ ମୁଣ୍ଡା
 ଖୋଲି ତଳେ ଫୋପାଡ଼ିଦେଇ କହିଲା, “ରକ୍ତ-
 ବର୍ମା ! ତୁମେ ମହାନ୍ ଶର । ମୁଁ ଭୈରବଙ୍କ
 ନାମରେ କହୁଛି, ମୋ ଗର୍ବ ଖଟ ହୋଇଛି ।”

“ଗର୍ବ ଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତୁମ ନିଶା ବି
 ଯାଇଛି । ଏଥର ମୋ ଗସ୍ତାରୁ ହଟିଯାଅ ।” ଏହା
 କହି ରକ୍ତବର୍ମା ଅଶ୍ଵାବେଶ୍ଵମାନଙ୍କ ଆଗକୁ ଯାଇ

ପରୁରିଲା, “ତୁମମାନଙ୍କ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କଣ ? ନିଜ
 ସର୍ଦ୍ଦାରର ହାଲ୍ ଦେଖିଲି ତ ?”

“ଆଜ୍ଞା ! ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ଯେଉଁ ଦୁଇଜଣ କାର୍ଯ୍ୟ-
 କାରୀ କରିବା କଥା, ତହିଁରୁ ଜଣେ ମୃତ; ଆଉ
 ଜଣେ ଅସ୍ତ୍ର ତ୍ୟାଗ କଲେଣି । ଆଉ ଗୁରୁ ଆମେ
 ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରତିରୋଧ କରି ପ୍ରାଣ ଦେବୁଁ କାହିଁକି ?
 ଆମେ ଯାଇ ରଜାଙ୍କୁ ସବୁ ଜଣାଇଦେଲେ ଆମ
 କାମ ହୁଟି ।” ଅଶ୍ଵାବେଶ୍ଵମାନେ ଏକ ସ୍ଵରରେ
 କହିଲେ ।

“ତୁମେମାନେ ବୁଦ୍ଧିମାନ ଭଳି କଥା କହିଛ ।”
 ଏହା କହି ରକ୍ତବର୍ମା ଘୋଡ଼ା ଛୁଟାଇବାକୁ
 ଯାଉଛି, ଭଲ୍ଲୁକ ତାଙ୍କିକ ଆଗକୁ ଆସି ତା’

ସ୍ଵରରେ କହିଲା, “ଓଃ, ତୁମ ନାମ ଲକ୍ଷ୍ମୀ
ତାନ୍ତ୍ରିକ ପଦ ! ଟିକିଏ ଆଗରୁ ତୁମେ ଆଜି
କୌଣସି ଘଟଣାର ନାମ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଲେଖି
ସିଏ କିଏ ? ଭଲ୍ଲୁକ ଭଲ୍ଲୁକ ଭିତରେ
ପାର୍ବତ୍ୟ ଜାଣିବା ମୋ ପକ୍ଷରେ ସମସ୍ତ ସମ୍ଭବ
ନାହିଁ ।”

ଏପରି ପ୍ରକାରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ତାନ୍ତ୍ରିକ କହୁ
ଅପମାନ ବୋଧ କଲା ନାହିଁ । ସେ ଅଳ୍ପ
ହସି କହିଲା, ମୋ ବୁଦ୍ଧିକ ଦାମ ତୁମେ କହାବ ।
ମୋ ନାମ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ତାନ୍ତ୍ରିକ । କୁଳେ ଶାନ୍ତି ବ୍ୟବସ୍ଥା
ବସୁଧାକର କଥା ଦେଖିବ । ମାମାନା ଲକ୍ଷ୍ମୀ
ନାମ ଦୁଇଟିକୁ ନେଇ ଆଧୁନିକ ଯେଲେ
ଚଳିବ ?”

“ଦରୁ ବାହାରିବାକୁ କେତେ ଆଧୁନିକତା
କଥା ଦେଖିଲଣି । ଗାଁରେ ପହଞ୍ଚି ରୁପବାସ କରି
ରହିବା ବର୍ତ୍ତମାନ ମୋର ଯେମାନେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।”
ଏହା କହି ରବିବର୍ମା ପରମ୍ପରାଗତ ଘାତକ
ଆଡ଼କୁ ମୋପାଡ଼ିଦେଇ ନିଜ ଗାଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ
ଘୋଡ଼ା ଛୁଟାଇଦେଲା ।

ଘୋଡ଼ା ଛୁଟିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଛି, ଲକ୍ଷ୍ମୀ
ତାନ୍ତ୍ରିକ ଉକ୍ତ କଣ୍ଠରେ କହିଲା, “ରବିବର୍ମା !
ଅଟକିଯାଅ ! ତୁମ ଆଗରେ କିଏ ଦେଖିବ ନା
ନାହିଁ ?”

ଚେତାବନ ପାଇ ରବିବର୍ମା ଆଗକୁ ମୁଣ୍ଡିଲା

ଘୋଡ଼ାର ଲଗାମ ଧରିନେଇ କହିଲା, ଜୟ
ଭଲ୍ଲୁକପାଦଗୁରୁ ! ଆମର ଯେପରି ଲୋକ
ଲୋଡ଼ା ଥିଲେ, ସେପରି ଲୋକ ମିଳିଗଲେ ।”
ତା’ପରେ ରବିବର୍ମାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ସେ କହିଲା,
“ରବିବର୍ମା ! ତୁମେ ଭୁଲିଯାଉଛୁ ଯେ ଏଠାରେ
ମହାନ୍ ମନ୍ତ୍ରବେଶ୍ଟ୍ର ଭଲ୍ଲୁକ ତାନ୍ତ୍ରିକ ଉପସ୍ଥିତ
ରହିଛନ୍ତି ।”

ରବିବର୍ମା ପିଲାବେଳରୁ ତାନ୍ତ୍ରିକ, ମାନ୍ତ୍ରିକ
ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରତି କୌଣସି ସମ୍ମାନ ଦେଖାଉ ନ
ଥିଲା । ନିଜ ଗାଁ ପାଖରେ ସେଭଳି ଗୁଣିଆ,
ଓଡ଼ା କମ୍ ନ ଥିଲେ । ଭଲ୍ଲୁକ ତାନ୍ତ୍ରିକ ତା’ପ୍ରତି
ଅସମ୍ମାନ ଦେଖାଉଛି ଭାବି ସେ ତାଙ୍କୁ ସୂଚକ

କଲ । ଗୋଟାଏ ବିଶାଳ ବୃକ୍ଷ ସେପଟରୁ
 ଡଳିକରି ଆସି ସେଠାରେ ବସିଗଲା । ମାଝିଆ
 ରେଣି ଲୁଗା ଓ ବାଟ ପଟରୁ ଯିବାଲା ।
 ତା' ଦୁଇଗାଣରେ ଦେଲେ ଦୁଇଜଣ ବଢ଼ିଆଣ
 ଦେହରଣୀ । ସେମାନେ ଧରିଥିଲେ ତରବାଣ ଓ
 ତାଲ ।

ରବିବର୍ମା ଲଗାମ ଟ ଣି ଘୋଡ଼ା ଅଟକାଇ
 ରଖିଲା । ରେଣି ବସ୍ତ୍ରଧାରୀ ଲୋକଟି ରବିବର୍ମା
 ଆଡ଼କୁ ଆଖିକ ଦେଖାଇ ଘାତକକୁ ପଚାରିଲେ,
 “କହୋ ଘାତକ ମହାଶୟ ! ମହାଶୟ ପରା
 ଏ ଲୋକକୁ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ଦେଇ ବଣକୁ ପଠା-
 ଇଲେ ? କିନ୍ତୁ ତୁମେ କରୁଛ କ'ଣ ?”

ଘାତକ ଥରହର ହୋଇ କ'ଣ କହିବ
 ବୋଲି ଯାଉଛି, ସେତିକିବେଳେ ଭଲ୍ଲୁକ ତାହାକି
 ଘାତକ ଆଗକୁ ଯାଇ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା, “ତୁମେ
 ମହାଶୟା ଜିତକେତୁଙ୍କ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଜୀବଗୁପ୍ତ
 ତି ?”

ମନ୍ତ୍ରୀ ଦେଖିଲେ ଯେ ଲୋକଟି ଉଚ୍ଚତ
 ତଙ୍ଗରେ କଥା କହୁଛି । ସେ ଆଖି ଲୁଲ୍ କରି
 ଖୋପପୂର୍ଣ୍ଣ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, “ସିପାହିମାନେ,
 ଦେଖୁଛ କ'ଣ ? ଏ ଲୋକଟାକୁ ଉଠାଇ ଦୂରକୁ
 ଫୋପାଡ଼ିଦେଲ !

ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦେହରଣୀମାନେ ନିଜ ନିଜ ତର-
 ବାଣ ବାହାର କରିବାକୁ ଯାଇ ଭଲ୍ଲୁକ ତାହାକି

ହାତରେ ଥିବା ମନ୍ତ୍ରଦଣ୍ଡ ଦେଖି ଚମକିପଡ଼ି
 ରହିଗଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଘୋଡ଼ାମାନେ ପଛକୁ
 ଦୃଷ୍ଟିପିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ମନ୍ତ୍ରୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଦେହରଣୀମାନଙ୍କ
 ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲେ ଓ ପଚାରିଲେ, “କଥା
 କ'ଣ ? ବ୍ୟାଧକୁ ଦେଖିଲେ ହରିଣର ଅବସ୍ଥା
 ଯାହା ହୁଏ, ତୁମେମାନେ ସେହିପରି ହେଉଛ
 କାହିଁକି ?”

“ହଜୁର ! ଏ ବୈରାଗୀ ହାତରେ ଥିବା
 ଦଣ୍ଡ ଦେଖୁଛନ୍ତି ? ସେ ଦଣ୍ଡ ଅଗରେ ଥିବା
 ଗାଲୁମୁଣ୍ଡକୁ ଦେଖନ୍ତୁ । ସେଥିରୁ ଟିକିଏ ଆଗରୁ
 ଅଗ୍ନିସ୍ଥଳୀ ବାହାରିଥିଲା !” ଦେହରଣୀମାନେ

ଉତ୍ସ-ଚକତ ହୋଇ ଉଠିବ ଦେଲେ ।

ମନ୍ତ୍ରୀ ଜୀବଗୁପ୍ତ ଭଞ୍ଜ ତାନ୍ତ୍ରିକ ହାତରେ ଥିବା ମନ୍ତ୍ରଦଣ୍ଡକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଦେଖିଲେ ଓ ପରିହାସ ଭାବ ସ୍ଵରରେ କହିଲେ, “ହେଇଟି ବୈରାଗୀ ! ତୁମକୁ ଦେଖି, ତୁମ କଥା ଶୁଣି ମନେ ହୁଏ ତୁମେ ଶ୍ଵାସଣ ଉଦ୍ଧତ । କ’ଣ, ସତରେ ତୁମେ କିଛି ମନ୍ତ୍ର ତନ୍ତ୍ର ଜାଣ ?”

ଭଞ୍ଜ ତାନ୍ତ୍ରିକର ଆଖି ହୋଧରେ ଝଟକ ଉଠିଲା । ସେ କହିଲା, “ଉଦ୍ଧତ ମୁଁ ନୁହେଁ; ତୁମେ । ମୁଁ ଭଞ୍ଜ ତାନ୍ତ୍ରିକ । ତୁମେ ମୋ ସହ ଯେପରି ବ୍ୟବହାର କରିବା କଥା, ତାହା କରୁନାହଁ ।” ଏହାପରେ ଭଞ୍ଜ ତାନ୍ତ୍ରିକ

“ଜୟ ଆଦି ଭଞ୍ଜକବର ମନ୍ତ୍ର” କହିବା ପରେ ନିଜ ଦଣ୍ଡ ଗୋଟାଏ ପଛ ଦେହରେ ଧରି ନେଲେ ।

ମନ୍ତ୍ରଦଣ୍ଡର ପ୍ରଶ୍ନରେ ଗଛ ଭିତରୁ ଅଗ୍ନି କଣା ଛୁଟିକିଆସିଲା । ଗୁଡ଼ୁ ଗୁଡ଼ୁ ସାରଗର ଜଳି ଉଠିଲା । ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଘୋଡ଼ା ପଛ ଦୁଇଗୋଡ଼ରେ ଠିଆ ହୋଇପଡ଼ି ଚିତ୍ତପଟାଙ୍ଗ ହେବା ଅବସ୍ଥାକୁ ଆସିଗଲା । ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବର୍ମଧାରୀ ଦେହରକ୍ଷୀମାନେ ଆତଙ୍କରେ ବିକଳ ହିଣୁଥାନ୍ତି ।

କେତେ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତେ ସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇ ରହିଲେ । ମାରବରେ ସେଯାଏ ସବୁକଥା ଦେଖୁଥିବା ରବିବର୍ମା ଭଞ୍ଜ ତାନ୍ତ୍ରିକ ପାଖକୁ ଘୋଡ଼ା ଝପଟାଇ ଆଣି ତା’ପରେ ଘୋଡ଼ାରୁ ଓହ୍ଲାଇପଡ଼ି କହିଲା, “ବୁଝିଲି, ତୁମେ ସାଧାରଣ ଗୁଣିଆ ନୁହଁ, ମହା ତାନ୍ତ୍ରିକ । ତୁମେ ଏ ଦୁଷ୍ଟ ମନ୍ତ୍ରୀକୁ ଯେମିତି ଜବଦ କଲ, ଏହାର ଅବବେଶା ରଜାକୁ ସେମିତି ଜବଦ କରି ସେ ଯେମିତି ନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଶାସନ କରିବ ସେ କଥା ଶିଖାଇ ଦିଅନ୍ତୁ କି !”

“ସାବାସ୍, ଯୁବକ । ତୁମେ କେବଳ ସାହସୀ ନୁହଁ, ବୁଦ୍ଧିମାନ୍ ମଧ୍ୟ । ତୁମେ ମୋ ମନକଥା କହିଦେଇଛ ! ଭଞ୍ଜ ତାନ୍ତ୍ରିକ ତା’ପରେ ମନ୍ତ୍ରୀକୁ ଅନାଇ କହିଲା, “ଶୁଣ ମନ୍ତ୍ରୀ ! ତୁମେ ମୋ ପରିଚୟ ପାଇଲ । ଏଥର କୁହ, ତୋର

ଆଦେଶ ଦେବା ଉଲ୍ଲୁକ କଥା ଶୁଣିବା ପରେ
ନା ମୁଁ !”

ମନ୍ତ୍ରୀ ଜଣକଙ୍କୁ ମୋ ଆଦେଶ ଶୁଣିବା ପରେ
କିଛି ଆଦେଶ ଦେବାକୁ ଉତ୍ତର ଦେଇ ଯିବାକୁ
ଆସି କେତେକ ଶୁଣି କହିଲେ, ଯେଉଁ କଥା
କହିଲେ । ତାକୁ ମୋର ରାଜ୍ୟରେ ଗୋଟି
ଭଲ୍ଲୁକ ତାନ୍ତ୍ରିକ ନିଜ ପ୍ରଶ୍ନର ଫୁଲଦୁଆଁ କଲ ।

ମନ୍ତ୍ରୀ ଥର ଥର କହିଲେ, “ମହାରାଜ !
ଆପଣଙ୍କ ଶକ୍ତିର ପରିଚୟ ବୁଝାଇ ପାଇଲି ।
ଆପଣ ଖାଲି ଏ ବଣ ଭିତରେ କାମ୍ପିକ, ରାଜ-
ପ୍ରାସାଦକୁ ଯାଇ ସ୍ୱୟଂ ରାଜାଙ୍କୁ ଆଦେଶ ଦେବାକୁ
ମଧ୍ୟ ହକ୍ଦାର !”

ଭଲ୍ଲୁକ ତାନ୍ତ୍ରିକ ନିଜ ମନ୍ତ୍ରଦଣ୍ଡ ଉଦ୍ୟତ କରି
ଉକ୍ତ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, “ତୁମେ ସମସ୍ତେ ସାବ-
ଧାନ ଭରେ ମୋ ଆଦେଶ ଶୁଣ ଏବଂ ମୁଁ
ଯେପରି କହୁଛି ଟିକିନଟି ଭାବରେ ମୋ କଥା
ମାନ କାର୍ଯ୍ୟ କର !”

ଏହାପରେ ସେ ଘାତକକୁ କହିଲେ, “ତୁମେ
ମଣିଷର ମୁଣ୍ଡକୁ ତା’ ଦେହରୁ ଅଲଗା କରି-
ଦେଇ ପାରିବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ
ପୁଣି ମୁଣ୍ଡକୁ ଦେହ ସହ ସିଲାଇ କରିଦେବା
ବିଦ୍ୟା ମଧ୍ୟ ଜାଣିଥିବ । ମୃତ ଅଶ୍ୱାରେଣୀ
ସର୍ଦ୍ଦାର ମୁଣ୍ଡକୁ ତା’ର ମୃତଦେହ ସହିତ
ସିଲାଇ କରି ତା’ ଘୋଡ଼ା ଉପରେ ବସାଇ

ଦଉଡ଼ିରେ ବାନ୍ଧିଦିଅ, ଯେପରି ଲାଗିବ ଜଣେ
ଜୀବନ୍ତ ଲୋକ ଘୋଡ଼ାରେ ବସିଛି ।”

ଘାତକ ଆଦେଶ ଅନୁସାରେ ସର୍ଦ୍ଦାରର ଛିନ୍ନ
ମୁଣ୍ଡ ତା’ ଦେହ ସହ ସିଲାଇ କରି ଘୋଡ଼ା
ଉପରେ ବସାଇ ବାନ୍ଧିଦେଲା । କିନ୍ତୁ ସେ
ତରବରରେ ମୁଣ୍ଡଟିକୁ ଦେହର ପିଠିପଟକୁ
ସିଲାଇ କରି ବାନ୍ଧିଦେଇଥିଲା । ତେଣୁ ମନେ
ହେଲା, ଘୋଡ଼ାରେ ଯିଏ ବସିଛି, ସିଏ ପଛକୁ
ମୁହଁକରି ବସିଛି !

ତା’ର ସେ ଭୁଲ ଦେଖି କେବଳ ମନ୍ତ୍ରୀ
ଜୀବଗୁପ୍ତକୁ ଛୁଡ଼ି ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତେ ହସିଉଠିଲେ ।
ଭଲ୍ଲୁକ ତାନ୍ତ୍ରିକ ମନ୍ତ୍ରୀ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ କହିଲେ,

“ଶୁଣ ! ତୁମ ଘୋଡ଼ାରେ ଘାତକ ବାନ୍ଧି ।
ତୁମେ ବସିବ ଘାତକର ମର୍ଦ୍ଦ୍ୟ ଉପରେ ।
ହେଲା ?”

ଜୀବଗୁପ୍ତ ବିନା ବାକ୍ୟବାଣୀରେ ମର୍ଦ୍ଦ୍ୟ
ଉପରେ ବସିଲା । ଘାତକ ପାଇ ମନ୍ଦିର
ଘୋଡ଼ା ଉପରେ ସବାର ହେଲା । ଭଲ୍ଲୁକ
ତାନ୍ତ୍ରିକ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଉକ୍ତାସୀକାରୀ କରିବାକୁ
ଚାଲିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲା ।

ଏସବୁ ଘଟଣା ଦେଖି ରତ୍ନବତୀ ମନେ ମନେ
ଭବିଷ୍ୟତ, ଏତେବେଳେ ଏ ସମ୍ଭାଷଣ ମନ୍ଦିର
ଜୀବନ ହୋଇପାରିଛି । ତାଙ୍କର ଶୁଦ୍ଧରେ ଯେ
ମନ୍ଦିର କିଛି କହିପକାଇବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହୋଇ
ପୁଣି ରହିଗଲା ଓ ଭାବିଲା, ଏବେ ମହା ଗୋର
ଗନ୍ତବ୍ୟ ପଥ ନିର୍ମଳ ନୁହେଁ । ଏ ଭଲ୍ଲୁକ ତାନ୍ତ୍ରିକ
କି କିଛି ନା କିଛି ଅସୁବିଧାରେ ପକାଇପାରେ !
ତେଣୁ ଆଉ ଅଧିକ କାଳ ବିଳମ୍ବ ନ କରି
ଏଠାରୁ ଗ୍ରାମକୁ ଫେରି ପଳାଇବାକୁ ମଜାଳ ।

ଏହାପରେ ମନ୍ଦିର
ହୋଇପାଳିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଗୋର
“ଆମେ ଏ ଗୋରାମାନଙ୍କୁ କେଉଁ କେଉଁ
ଲୋକେ ନିଶ୍ଚୟ ଉଦ୍ଧାର ଦେବେ । ଏମାନେ ମୁଁ
ଗାଁ ଉଦ୍ଧାରଣରେ ଚାଲିଲା ।”

ଏହା କହି ରତ୍ନବତୀ ନିଜ ଘୋଡ଼ା ଉପରେ
ବସି ନେବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଲା । କିନ୍ତୁ
ଭଲ୍ଲୁକ ତାନ୍ତ୍ରିକ ନିଜ ମନ୍ତ୍ରଦଳ ଉଠାଇ କହିଲା,
“ରତ୍ନବତୀ ! ତୁମେ କ’ଣ ମୋ ଆଦେଶ ଶୁଣି-
ପାରି ନାହିଁ, ନା ଶୁଣି ମଧ୍ୟ ପାଳନ କରି-
ବାକୁ ଖାତିର କରୁନାହିଁ ?”

“ଆଦେଶ ? ସେ ପୁଣି କପରି କଥା ?
ମୋତେ ଆଦେଶ ଦେବାର ଏଠାରେ କାହାର
ଅଧିକାର ଅଛି ?” ଏହା କହି ଘୋଡ଼ାରେ
ସବାର ହୋଇଯିବା ରତ୍ନବତୀ ଉଦ୍ଧାରଣ
ଚରବାଣୀ ବାହାର କଲା ।

(ତ୍ରମଣ)

ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପରାମର୍ଶ

ରାଜା ବିହମାର୍ଜ ପୁନର୍ବାର ବୃକ୍ଷଟି ମାଖକୁ
ଲେଉଟି ଆସିଲେ । ସେତେବେଳେ ରାତି
ଗଲା । ବାରିପାତ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଘନ ଘନ
ବଜୁଳି ମାରୁଥାଏ । ବଜୁଳି ଆଲୁଅରେ ଦିଶୁଥାଏ
ଭାଷଣ ଆକୃତିମାନ । ଘଣି ଶୁଭୁଥାଏ ଅଶାନ୍ତ-
ମାନଙ୍କ ଅଛନ୍ଦାସ୍ୟ । ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ଭାଷଣ ବଜ୍ର-
ପାତରେ ସାରା ମୁଲକ ଧରିଉଠୁଥାଏ । ଶୁଭୁଥାଏ
ଶ୍ଵାନମାନଙ୍କର ଆର୍ତ୍ତରତ୍ନ ।

ରାଜା କିନ୍ତୁ ବିଚଳିତ ନ ହୋଇ ବୃକ୍ଷାବେହରା
କଲେ ଓ ବୃକ୍ଷତାଳରୁ ଶବ୍ଦଟିକୁ ଉତ୍ତାର ଆଣି
ତାକୁ କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ଜନସ୍ଥାନ ଶୁଣାନ ଅତି-
କ୍ରମ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବାମାତ୍ରେ ଶବ୍ଦସ୍ଥିତ
ବେତାଳ କହିଲା, “ରାଜା ! ତୁମେ ଯାହା
କରୁଛ, ତାହା ଅବଶ୍ୟ ତୁମ ବିଜ୍ଞ ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ
ପରାମର୍ଶ କ୍ରମେ କରୁଥିବ । କିନ୍ତୁ ଧରେ ଧରେ

ବେତାଳ କଥା

ବିଜ୍ଞ ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ଭୁଲ ପରାମର୍ଶ ଦେଇ-
ପାରନ୍ତି । ଧର ମଣିକେତୁଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ କଥା ।
କହୁଛି ସେ କାହାଣୀ ଶୁଣ । ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରମଭାର
ଲଘୁ ମନେ ହେବ ।”

ବେତାଳ ଗପିଲ : ମଣିପୁରର ରାଜା ମଣି-
କେତୁଙ୍କର ଥିଲା ଗୋଟିଏ ବୋଲି ସନ୍ତାନ । ସିଏ
ହେଲା କନ୍ୟା ମଣିମଞ୍ଜରୀ । ପିତାମାତାଙ୍କଠାରୁ
ଅତ୍ୟଧିକ ଆଦର ପାଇ ସେ ପିଲା ବେଳରୁ
ଭାଷଣ ହୋଧୀ ଓ ଜିଦଖୋର ହୋଇଯାଇ-
ଥାଏ । କଥା କଥାକେ ଯାହା ଉପରେ ଲଜ୍ଜା
ତାହା ଉପରେ ଚଢ଼ୁଥାଏ; ଜନସମ୍ମୁଖ ଯୋପାଡ଼ି
ଗଲୁଥାଏ । ସେ କେତେବେଳେ କାହା ଉପରେ

ଶରୀର, ସେ କଥା ବୁଝି ନ ପାରି ସମସ୍ତେ ତାକୁ
ଶକ୍ତି ରହିଥାନ୍ତି ।

ରାଜକୁମାରୀଙ୍କ ସ୍ୱଭାବ କଥା ବୁଝିଆଡ଼େ
ପ୍ରଚୁର ହୋଇଯାଇଥାଏ । ଯେତେବେଳେ ସେ
ବିବାହଯୋଗ୍ୟ ହେଲେ, ସେତେବେଳେ ତା
ମହା ଭାବନାରେ ଯଡ଼ିଲେ । ରାଜକୁମାରୀଙ୍କୁ ସା-
ବିତ୍ର ହେବ, ସେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ରାଜା ମଧ୍ୟ
ହେବ । କିନ୍ତୁ ରାଜ୍ୟର ସମ୍ପାଦନା ତାଙ୍କୁ ହେବନା
ଯୁବକମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେହି ରାଜକୁମାରୀଙ୍କୁ ବିବାହ
ହେବାକୁ ମଞ୍ଜିବେ ନାହିଁ । ଯେଉଁ ଯୁବକ ମଞ୍ଜିବ,
ସିଏ ହୁଏତ ରାଜ୍ୟ ଶାସନ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇ
ନ ଥିବ ।

ବହୁଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରାଜାଙ୍କର ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ
ଥିଲା ଯେ ରାଜକୁମାରୀଙ୍କୁ ବିବାହହୋଇ ଭବି-
ଷ୍ୟତରେ ରାଜା ହେବା ମାନସରେ ରାଜ୍ୟର
ଅନେକ ସମ୍ପାଦନା ଯୁବକ ଆଗଭର ହେବେ ।
କିନ୍ତୁ ଦିନ ଗଡ଼ିଯିବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ରାଜାଙ୍କର
ସେ ବିଶ୍ୱାସ ଭୁଟିଗଲା । କେହି ଆପଣାଛାଏ
ଆଗଭର ହେବା ତ ଦୂରର କଥା, ବରଂ
ରାଜାଙ୍କ ତରଫରୁ ଯେଉଁ ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ବିବାହ
ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଗଲା, ସେମାନେ କୌଣସି ନା
କୌଣସି ଆଳରେ ରାଜକୁମାରୀଙ୍କୁ ବିବାହ
କରିବା ପାଇଁ ନିଜ ନିଜର ଅସାମର୍ଥ୍ୟ ପ୍ରକାଶ
କଲେ ।

ଅବଶ୍ୟ ଏଭଳି ଯୋଧୀ ଓ ଚୁର ପାତୁଳର
 ଯୁବକ ଥିଲେ, ଯେଉଁମାନେ ରାଜକୁମାରୀଙ୍କୁ
 ବିବାହ କରି ତାଙ୍କୁ ଜବଦ କରି ପାରିଲେ,
 କିନ୍ତୁ ଯେଉଁକି ଯୁବକ ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ହୁଏତ
 ବିପତ୍ତିନକ ହେବ । ଏଣେ ରାଜକୁମାରୀଙ୍କ ସହ
 ଯୌର୍ଯ୍ୟ ଧରି ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବ ଓ ତାଙ୍କୁ
 ଧରି ନିଜେ ଦାସକୁ ନିଜର କରାଯିବ କିନ୍ତୁ
 ଶେଷ, ସୁଖୀ ଜୀବନ ଯାଗରେ ରହିବୁ କୁହାଯିବ
 ନେଇ ପାରିବ, ଏଭଳି ବର କାହୁଁ ମିଳିବେ-
 ତାହାହିଁ ହେଲା ଘୋର ସମସ୍ୟା ।

ରାଜା ବହୁତ ଭାବିଚିନ୍ତି ଦେଖିଲେ, ତାଙ୍କର
 ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ରାଜମାନଙ୍କର ରାଜକୁମାରମାନଙ୍କ
 ଭିତରେ ଜୟ ଓ ବିଜୟ ନାମକ ଦୁଇ ତରୁଣ

ମାୟା ଥିଲା ବୋଧାୟି । କିନ୍ତୁ ଘଟଣାବଳୀ
 ବିଜୟ ଆସି ମଣିବେଳକୁ ଅ

ଥାନ୍ତୁ । ବିଜୟ ଯେପରି ଯୁଦ୍ଧମାନ, ସେହି
 ତେଜସ୍ବୀ । ରାଜା ତାଙ୍କୁ “କାନ୍ତର କନ୍ୟା”,
 ମୋ ହିଅକୁ ଯିଏ ବିଭା
 ପାଇବ । କିନ୍ତୁ ମୋ ହିଅ ଶୁଭଣ ବଦ୍ଧଗୀ ।
 ତାକୁ କିଏ ବିଭା ହେବ, ସେଇଟା ହେଲା ପ୍ରଶ୍ନ ।”

“ଆପଣ ଚାହଁଲେ ମୁଁ ବିଭା ହେବି ।” ବିଜୟ
 କହିଲେ । ପରଦିନ ବିଜୟ ବିଦାୟ ନେଲେ ।
 କେତେ ଦିନ ପରେ ଜୟ ଆସି ରାଜାଙ୍କ ନିକଟ
 ହୁଅନ୍ତି କଲେ । ସେ ଯେପରି ଧୀର ପୁର, ତାହା
 ପରି ନମ୍ର । ରାଜା ତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଏକା କଥା
 କହିଲେ । ଜୟ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, “ମହାରଜ !

ଭବିଷ୍ୟତ ନିଜେ ନିରୂପଣ କରିବା ।

“ମନ୍ତ୍ରୀ ! ତୁମକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେବାକୁ ହେବ । ଖାଲି ମୋ କନ୍ୟାର ଭବିଷ୍ୟତ ନୁହେଁ, ରାଜ୍ୟର ଭବିଷ୍ୟତ ଏଥିରେ ଜଡ଼ିତ ।” ରାଜା କହିଲେ ।

“ବେଶ୍ । ତେବେ ଜୟ ସହ ବିବାହ ଦିଅନ୍ତୁ ।” ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ । ରାଜା ଆଦେଶମ୍ଭେ ବିବାହ ସମ୍ପନ୍ନ କଲେ ଓ ଜୟ ଆଦି ମଣିଷୁର ରାଜପ୍ରାସାଦରେ ରହିଲେ ।

ଦିନ ବିତିଗଲା । କିନ୍ତୁ ଦେଖାଗଲା, ବର କନ୍ୟାଙ୍କ ଭିତରେ ସଦ୍‌ଭାବ ପ୍ରତିଷ୍ଠାର କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ନାହିଁ । ଜୟ ସବୁ ସହିଯାନ୍ତି । ରାଜ-କୁମାରୀ ତାଙ୍କୁ ଅଯଥା ଗଞ୍ଜିଣା ଦିଅନ୍ତି । ଜୟ ଅଧିକାଂଶ ସମୟ ରାଜ-ର ଭଲ ମନ୍ଦ ବୁଝି-ବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ କରନ୍ତି ।

ରାଜା ଦିନେ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ କହିଲେ, “ମନ୍ତ୍ରୀବର ! ତୁମେ ବଡ଼ ଭୁଲ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲ !”

ମନ୍ତ୍ରୀ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ କହିଲେ, “ମହାରାଜ ! ମୁଁ ଠିକ୍ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲି । ଆପଣଙ୍କର ଯଦି ପୁରା କଥାବାର୍ତ୍ତା ମନେ ଥିବ, ତେବେ ଏ କଥାର ସତ୍ୟତା ବୁଝିପାରିବେ ।”

ରାଜା ନୀରବରେ ସବୁ ମନେ ପକାଇଲେ ଓ ରୁପ୍ ହୋଇଗଲେ ।

ବେତାଳ ଟିକିଏ ରହି ପ୍ରଶ୍ନ କଲା ! “ରାଜା ! ମନ୍ତ୍ରୀ-ଭୁଲ୍ ପରାମର୍ଶ ଦେଇ ମଧ୍ୟ ତାହା ଠିକ୍

ଯାହାର କୌଣସି ଦୁର୍ବଳତା ଥାଏ, ସେହିଁ ହୋଧୀ ହୋଇଥାଏ । ହୋଧୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ମୋର ଦୟା ହୁଏ । ଆପଣ ଚାହଁଲେ ମୁଁ ରାଜ-କୁମାରୀଙ୍କୁ ବିବାହ କରିବି ଓ ତାଙ୍କ ଦୁର୍ବଳତା ଦୂର କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି ।” ପରଦିନ ଜୟ ବିଦାୟ ନେଲେ ।

ରାଜା ତାଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଜୟ ଓ ବିଜୟ ଉଭୟଙ୍କ କଥା କହିସାରି ପଚାରିଲେ, “କାହାକୁ କନ୍ୟା ଦେବା ? ଆପଣଙ୍କ ପରାମର୍ଶ କ’ଣ ?”

ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ, “ମହାରାଜ ! ମୋର ପରାମର୍ଶ ହେଲା, ଏ ବିଷୟରେ ଆପଣ ମୋ ପରାମର୍ଶ ଲେଉଟନ୍ତୁ ନାହିଁ, ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିଜ କନ୍ୟାର

ବୋଲି କିପରି ଦାବି କଲେ ? ହୋଧର ଉତ୍ତର
 ଯେ ଦୁର୍ବଳତା, ଜୟ ତାହା ଜାଣି ମଧ୍ୟ ରାଜ-
 କୁମାରୀଙ୍କୁ କାହିଁକି ପୁରୀର ପାତଳରେ ଗାଦି ?
 ଯଦି ପାରିବ, ତେବେ ଏ ଦୁଇଟି ପ୍ରଶ୍ନର
 ଉତ୍ତର ଦିଅ । ଯଦି ଉତ୍ତର ଜାଣିକରି ମଧ୍ୟ
 ରୁପ୍ ରହିବ, ତେବେ ତୁମ ମସ୍ତକ ଧ୍ବଜରୂପେ
 ହେବ । ଜାଣିରଖ !”

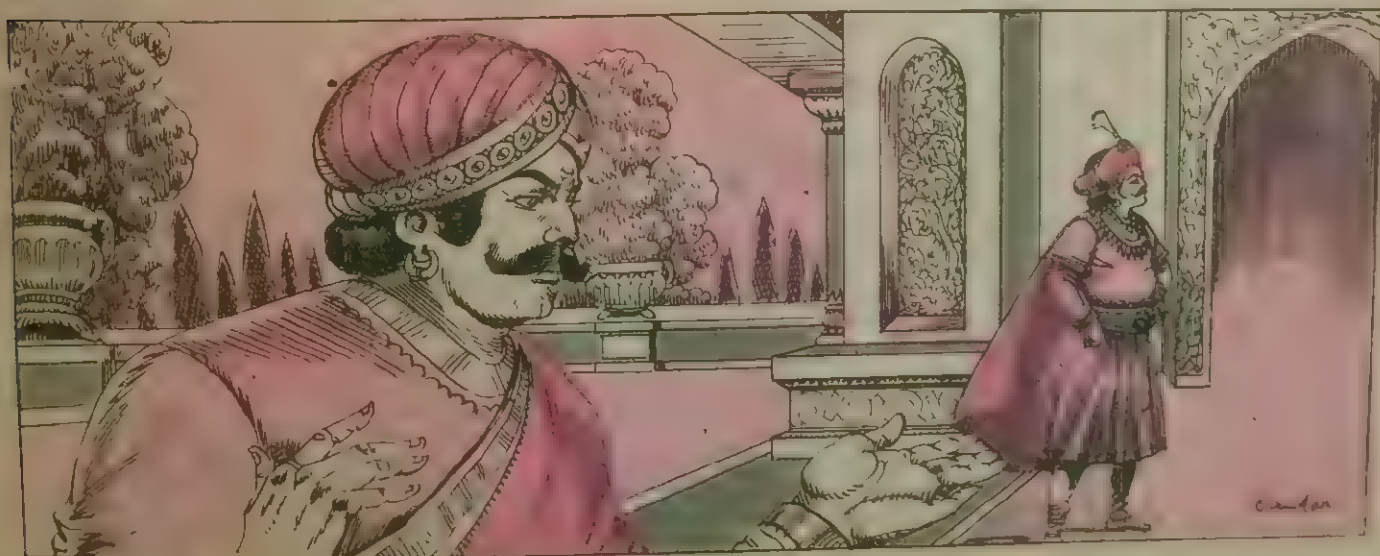
ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ମଧ୍ୟ ବିଳମ୍ବ ନ କରି ବିହମାଳ
 ଉତ୍ତର ଦେଲେ, “ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ କଥା ଯଥାର୍ଥ ।
 ରାଜାଙ୍କୁ ସେ ପ୍ରଥମେ ଏଇ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ;
 ରାଜକୁମାରୀଙ୍କ ବିବାହ ବିଷୟରେ ତାଙ୍କ ପରାମର୍ଶ
 ଲେଉଟା ନ ହେଉ ! କାରଣ ସେ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ
 ସ୍ୱାର୍ଥଠାରୁ ରାଜ୍ୟର ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ବଡ଼ କରି ଦେଖିବେ
 ଓ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଭଲ ରାଜ୍ୟ ଶାସନ ହେବ,
 ତାକୁହିଁ ବାଛିବେ । ସେଥି ପାଇଁ ସେ କହିଥିଲେ
 ନିଜ ଝିଅର ଭବିଷ୍ୟତ ରାଜା, ନିଜେ ଠିକ୍
 କରନ୍ତୁ । କିନ୍ତୁ ରାଜା ଯେତେବେଳେ ରାଜ୍ୟର

ଭବିଷ୍ୟତ କଥା ଉଠାଇଲେ, ସେତେବେଳେ
 ମନ୍ତ୍ରୀ ରାଜ୍ୟର ଭବିଷ୍ୟତ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଜୟକୁ
 ବାଛିଲେ ! ବିଜୟ ନିଜ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଦ୍ୱାରା ରାଜ-
 କୁମାରୀଙ୍କ ବ୍ୟବହାର ବଦଳାଇ ପାରିଥାନ୍ତେ;
 କିନ୍ତୁ ରାଜ୍ୟର ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ ଜୟ ଉପଯୁକ୍ତ
 ବୋଲି ମନ୍ତ୍ରୀ ଜାଣିଥିଲେ ।”

“ଜୟ ନିଜର ଜ୍ଞାନ ସତ୍ତ୍ୱେ ରାଜକୁମାରୀଙ୍କୁ
 ବଦଳାଇ ନ ପାରିବାର କାରଣ, ରାଜକୁମା-
 ରୀଙ୍କ ଭିତରେ ବଦଳିବାର ସ୍ୱଭାବ ନ ଥିଲା ।
 ମଣିଷ ନିଜେ ନିଜ ଦୁର୍ବଳତା ବିଷୟରେ ସଚେ-
 ତନ ହୋଇ ସେଥିରୁ ମୁକୁଳିବା ସଜାଣେ ଯେ-
 ଯାଏ ନ ଚାହୁଁବ, ସେଯାଏ କୌଣସି ମହାପୁରୁଷ
 ମଧ୍ୟ ତାକୁ ବଦଳାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ ।”

ରାଜାଙ୍କ ମୌନ ଭଙ୍ଗ ହେବା ମାତ୍ରେ ଶବ୍ଦ
 ସହ ବେତାଳ ତାଙ୍କ କାନରୁ ଖସି ପୁନରାୟ
 ବୃଷ ଡାଳରେ ଯାଇ ଝୁଲିପଡ଼ିଲା ।

(କଳ୍ପିତ)

ଯଥା ରାଜା ତଥା ରାଜ-ପ୍ରଦମ୍ଭ

ଆଜିକାଲିକାଳୀନ ଯୁଗରେ ରାଜା ଓ ରାଜ-ପ୍ରଦମ୍ଭର ପାର୍ଥକ୍ୟ ଖୁବ୍ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇ ଯାଇଛି । ରାଜା ଯେଉଁ ଯେ କିଛି କରନ୍ତି, ସେ ସବୁ ଲୋକଙ୍କ ଲାଭ ପାଇଁ କରନ୍ତି ।

“ଅଧିକ ଧନ ଓ ଶକ୍ତି ଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ରାଜା ପ୍ରଦମ୍ଭ ଭାବରେ ଚିହ୍ନିତ କରନ୍ତି । ରାଜା ଯେଉଁ କିଛି କରନ୍ତି, ସେ ସବୁ ଲୋକଙ୍କ ଲାଭ ପାଇଁ କରନ୍ତି । ରାଜ-ପ୍ରଦମ୍ଭ ଯେଉଁ କିଛି କରନ୍ତି, ସେ ସବୁ ଲୋକଙ୍କ ଲାଭ ପାଇଁ କରନ୍ତି ।

ରାଜା ଯେଉଁ କିଛି କରନ୍ତି, ସେ ସବୁ ଲୋକଙ୍କ ଲାଭ ପାଇଁ କରନ୍ତି । ରାଜ-ପ୍ରଦମ୍ଭ ଯେଉଁ କିଛି କରନ୍ତି, ସେ ସବୁ ଲୋକଙ୍କ ଲାଭ ପାଇଁ କରନ୍ତି । ରାଜା ଯେଉଁ କିଛି କରନ୍ତି, ସେ ସବୁ ଲୋକଙ୍କ ଲାଭ ପାଇଁ କରନ୍ତି ।

“ଅଧିକ ଧନ ଓ ଶକ୍ତି ଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ରାଜା ପ୍ରଦମ୍ଭ ଭାବରେ ଚିହ୍ନିତ କରନ୍ତି । ରାଜା ଯେଉଁ କିଛି କରନ୍ତି, ସେ ସବୁ ଲୋକଙ୍କ ଲାଭ ପାଇଁ କରନ୍ତି । ରାଜ-ପ୍ରଦମ୍ଭ ଯେଉଁ କିଛି କରନ୍ତି, ସେ ସବୁ ଲୋକଙ୍କ ଲାଭ ପାଇଁ କରନ୍ତି ।

ଉଚିତ ବିଚାର

ଜୀବନଦାସର ଗୋଟାଏ ବଢ଼ିଆ ଗାଈ ଥିଲା ।
 ସେ ଦୈନିକ ଦଶସେର ଦୁଧ ଦେଉଥାଏ ।
 ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତର ସଭାପତି ଭୈରବ ସିଂହର
 ନଜର ପଡ଼ିଥାଏ ସେ ଗାଈ ଉପରେ । ସେ
 ଗାଈଟି କଣିନେବାକୁ ଚାହୁଁଛି । କିନ୍ତୁ ଜୀବନ
 ନାସ୍ତି କରିଦେଲା ।

ଜୀବନ ଗାଈଟିର ବହୁତ ଯତ୍ନ ନେଉଥାଏ ।
 ସେ ଯେତେ ନିଜ ପରିବାରର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ
 ତାହାପ୍ରତି ସେହିପରି ବ୍ୟବହାର କରୁଥାଏ ।
 ନିଜର ଖଣ୍ଡିଏ ଜମିରେ ପ୍ରଚୁର ଘାସ ବଢ଼ୁଥାଏ ।
 ଜୀବନ ଗାଈକୁ ସେ ଘାସ ଖୁଆଇବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ
 ପ୍ରତିବେଶୀମାନଙ୍କ ଅନୁମତି ନେଇ ସେମାନଙ୍କ
 ଜମିରୁ ମଧ୍ୟ ଘାସ ଆଣି ଖୁଆଉଥାଏ ।

କିନ୍ତୁ ହଠାତ୍ ଜୀବନର ହିଅବାହାଘର ଠିକ୍
 ହୋଇଯିବାରୁ ଗାଈ ବିକିବା ଛଡ଼ା ତା'ର

ଅନ୍ୟ ଚେତ ନ ଥିଲା । ନିଜ ଗାଁରେ ଭୈରବ
 ସିଂହ ଛଡ଼ା ସେ ଗାଈ କଣିବା ଭଳି ଟଙ୍କା-
 ବାଲା ଲୋକ ଆଉ ନ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଭୈରବ
 ସିଂହ କଦାପି ଉଚିତ ମୂଲ୍ୟ ଦେବ ନାହିଁ । ତେଣୁ
 ଜୀବନ ଗାଈକୁ ଦୂର ହାଟକୁ ନେଇଯିବାକୁ
 ସ୍ଥିର କଲା ।

ସେ ଗାଈ ଧରି ବାଟ ଚାଲୁଥାଏ, ତାକୁ
 ଦେଖିଦେଲା ଭୈରବ ସିଂହର ପୁଅ ନଟ ସିଂହ ।
 ଗାଈଟି ପାଇବାକୁ ବାପାର ଇଚ୍ଛା ଥିଲା ବୋଲି
 ସେ ଜାଣିଥିଲା । କୌଣସି ମତେ ଗାଈଟି କଣି
 ବାପାକୁ ଖୁସୀ କରିବ ବୋଲି ନଟ ସିଂହ ମଧ୍ୟ
 ହାଟକୁ ଚାଲିଲା ।

ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ପଞ୍ଚାୟତ ବସିଛି, ସେତିକି-
 ବେଳେ ଜଣେ ଗ୍ରାମବାସୀ ସେହି ଗାଈଟି ଧରି
 ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ହୋଇ କହିଲା,

“ଏ ଗାଈ ମୋ କ୍ଷେତରେ ପଶି ମୋ ବର୍ଷ-
କର ମେହେନତିକୁ ନଷ୍ଟ କରୁଥିଲା । ଏହା
ଖାଇଦେଇଛି ।”

“ଏ ଗାଈ କାହାର ?” ଜଣେ କିଏ ପଚା-
ରିଲା । ଆଉଜଣେ ପାଖକୁ ଯାଇ ଗାଈକୁ ଭଲ-
ଭାବରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିସାରି କହିଲା, “ଏଇଟି
ଜୀବନ ଦାସର ଗାଈ । ବହୁତ ଭଲ ଗାଈ ।
ଜୀବନ ଦାସ ଏହାକୁ ଏପରି ଭାବରେ ଖୋଲ
ଛାଡ଼ିଦେବା ବାସ୍ତବିକ ବହୁତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କଥା ।”

ଭୈରବ ସିଂହର ତ ବହୁତ ରାଗ ଥିଲା
ଜୀବନଦାସ ଉପରେ । ସେ ଉତ୍ତେଜିତ ହୋଇ
କହିଲା, “ଏ କ୍ଷେତରେ ଗାଈର ମାଲିକ ଉପରେ
କଡ଼ା ଜୋରମାନା ହେବା କରକାର । ଯା’ର
ଫସଲ ନଷ୍ଟ ହେଲା, ସେ ପୂରା କ୍ଷତିପୂରଣ
ପାଇବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଗାଁ ପାଣିକୁ ମଧ୍ୟ ଟଙ୍କା
ସିବା ଦରକାର । ତାହାହେଲେ ଯାଇ ଅନ୍ୟ-
ମାନେ ଚେତବେ । କେହି ନିଜ ଗୋରୁଗାଈକୁ

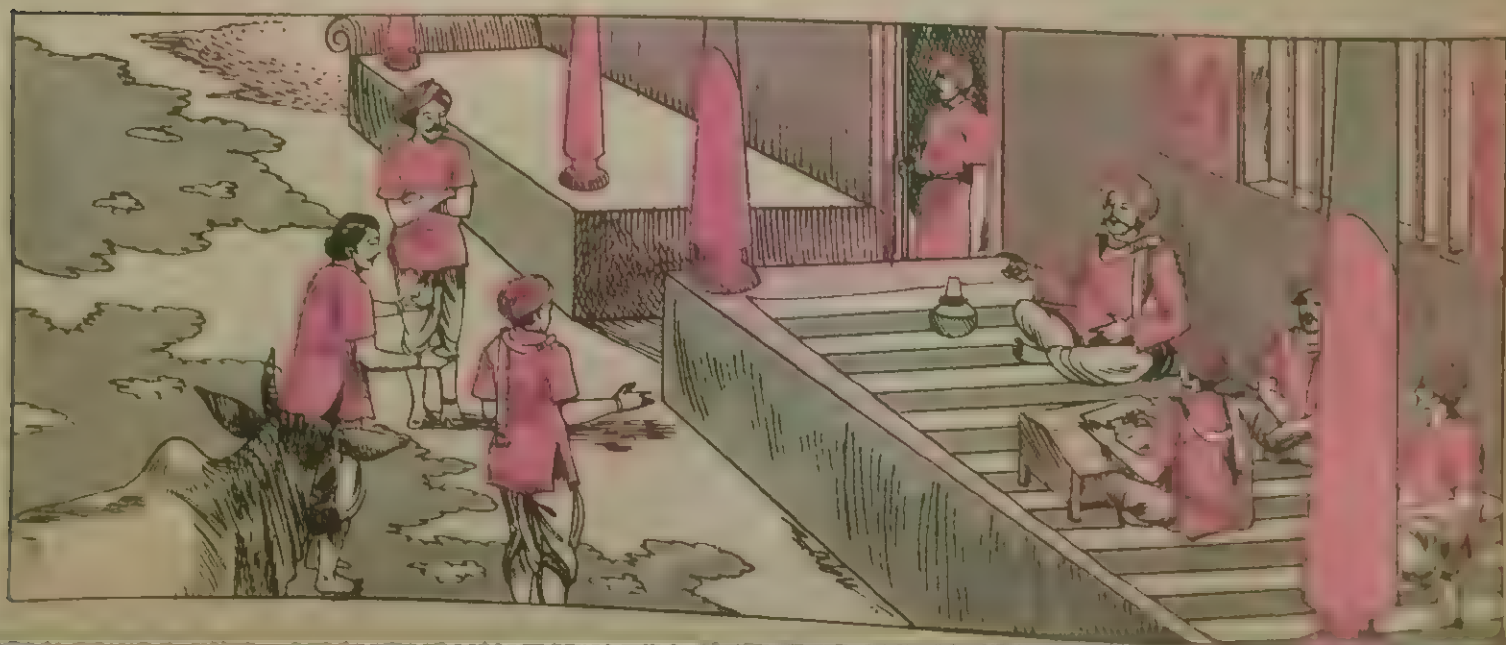
କିନା ଆକଟରେ ଛୁଡ଼ିବେ ।

ସମ୍ଭାଷଣ ଭୈରବ ସିଂହଙ୍କ କଥାରେ
ପୂତ ଏକମତ ହେଲା ।

“ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କା ଜୋରମାନାକୁ ଉଚିତ
ବରୁର ହେବ । ମୋ ଗାଈ ହୋଇଥିଲେ ବି
ମୁଁ ଏତିକି ଜୋରମାନା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି !”
ଭୈରବ ସିଂହ ଘୋଷଣା କଲା ।

ସେତିକିବେଳେ ତା’ ପୁଅ ନଟ ସିଂହ
ଅଣନିଶ୍ଵାସୀ ହୋଇ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି କହିଲା,
“ଆରେ ! ଗାଈଟି ଆସି ଏଠାରେ ! ମୁଁ
ହାଟରୁ ଏହାକୁ କିଣି ଆସୁଥିବାବେଳେ ଗାଁ
ମୁଣ୍ଡରେ ଖସି ପଳାଇଲା । ଖୋଜି ଖୋଜି
ହାଲିଆ ହେଲିଣି !”

ଭୈରବ ସିଂହ ମୁଣ୍ଡରେ ଯେପରି ଚଢ଼କ
ପଡ଼ିଲା । କିନ୍ତୁ ଆଉ ଉପାୟ ନଥିଲା । ତାକୁ
ଦୁଇହଜାର ଟଙ୍କା ଜୋରମାନା ଦେଇଦେବାକୁହିଁ
ପଡ଼ିଲା ।

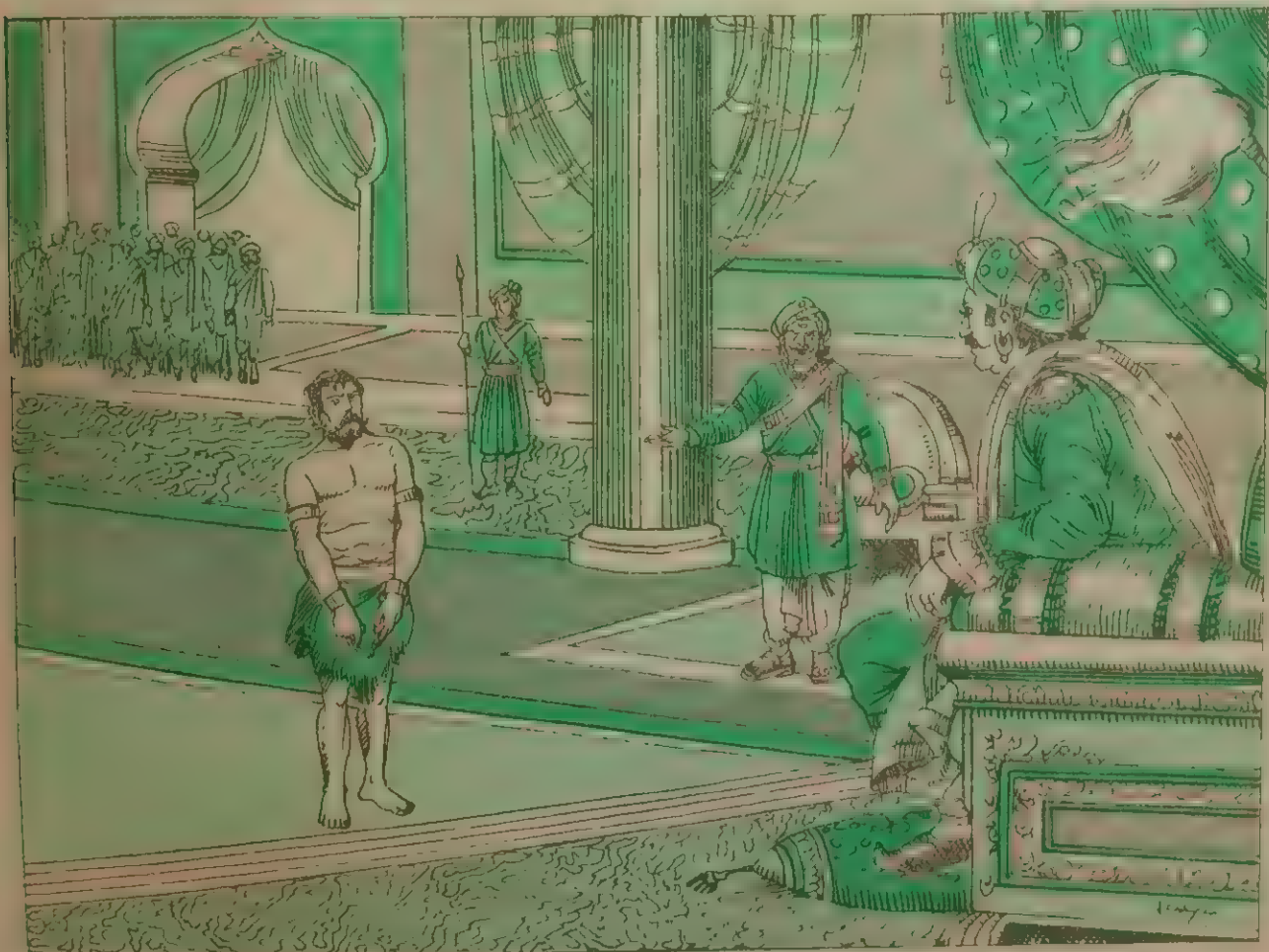
ଦସ୍ୟୁଦଳ

କହୁ ଶୁଣି ଧଳରା କଥା । କଳଙ୍କା ସୀମାକୁ ଯେ ଯିବେ, ସେ ଯିବେ ଧଳରା କଥା ।
ତାକୁ ମନକୁ ଯଶସୀ ନମନ୍ତେ ଆସେ ନ ଯେହୁଁ ନାହିଁ । ତାକୁ ମନକୁ ଯଶସୀ ନମନ୍ତେ ଆସେ ନ ଯେହୁଁ ନାହିଁ ।
ଦଳରା ଗୋଟାଏ ଚାକଳି କାନ୍ଦୁ କରି ଦଳବାଳକୁ ଆସିଲେ ।

ରାଜା ତା' ପଛ କରେ ନ ଦେଖିଦେବା ଶୁଣାଇବାକୁ ଯାହାହେଉ, ଯେହୁଁ ଯେହୁଁ ନାହିଁ ନାହିଁ, “ଛାମୁ ! ଏ ତାକୁ ପାଣଦର ପାଇବା ଉଚିତ । କହୁ ଏ ଥର ନ ପଢ଼ୁକୁ ନାହିଁ ଦଳବାଳ । ତୋ ଅଶା, ଇଏ ନଜକୁ ସଂଶୋଧନ କରି ଭଲ ନାଗରିକ ଭାବରେ ରହିବ ।”

ରାଜା ମନ୍ତ୍ରୀକୁ ଚହ୍ଚହ ଶୁଣା କରୁଥିଲେ । ତେଣୁ କୁଣ୍ଡା ମଝେ ତା' ମୁଁଟକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ।

ପର ମହାଦିନେ ମନ୍ତ୍ରୀ ସମଗ୍ର ତାକୁଦଳକୁ ଅଣି ଦରବାରରେ ଘାଜିତ କଲେ । କହି କୁହରେ ସେ କ୍ଷମା ପାଇଥିବା ଲୋକ ବି ଥିଲା । କଥା ହେଲା, ଛାଡ଼ି ପାଇ ସେ ନଜ ଦଳ ପାଠକୁ ଚାଲିଲା । ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ପ୍ରହରୀମାନେ ତାକୁ ଗୋପନରେ ଅନୁସରଣ କରି ଦଳର ଆଡ଼ୁଡ଼ା ଠାକ କଲେ । ତେଣିକି ପୁରା ଦଳ ଧରା ହେଲେ ।

ମଣିଷବୃତ୍ତର ପକ୍ଷୀ

ଏକ ଗାଁରେ କନକଦତ୍ତ ନାମରେ ଜଣେ ଧନିକ ଥାଏ । ଖଣ୍ଡମଣ୍ଡଳରେ ସେ ଥିଲା ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ଧନୀ । ତଥାପି ତା'ର ଲୋଭର ସୀମା ନ ଥାଏ । ସେ ନାନା ଆଳରେ ଲୋକଙ୍କୁ ଶୋଷଣ କରି ଆହୁରି ବେଶୀ ଧନ ସଞ୍ଚିବାରେ ଲାଗିଥାଏ ।

କିନ୍ତୁ କନକ ଦତ୍ତର ସ୍ତ୍ରୀ ସୁମତି ଥିଲା ଜଣେ ବିବେକବତୀ ଗୃହଣୀ । ତା ସ୍ବାମୀ ଦ୍ଵାରା ଅନ୍ୟମାନେ ନିର୍ଯ୍ୟାସିତ ହେବାର ଦେଖି ସେ ବହୁତ ବ୍ୟଥା ଅନୁଭବ କରୁଥାଏ ଓ ବାରମ୍ବାର ସ୍ବାମୀକୁ କହୁଥାଏ, “ଆମର ଆଉ ଅଧିକ ଟଙ୍କା ଦରକାର କ’ଣ ? କର୍ମଫଳ ତ ପୁଣି ଶ୍ରେଷ୍ଠିବାକୁ ପଡ଼ିବ !”

କନକଦତ୍ତ କହୁଥାଏ, “ଧନ ଅର୍ଜି ନ ପାରିଲେ ମଣିଷପଣିଆ କେଉଁ ଠାରେ ?”

ହଠାତ୍ ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ଜଣେ ଯୋଗୀ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ । ସେ ନଈ କୂଳରେ ଶାନ୍ତି ସ୍ଥାନ ନେଇ ସେଥିରେ ନିଜ ଆଶ୍ରମ ତିଆରି କଲେ ଓ ଗୋଟିଏ ବଗିଚା ମଧ୍ୟ ଉଦ୍ଭାବିଲେ । ବଗିଚାର ଗୋଟାଏ କୋଣରେ ସେ ଗୋଟାଏ ଆମ୍ବ ଗୁରୁ ଲଗାଇଥାନ୍ତି । ପ୍ରତିଦିନ ତହିଁ ଉପରେ ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ନିଜେ ପାଣି ଢାଳନ୍ତି ।

ଯେତେବେଳେ ସେ ଆମ୍ବ ଗଛରେ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଫଳ ହେଲା, ଦେଖାଗଲା ସେ ଫଳରେ ରହିଛି ଗୋଟାଏ ଅଦ୍ଭୁତ ଗୁଣ । ସେ ଗଛ ମୂଳକୁ ଯାଇ ଯିଏ ସେଥିରୁ ଗୋଟାଏ ଆମ୍ବ ତୋକି ଖାଇବ, ସେ କୌଣସି ମନୁଷ୍ୟ-ତର ପ୍ରାଣୀରେ ପରିଣତ ହୋଇଯିବ ।

କିଏ କେଉଁ ପ୍ରାଣୀର ରୂପ ପାଇବ, ତାହା ନିର୍ଭର କରେ ତାହାର ପ୍ରକୃତ ଉପରେ ।

ତେବେ, ସେ ଗଛ ଠାରୁ ନିକଟ ଦୂରରେ
ଆସିଲେ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ଧୁଣି ନିଜ ମଣିଷ ରୂପ
ହେଉ ପାରୁଥିଲେ ।

ଏ ଅରୁଚ ଦଟଣା ଗାଁରେ ଗୁମ୍ଫା ସୃଷ୍ଟି
କଲା । କନକଦତ୍ତ ଓ ସୁମତି ମଧ୍ୟ ସେ ଗୁମ୍ଫା
ପାଖରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେଠାରେ ଅନେକ
ଲୋକ ଜମା ହୋଇ ବିଚିତ୍ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶମାନ ଉପ-
ସ୍ଥାପନ କରୁଥାନ୍ତି ।

ଜଣେ ଅବସର ପ୍ରାପ୍ତ ସେନାପତି ଗଛ
ମୂଳକୁ ଯାଇ ଆମ୍ବଟାଏ ଖାଇ ଚୁଟୁ ଚୁଟୁ
ବାଦରେ ପରିଣତ ହେଲେ ଓ ଲୋକଙ୍କ ଉପ-
ରକୁ କୁଦିପଡ଼ିଲେ । କିନ୍ତୁ କୁଦିପଡ଼ି ସେ ଧୁଣି
ନିଜର ମଣିଷ ରୂପ ହେଉ ପାଇଥିବାର ଦେଖି-
ଗଲା ।

ଗାଁର ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ ଗୋଟାଏ ଦୁଧିଆଳୀ

ହୋଇଥିଲା । ସେ ଗଛ ଠାରୁ ନିକଟ ଦୂରରେ
ଆସିଲେ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ଧୁଣି ନିଜ ମଣିଷ ରୂପ
ହେଉ ପାରୁଥିଲା । ସେ ଗଛ ଠାରୁ ନିକଟ ଦୂରରେ
ଆସିଲେ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ଧୁଣି ନିଜ ମଣିଷ ରୂପ
ହେଉ ପାରୁଥିଲା । ସେ ଗଛ ଠାରୁ ନିକଟ ଦୂରରେ
ଆସିଲେ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ଧୁଣି ନିଜ ମଣିଷ ରୂପ
ହେଉ ପାରୁଥିଲା ।

ଏହିପରି ଭାବରେ ସମସ୍ତେ କିଛି କିଛି ସମୟ
ପାଇଁ ନିଜ ମଣିଷ ରୂପ ହାସଲ କରି ନୋକିଆଡ଼-
ଥାନ୍ତି ।

କନକଦତ୍ତର ଶବ୍ଦ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଥାଏ ନିଜେ
କ'ଣ ତାହା ଜାଣିବା ପାଇଁ । କିନ୍ତୁ କାଳେ
ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଆଗରେ ଗଧ ବା ଘୁଷୁର ବନ୍ଧି-
ଯିବ, ସେହି ଉପରେ ଗଛ ମୂଳକୁ ଗଲା ନାହିଁ ।

କିନ୍ତୁ କୌତୂହଳ ପ୍ରବଳ ହେବାରୁ ସେ ଗତି

ଅଧରେ ଯାଇଁ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସାଥରେ ସୁମନ୍ତ ମଧ୍ୟ ଯାଇଥାନ୍ତା । ଦୁହେଁ ଦୁଇଟି ଫଳ ତୋଳି ଖାଇଲେ ।

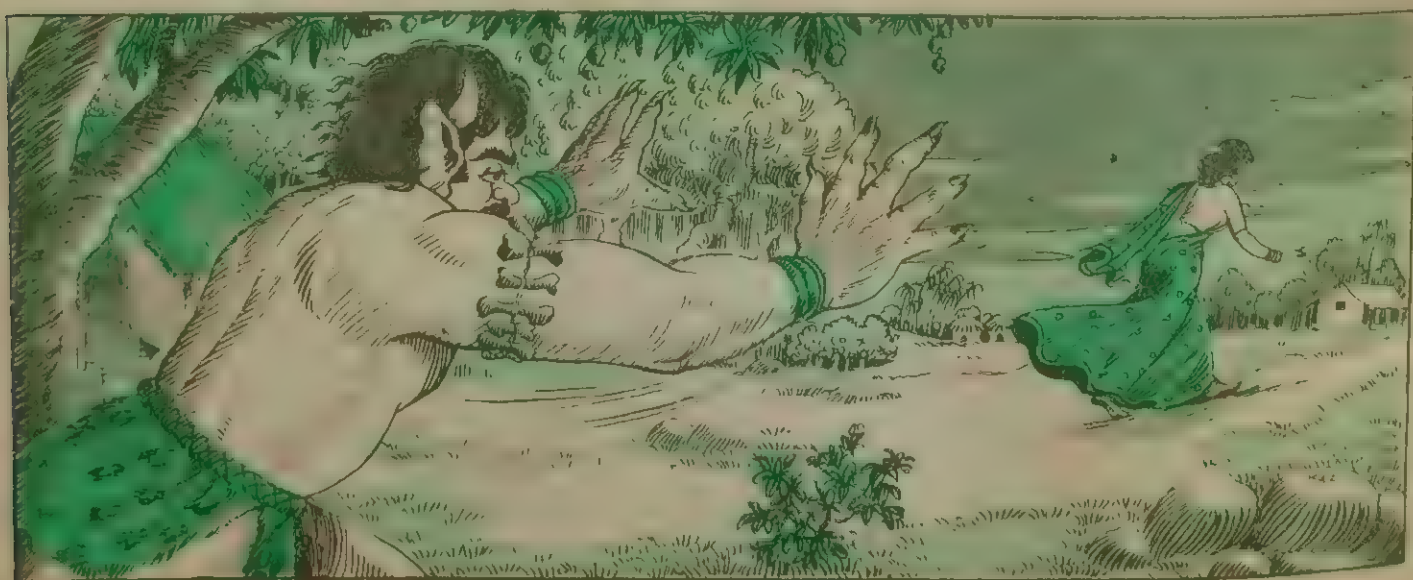
ସୁମନ୍ତର କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଲା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଚୁପ୍ ଚୁପ୍ କନକଦତ୍ତ ଗୋଟିଏ ଶୁଷ୍କା-କୃଷି ବହୁରାସ୍ୟରେ ପରିଣତ ହେଲା ଓ “କ୍ଷୟା !” ବୋଲି ଚିତ୍କାର କରି ସୁମନ୍ତକୁ ଖାଇବାକୁ ଉଦ୍ଦ୍ୟତ ହେଲା । ସୁମନ୍ତ ଦୌଡ଼ିବାରୁ ସେ ମଧ୍ୟ ଦୌଡ଼ିଲା । ଉଭୟେ ଗଛଠାରୁ କେଇ ଗଜ ଆଗେଇ ଆସିବା ମାତ୍ରେ କନକଦତ୍ତ ମଣିଷରେ ପରିଣତ ହେଲା ଓ ସୁମନ୍ତକୁ ଘେନିବାକୁ ଚାହିଁଲା । କିନ୍ତୁ ସୁମନ୍ତ ତା’ କଥା ଶୁଣିଲା ନାହିଁ । ସେ ଦୌଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ଯାଇ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । କନକଦତ୍ତ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ସେ ତା ମୁଁହକୁ ଚାହିଁ ମଧ୍ୟ ପାରିଲା ନାହିଁ ।

କନକଦତ୍ତ ଆସି ଯୋଗୀଙ୍କୁ ସବୁ କଥା ଜଣାଇଲା । ଯୋଗୀ ନିଜେ ଯାଇ ସୁମନ୍ତକୁ ନିବୃତ୍ତ ହେଲା ।

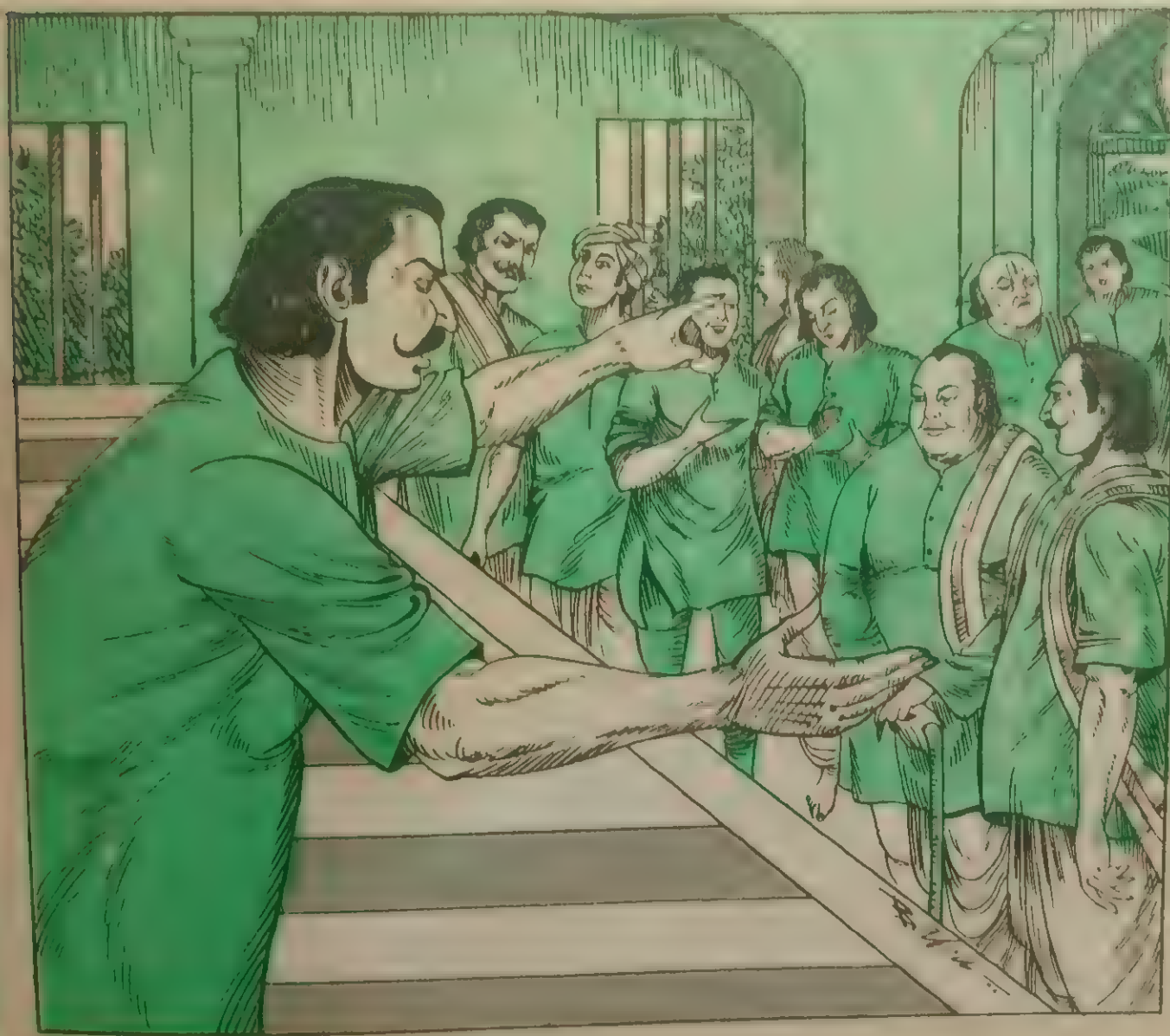
ଦେଖା କଲେ ଓ କହିଲେ, “ହୁଅ ! ଦେଖ୍ ତୋ ସ୍ବାମୀ ସତରେ ମଣିଷ । ଭିତରେ ପ୍ରବୃତ୍ତି ହେତୁ ସେ ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପାଇଁ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ସିନା, କିନ୍ତୁ ଆଉ ସେଭଳି ହେବାର ଆଶଙ୍କା ନାହିଁ । କାରଣ ମୁଁ ସେ ଯାଦୁ ଗଛକୁ କଟାଇ ଦେଇଛି ।”

ତା’ପରେ ଯୋଗୀ କନକଦତ୍ତକୁ କହିଲେ, “ଦେଖ ବାପା, ସବୁ ପ୍ରାଣୀ ଭିତରେ ମଣିଷ ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପ୍ରାଣୀ ହେବାର ସୁଯୋଗ ପାଇ ମଧ୍ୟ ତୁ ଭିତରେ ବ୍ରହ୍ମରାସ୍ୟ ଭଳି ଲେଖି ହୋଇ ରହିଛୁ କାହିଁକି ? ନିଜ ପ୍ରକୃତିକୁ ତ ଚିହ୍ନିଲୁ ? ଏଥର ମଣିଷ ଭଳି ମଣିଷ ହେବାର ଚେଷ୍ଟା କର ।”

କନକଦତ୍ତ ଭିତରେ ବାସ୍ତବିକ ବିପୁଳ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଲା । ତେଣିକି ସେ ଲେଉଟ ବସିବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ଅନ୍ୟକୁ ଶୋଷଣ କରିବାରୁ ନିବୃତ୍ତ ହେଲା ।

ବଢ଼ିଠକା ବୁଦ୍ଧି !

[illegible]

ସୁଲତାର ପାଣି

ଏକ ସୁଲତା ଗଛ ଥିଲା ଯାହାର ଫଳ ଖୁବ୍ ସୁସ୍ୱାଦୁ ଥିଲା ।

ରବିନାଥପୁରୀ ସହ ଜମିନଗରର ଜମି-
ଦାରଙ୍କ ଝିଅ ସୁଲତାର ବିବାହ ହୋଇଥାଏ ।

ପ୍ରତାପ ଗଡ଼ ଓ ଜମିନଗର ଭିତରେ ବ୍ୟବ-
ଧାନ ବହୁତ । ଯୁଗି ଯାତାୟତର ସୁବିଧା

ନ ଥାଏ । ମଝିରେ ଗୋଟାଏ ବଣ ପଡ଼େ ।

ସେ ବଣ ଯେଉଁଠି ଯାଏ, ସେଠାରେ ଜମିନଗରର ଲୋକ

ଆସି ଯାଆନ୍ତି । ସେଠାରେ ଲୋକେ ବସି ବସି କାଟି କାଟି

କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି

କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି

କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି

କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି

କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି

କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି

କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି

କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି

କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି

କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି

କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି

କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି

ଜମିଦାର ରୁଦ୍ଧନାଥପୁରୀ ବୋହୂକୁ ବାଟ-
ଦରକୁ ପଠାଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲେ ।

ବାଟରେ ଚୋର ଡାକୁକି ମୁଜାବିଲ୍ କଲେ ।

ପାଇଁ ବୋହୂର ସବାରି ସହ ଦଳେ

ପଠାଇଲେ ।

ଯାହା ଆରମ୍ଭ ହେଲା ସୁରୁଖୁରୁରେ ।

ସବାରିର କବଚ ଟିକିଏ ଟୋକା ଚାଲି ଯିବାକୁ

ହେଉଛି କିନ୍ତୁ ଉପରେ ଚାଲି ଯିବାକୁ

ପଡ଼ିଲା ଯେମାନେ ବଣ ଭିତରେ ଚୋର

ବଡ଼ ଛେ ମୂଳରେ ବସିଲେ ଓ ଝିଅ ଝିଅ କଲେ

କିଛି ସମୟ ବସିଲେ କଲେ ଯାହା

ଯାହାରମ୍ଭ କଲେ ।

କିନ୍ତୁ ଗୋଟାଏ ମିଥା ରାସ୍ତାରେ ଯିବାର

ଚେଷ୍ଟା କରି ଯେମାନେ ବାଟ ଦୂର ଅନେକ

ସମୟ ଯାଏ ଏଣେ ତେଣେ ଚାଲିଲେ ଓ ଚାଲି

କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି

କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି

କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି

କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି

କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି କାଟି

ସ୍ୱର୍ଗ ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇଗଲା । ପ୍ରହରୀମାନଙ୍କ ଦଳ
ପଡ଼କୁ କବାଟ ପାଖକୁ ଡାକ ସୁଲତା ଅନ୍ଧାର
ହୋଇଗଲେ ଦୟାଦଳ ହାବୁଡ଼ରେ ପଡ଼ିବା
ସମ୍ଭବ ବେଳ ଆଜିକା ପ୍ରକାଶ କଲା ।

“ହୁଅ ! ଚନ୍ଦ୍ରା କର ନାହିଁ । ଆମେ ତେବେ
ହୁଅ ପରେ ରହିବୁଁ କାହିଁ ? ତାହା
ପାରିବା ଭଲ ତାକୁଦଳ ଏ ରାଜ୍ୟରେ ନାହାନ୍ତି !”
ଦଳପତି ସାହସ ଦେଲା ।

କିନ୍ତୁ ଦଳପତିର କଥା ଶେଷ ନ ହେଉଣୁ
ଦଳେ ଭୟଙ୍କର ଦୟା ସେମାନଙ୍କ ଉପରକୁ
ଝପଟିଆସିଲେ । କେତେଜଣ ପ୍ରହରୀ ମଲେ ।
ଅନ୍ୟମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ଦେଲେ ।

ହେତେବେଳକୁ ଅନ୍ଧାର ଯେତିଆସିଲାଣି ।
ଡାକୁମାନେ ମଣାଲ ଧରି ସବାର ପାଖକୁ
ମଡ଼ିଆସିଲେ । ସୁଲତା ନିଜର କେତେକଣ୍ଡି
ଅଳଙ୍କାର ଗୋଟାଏ ପୁଟୁଳି ବାନ୍ଧି ସେମାନଙ୍କ
ଅଡ଼କୁ ଫୋପାଡ଼ିଦେଲା ।

ଡାକୁ ସର୍ଦ୍ଦାର ନିଜ ଅନୁଚରମାନଙ୍କୁ ହୁକୁମ
ଦେଲା, “ତୁମେମାନେ ସବାରକୁ ମୋ ଟିକିରକୁ
ନେଇଯାଅ ।”

ଡାକୁମାନେ ସବାର ଉଠାଇଲେ । ଜଣେ
ଡାକୁ ସବାର ସହ ଚାଲିଥାଏ । ସୁଲତା ତାକୁ
ବୁଦ୍ଧି ଟିକିଏ ହସିଲା ଓ ତାକୁ ଖଣ୍ଡିଏ ଅଳଙ୍କାର
ଧରିଦେଲା । ସେ ଅତି ଆନନ୍ଦରେ ଅଳଙ୍କାରକୁ

ପକେଟରେ ସୁରାଇଦେଲା । ସୁଲତା ତା’ପରେ
ତାକୁ ଖଣ୍ଡିଏ ପାନ ଧରିଦେଲା । ପାନଖଣ୍ଡିକ
ଝୁଙ୍କାଇ ଡାକୁଟି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅର୍ଜୁନ ଘର କର
ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା ।

ସବାରବାନ୍ଧକ ଡାକୁମାନେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ସବାର ତଳେ ରଖି ନିଜ ସାଥୀର କ’ଣ ହେଲା
ବୋଲି ତାକୁ ଘେରି ବସିପଡ଼ିଲେ । ସେହି
ଅବସରରେ ସୁଲତା ସବାରର ଅନ୍ୟ ଦିଗର
କବାଟ ଖୋଲି ବାହାରିପଡ଼ି ଅଳଙ୍କାର ଭିତରେ
କ୍ଷିପ୍ର ଗତିରେ ଯାଇ ଗୋଟାଏ ଗଛ ଚଢ଼ି
ବସିଲା । ଗୋଟାଏ ଡାଳ ସହ ନିଜ ଶାଢ଼ି
ଅଞ୍ଚଳ ଦ୍ୱାରା ନିଜକୁ ବାନ୍ଧିଦେଇ ସେ ପ୍ରାୟ

ଚେତାଶୂନ୍ୟ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଲା ।

ନିଜ ଇଚ୍ଛା ଦ୍ଵାରା ହେଲା ଭଲ କୌଣସି
ଘଟଣା ଘଟିଲେ ଜୀବନ ହାରିବା ପାଇଁ ସୁଲତା
ଯୋଡ଼ିଏ ପାନ ଭିତରେ ବିଧି ପୁରାଇ ନେଇଥିଲା ।
ସେଇଥିରୁ ଗୋଟିଏ ସେ ଡାକୁକୁ ଦେଇ ଖୁଜି
ଖସିଯାଇପାରିଲା । ତା’ ସକାରି ବାହକ ଓ
ଦେହରକ୍ଷୀମାନେ ଡାକୁଦଳ ଚାଲିଯିବା ପରେ
ତାକୁ ଖୋଜାଖୋଜି କରି ନ ପାଇ ନିଜ ଗାଁକୁ
ଫେରିଗଲେ ।

ଡାକୁଦଳର ଆତ୍ମମଣି କଥା ଓ ସୁଲତା
ଅପହୃତ ହେବା ସମ୍ଭାବ ଉଭୟ ପ୍ରତାପଗଡ଼ ଓ
ଜପନଗରରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା । ଦୁଇ ବନ୍ଧୁ

ଗୋକାକୁଳ ହୋଇ ରହିଲେ ।

ସୁଲତା ଯେଉଁ ଗଢ଼
ହୋଇଯାଇଥିଲା, ତାହା

ଜଣେ ସାଧୁଙ୍କ ଆଶ୍ରମ । ସେ ସକାଳେ ସୁଲ
ତୋଳିବାକୁ ଆସି ତାକୁ ଦେଖିଲେ । ତାକୁ ନିଜ
ସାଥରେ ସେ ଆଶ୍ରମକୁ ନେଇଗଲେ ଓ ତା’ର
ଶୁଣୁଣା କଲେ । ସୁଲତା ଟଙ୍କିଏ ପ୍ରକୃତିସ୍ଥ
ହେବା ପରେ ନିଜ ବାପ ଘରକୁ ଯବାକୁ
ଚାହେଁ । ସାଧୁ ତାକୁ ଜପନଗର ନେଇଗଲେ ।

ସୁଲତା ଡାକୁମାନଙ୍କ ପାଖରୁ ଫେରିଆସି
ନିଜ ବାପଘରେ ପହଞ୍ଚିବା ଖବର ପାଇ ତା’
ଶୁଣୁର ବନ୍ଧୁ ବିଶେଷ ଖୁସୀ ହେଲେ ନାହିଁ ।

ସୁଲତା ସାଧୁଙ୍କୁ କହିଲା, “ମହାରଜ ! ମୁଁ
ଡାକୁମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଥିଲି ବୋଲି ସନ୍ଦେହ
କରି ଶୁଣୁର କୁଳ ମୋତେ ଆଉ ଗ୍ରହଣ କରିବେ
ନାହିଁ । ଆତ୍ମହତ୍ୟା ଛଡ଼ା ମୋର ଅନ୍ୟ ପନ୍ଥା
ନାହିଁ ।”

“ମା, ସେ କଥା କହନା । ଆତ୍ମହତ୍ୟା ଘୋର
ପାପ । ମୁଁ ଜାଣେ ତୁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ତଥା ପବିତ୍ର ।
ମୁଁ ତୋ ସ୍ଵାମୀ ଓ ଶୁଣୁରଙ୍କୁ ଭେଟି ସବୁ
ବୁଝାଇଦେବି ।” ସାଧୁ କହିଲେ ।

ସାଧୁ ଯାଇ ପ୍ରତାପଗଡ଼ରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେ
ପ୍ରଥମେ ସୁଲତାର ସ୍ଵାମୀକୁ ଭେଟିଲେ । ଯୁବକର
ସ୍ଵଭାବ ତାଙ୍କୁ ବେଶ୍ ଭଲ ଲାଗିଲା । ଯୁବକ

କିନ୍ତୁ ଜଳ ଭିତରେ ଡୁବାଇଲେ । କିନ୍ତୁ ଚମୁଟା
କାଢ଼ିନେବା ମାତ୍ରେ ଗୋଳା ଘୁସିଉଠିଲା ।
ଅନ୍ୟମାନେ ଚେଷ୍ଟା କରି ମଧ୍ୟ ଗୋଳାକୁ
ଜଳ ଭିତରେ ରଖାଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ସାଧୁ ସୁଲତାକୁ ଡାକି କହିଲେ, “ହୁଅ !
ତୁ ଯଦି ପବିତ୍ରା ହୋଇଥିବୁ, ତେବେ ଏ
ଗୋଳାକୁ ଜଳ ଭିତରେ ଡୁବାଇ ରଖିଦେଇ
ପାରିବୁ । ଥରେ ଚେଷ୍ଟା କରି ଦେଖ ।”

ଏହା କହି ସେ କାଚ ଗିଲ୍ଲାସ ଡ଼ାକିନେଇ
ସୁଲତା ପାଖକୁ ଆଣି ସେ ଗୋଟିକ ଦେଖାଇ
ପୁଣି ଟେବୁଲର ଗୋଟିଏ କଡ଼ରେ ରଖିଲେ ।
ସୁଲତା ଚମୁଟା ସାହାଯ୍ୟରେ ଗୋଳାଟିକୁ
ଜଳ ଭିତରେ ଡୁବାଇ ଚମୁଟା ବାହାର କରି
ଆଣିଲା । ଗୋଳା ଏଥର ଜଳ ଭିତରେ
ରହିଲା ।

ସମସ୍ତେ ହର୍ଷନାଦ କଲେ । ସୁଲତାକୁ ତା’
ଶରୀର ଆଦର ପୂର୍ବକ ଘରକୁ ନେଲେ । ସାଧୁ

ଦୁଇ ଜମିଦାରଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ
ଦୁହେଁ ଏକତ୍ର ଲୋକବାକ ଧରି ବଢ଼ି
ଦଳକୁ ନିକାଲି ଦିଅନ୍ତୁ । ସେମାନେ
ହେଲେ ।

ସାଧୁ ଯେଉଁ ସାଦୁ କରିଥିଲେ, ସେ
ସହଜ । ସେ ମହମଗୋଳା ଭିତରେ ଖଣ୍ଡିଏ
ଛୋଟ ଲୁହା ଥିଲା । ଟେବୁଲର ଗୋଟିଏ କଡ଼ରେ
ସେ ଗିଲ୍ଲାସଟି ଦ୍ଵିତୀୟ ଥର ଥୋଇଲେ, ସେ
କଡ଼ରେ ଆବରଣ ତଳେ ଥିଲା । ସେ
ଶାଳୀ ରୁମ୍ଭକ । ଲୁହା ଥିବା ମହମଗୋଳାକୁ
ରୁମ୍ଭକ ଆକର୍ଷଣ କରିବା ଫଳରେ ଗୋଳା
ଜଳ ତଳେ ବସି ରହିଥିଲା ।

ଆନନ୍ଦର କଥା, ସାଧୁଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମାନ୍ୟ
କରି ଦୁଇ ଜମିଦାର ପରସ୍ପର ପରାମର୍ଶ କରି
ଗୋଟିଏ ସଶସ୍ତ୍ର ସିପାହିବାହିନୀ ଗଠନ କଲେ
ଓ କେତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଣ ତଲାସ କରି ତାକୁ
ଦଳକୁ ଠାବ କରି ସେମାନଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀ କଲେ ।

ସାତ ଭଗ୍ନାବ

ପ୍ରଭାତର ଓ ଗୋକୁଳଦାସ ଘରକୁ ଫେରିବା ପରେ ସେଇ ଘରକୁ ଯାଇଥିଲେ ।

ଭାବେ । ବାପାଙ୍କ ପରିଚାଳିତ ଘରକୁ ଫେରିବା ପରେ ସେଇ ଘରକୁ ଯାଇଥିଲେ ।

ପ୍ରଭାତର ସ୍ତ୍ରୀ ବାମନା ସାଧୁ ଶୁଣିବା ପରେ କହିଲେ । କିନ୍ତୁ ଗୋକୁଳଦାସର ସ୍ତ୍ରୀ ବାମନା କହିବାରେ ଲାଗି ଚାଲିଥିଲା । ଭାବେ ଗୋକୁଳଦାସ ପରେ ମଧ୍ୟ ସେ ବାମନାର ସାଥୀ ଗୋକୁଳଦାସ ନାହିଁ ।

ବାମନା ଲୋକା ଦେଖିଲା, ବାମନା ଗୋଟିଏ ନିଆ ଘର ଦ୍ଵାରା ଗଢ଼ାଇଥିଲା । ତା' ମନ ଦୃଢ଼ ଥିଲା । ବାମନାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ବାମନା କହିଲେ ସେ ଯାଇ ବାମନାକୁ କହିଲା, “ବାମନା ! ତୁମ ଦ୍ଵାରଟି ମୋତେ ଦୁଇ ଦିନ ପାଇଁ ଦିଅନ୍ତୁ କି ! ମୁଁ ସେମିତି ଗୋଟିଏ ଦ୍ଵାର ନିଜ ପାଇଁ ଗଢ଼ାଇବାକୁ ଚାହେଁ ।”

ବାମନା କହିଲା ?

ବାମନା ଆଜି ଦିନ ଦିନ ଗୋକୁଳଦାସ । ଲୋକା ଦ୍ଵାର ନେଇ ତା' ନେଇ, ତା' ଉପରେ ଆଘାତ କରୁ କଥା ବି ଶୁଣାଇଲେ । ଯାହାଦେଖି, ସେ ଉଁ ବାଁ ନ କରୁ ଦରକୁ ନେଉଛିଆସିଲା ।

ବାମନା, ସେ କଥା ଶୁଣିବା ପରେ କହିଲା,

“ଶୁଭ । କାହାକୁ କିଛି କୁହ ନାହିଁ । ମିଏ
ଯେତେହେଲେ ଆମ ଘରର ଲୋକ ।”

ମାଧବ ପରେ ବିମଳାର ହିଅ ତା’ ଶୁଣୁର
ଘରୁ ବାପଘରକୁ ଆସିଲା । ହାର କଥା ଶୁଣି
ସେ କିନ୍ତୁ ରୁପ୍ ରହୁପାରିଲା ନାହିଁ । “ଏଡ଼େ
ଅନ୍ୟାୟକୁ ସହ୍ୟିବା ବି ଅନ୍ୟାୟ ।” ସେ
କହିଲା । ସେ ଘରରେ କ’ଣ କରାଯିବା ଉଚିତ,
ବୁଝି ପାଞ୍ଚ ତା’ ମା’କୁ ବୁଝାଇଦେଲା । —

ବିମଳାର ହିଅ ଆସିଛି ଶୁଣି ଲଳା ତାକୁ
ଦେଖିବାକୁ ଆସିଲା । ବିମଳାର ହିଅ ସେଇ
ସୁଯୋଗକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ଥାଏ । ଲଳା
ଆସୁଥିବାର ଜାଣି ସେ ନ ଜାଣିଲା ଭଳି
ବିମଳାକୁ ପଚାରିଲା, “ମା’ ! ତୁ ଯେଉଁ ନୂଆ
ହାର କରିଛୁ ବୋଲି ମୋତେ ଲେଖିଥିଲୁ,
ସେ ଖଣ୍ଡିକ କାହିଁ ?”

ଲଳା ବାହାରପଟେ ଅଟକିଯାଇ ବିମଳା
କ’ଣ କହୁଛି ଶୁଣିବା ପାଇଁ କାନ ଡେରିଲା ।

“ହିଅ ! ସେ କଥା କ’ଣ କହିବ !

ଆମକୁ ରକ୍ଷା କରିଦେଇଛି । ସେ ହାର ଜଣେ
ଫେରିବାଲାଠାରୁ ଆମେ ଶାସ୍ତ୍ରରେ କଣଥିଲୁ ।
କିଏ ଜାଣିଥିଲା ମିଏ ଶ୍ରେୟ ମାଲ୍ ବୋଲି !
ଭାଗ୍ୟକୁ ଲଳାଅପା ସେ ଖଣ୍ଡିକ ମୋ ପାଖରୁ
ନେଇଗଲେ । ମୁଁ ପଚାରିବା ବେଳକୁ ସେ
ସେ କଥା ଭୁଲିଗଲେଣି । ତାକୁ ବା ଏବେ
କିମିତି ମିଟାଇ କହିବ ଯେ ସେ ଖୋଟିକ ଖୋଟି
ମାଲ୍ ! ଏବେ ଆମେ ଖୁସୁଛି, ଯୋଜିବ୍ ଆସି
ତଲାସ କରିବ । କାରଣ ଫେରିବାଲା ଏଇ
ସାହରେ ହାରଟି ବିକିଥିଲା ବୋଲି ମାନ୍ୟାଇଛି ।
ହାର ଆମ ଘରୁ ବାହାରିଥିଲେ ଆମ ଅବସ୍ଥା
କ’ଣ ହୋଇଥାନ୍ତା ବୁଝିପାରୁଥିବୁ । ବର୍ତ୍ତମାନ
ସେଥିରୁ ଆମେ ବଞ୍ଚିଗଲୁ ।” ବିମଳା କହିଲା ।

ଲଳା ଚଟାପଟ୍ ନିଜ ଘରକୁ ଫେରିଗଲା ।
କିଛି ସମୟ ପରେ ଦେଖାଗଲା, ହାରଟି ତାଙ୍କ
ଘର ଭିତରକୁ କିଏ ଛୁଟିଦେଇଛି ।

ଭୋଳା ଶମ୍ଭୁନାଥ

ଶମ୍ଭୁନାଥ ନନ୍ଦାଋ ଗୋଳା ମଣିଷ । ନ ଜାଣିଲେ ତାକୁ ସମସ୍ତେ ଭଲକରି ଚିହ୍ନିଥିଲେ । ତେଣୁ ଜଣକା ଅଜ୍ଞାନ ପାଇଁ ବିତର୍କକୁ କୋଣାର୍କ ପହଞ୍ଚି ମିଳିଲା ନାହିଁ । ସେ ଯାଇ ରାମନଗର ଗାଁରେ ଜାନକୀପ୍ରସାଦ ଘରେ ଗୋରୁମଣା ରହିଲା ।

ଦିନେ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ସେ ଗୁହାଳରେ କାମ କରୁଛି ଜାନକୀପ୍ରସାଦ ଧ୍ୱାନି ଗୋଟିଏ ତାକୁ କହିଲା, “ଗୋଟାଏ ମଇଁଷି ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଡ଼ିଆରୁ ଫେର ନାହିଁ । ଯାଅ ! ତାକୁ ଖୋଜି ନେଇଆସ ।”

ଶମ୍ଭୁନାଥକୁ ସକାଳେ ମୁଠାଏ ପଖାଳ ଭାତ ମିଳିଥିଲା । ସେତେବେଳକୁ ଗୋଳରେ ଆଉ ତା’ର ଗୋଡ଼ ଚଳୁ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସେ କଥା କହି କିଛି ଲାଭ ନାହିଁ ଜାଣି ଶମ୍ଭୁନାଥ ମଇଁଷିର ସନ୍ଧାନରେ ବାହାରିଗଲା । ଅନ୍ଧାରରେ ଅନେକ ସମୟ ଏଣେ ତେଣେ ଖୋଜାଖୋଜି କରି ମଧ୍ୟ ମଇଁଷି ନ ପାଇବାରୁ ସେ ହତାଶ ହୋଇ ଗାଁ ବାହାରେ ଥିବା ଗୋଟାଏ ଭଙ୍ଗା ଦେଉଳ

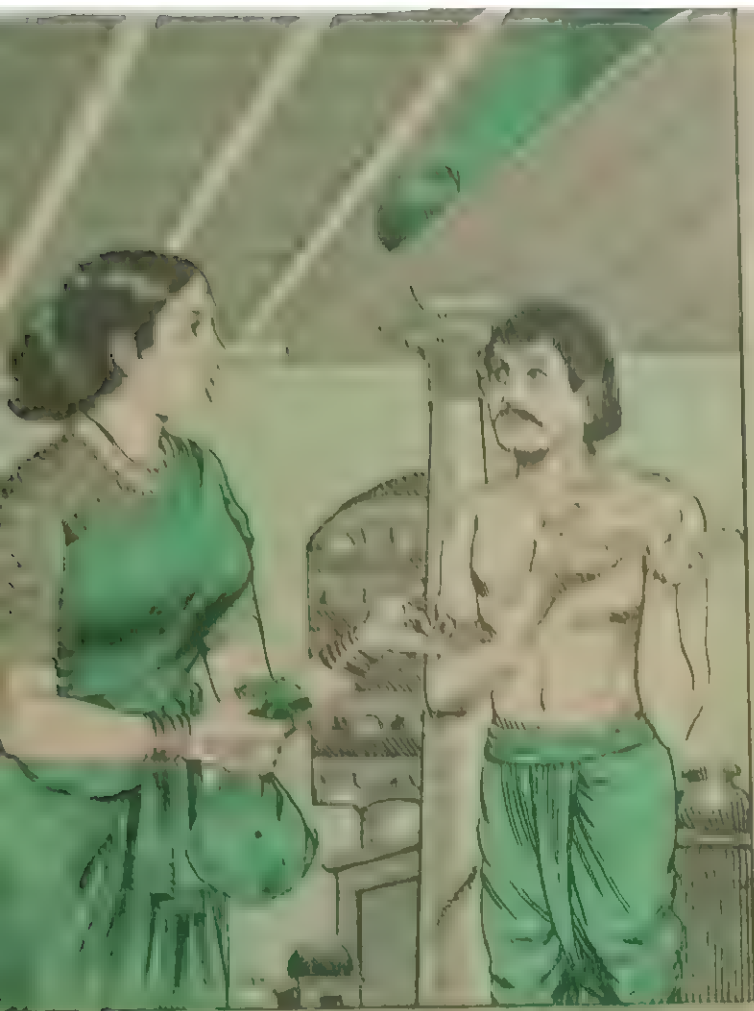
ପିଣ୍ଡାରେ ବସିପଡ଼ିଲା । ବନା ମଇଁଷିରେ ଖାଉଛନ୍ତି ଘରକୁ ଫେରିଲେ ଖାଇବାକୁ ତ ମିଳିବ ନାହିଁ, ବରଂ ଗାଳିହୁଁ ମିଳିବ । ତେଣୁ ସେଇଠାରେ ଶୁଣିକ ବିତାଇ ସକାଳେ ଆଉ କୁଆଡ଼େ ଯାଇ ଚାକିରି ଖୋଜିବ ବୋଲି ସେ ଭାବୁଥାଏ ।

ଅଧରାତିରେ ସେ ଶୁଣିଲା ଦୁଇଜଣ ଲୋକ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛନ୍ତି । ଜଣେ କହୁଛି, “ଗୋଟାଏ ତକ ଏଇଠାରେ ପୋଡ଼ିଦେବା । କାଲି ସକାଳେ ହୁଲୁସୁଲୁ ପଡ଼ିବ । ଗୋଳମାଳ ଶାନ୍ତ ପଡ଼ି-ଆସିଲେ ଆମେ ଖୋଜି ନେଇଯିବା ।”

ଏହା କହି ସେମାନେ ଗୋଟାଏ ଗାତ ଖୋଳି ତହିଁ ଭିତରେ ଗଣ୍ଡିଲଟିଏ ପୋଛୁଲେ । ଶମ୍ଭୁନାଥ ବୁଝିଲା, ସେମାନେ ଚୋର ।

“ଏ ଗଣ୍ଡିଲଟି ନେଇଗଲେ ଖାଉଦାଣୀ ନଷ୍ଟେ ମଇଁଷି ମଜିବା ଦୁଃଖ ଭୁଲିଯାଇ ମୋତେ ପେଟ ପୂରାଇ ଖାଇବାକୁ ଦେବ ।”

ଏହା ଶୁଣି ଶମ୍ଭୁ ଚଟାପଟ୍ ଗାତ ଖୋଳି

ଗଣ୍ଡିଲି ଗୋଲିଲି । ମା
 ଆଜିକାଠିଆବେ ଦେଖି ଗୋଲି
 ଆଜିକାଠି (ସି କହୁଲ), “କା
 କୁହୁ । ହୁଏଲ ଗାନ୍ଧୀବା
 ଏହାକୁ ମୁହଁରେ ଦେଲେ ଗୋଲି
 ଜାକ ଆଣିବା ।”

“ଆମ ଦେଲେ ଏହାକୁ ଆଜି ଗୋଲି କାଏ
 କପର ଜାଣିବ ?” ଗୋଷ୍ଠି କେ କଲ ।

“ଗୋଲି ଶମ୍ଭୁନାଥଙ୍କୁ ଗୋଷ୍ଠିଆଡ଼େ କହି-
 ଦୁଲେବ । ଗୋଷ୍ଠି ଗୋଷ୍ଠି । ଗୋଷ୍ଠି ଗୋଷ୍ଠି
 ଶେକପାରିବେ ନାହିଁ ।” ଜାନକୀପ୍ରସାଦ କହିଲ ।

ଗୋଷ୍ଠି ଟିକିଏ ଚିନ୍ତା କରି କହିଲ, “ବେଶ୍,
 ଶମ୍ଭୁର ଧାରଣା ଯେପରି ବଦଳିବ, ମୁଁ ଯେତି
 ବ୍ୟବସ୍ଥା କରୁଛି ।” ଏହା କହି ସେ ଶମ୍ଭୁକୁ
 ନିଦରୁ ଜଗାଇ କହିଲ, “କହୋ ପରା ଗହଣା
 ଗଣ୍ଡିଲି ଆଣିଥିଲ ? କାହିଁ ଗହଣା ?”

ଶମ୍ଭୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କହିଲ, “ମା, ମୁଁ ତ
 ଆଜି ଗୋଲି ଗୋଲି ଦେଖି ବାହାଁ ! ଗୋଷ୍ଠିଆଡ଼େ
 ଯାଆ କହୁଥିଲେ, ଗୋଷ୍ଠି ଗୋଷ୍ଠି କହିଲୁ ।”

“ମୁଁ ଗଣ୍ଡିଲି ଗୋଲି ଦେଖିବା ବେଳକୁ
 ଯେତେବେଳେ ମାଟି ଗୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ି ଗୋଲି । ଗୋଷ୍ଠି
 ଗୋଷ୍ଠି । ଆଜି ଗୋଷ୍ଠି ଗୋଷ୍ଠି ଗୋଷ୍ଠି
 ଆସ ।” ଏହା କହି ଗୋଷ୍ଠି ଶମ୍ଭୁ ହାତରେ
 ମାଟି ଗୋଡ଼ି ଭଣ୍ଡି ଗଣ୍ଡିଲି ଧରାଇଦେଲ ।

ଶମ୍ଭୁ ଗଣ୍ଡିଲି ଧରି ଯାଇ ଭଙ୍ଗା ଦେଉଳ
 ପାଖରେ ଗୁଡ଼ିଆ ଗାଜିଟି ଗୁଡ଼ି ଗୋଲି ଗୋଷ୍ଠି
 ଗୋଷ୍ଠି ଗୋଷ୍ଠି ଗୋଷ୍ଠି ବେଳକୁ ଗୋଷ୍ଠି ଗୋଷ୍ଠି

ଗଣ୍ଡିଲି ବାହାର କରି ଜାନକୀପ୍ରସାଦ ଘରେ ଯାଇ
 ପହଞ୍ଚିଲ ।

ଅଧ ଘଣ୍ଟରେ ଫେରିବାର ଦେଖି ଗୋଷ୍ଠି
 ତାକୁ ଗୋଲି ଦେବାକୁ ଧାରଣାଲ । ଗୋଷ୍ଠି ଗଣ୍ଡିଲି
 ଦେଖି ଶୁଣି ହୋଇଗଲ ।

“ମା ! ଶେକରେ ପେଟ ଜଳୁଛି । କିଛି
 ଖାଇବାକୁ ଦିଅ ।” ଶମ୍ଭୁ କହିଲ ।

ଶମ୍ଭୁପାଇଁ ରୁଟି ଗୋଷ୍ଠି ଗୋଷ୍ଠି ଦେଲ । କିନ୍ତୁ
 ଗୋଷ୍ଠି ଏତେ ଘର ଯାଏ ନ ଆଣିବାକୁ କୁକୁରକୁ
 ଦେଇଦେଲ । ଯାଅ, ଗୋଇପଡ଼ି । ନିଦ
 ଆଣିଲେ ଭୋକ ଭୁଲିଯିବ ।” ଗୋଷ୍ଠି କହିଲ ।

ଶମ୍ଭୁ ଗୋଷ୍ଠିଆଡ଼େ ଗୁଡ଼ି ଗୁଡ଼ିଲରେ ଯାଇ
 ଗୋଇପଡ଼ିଲ ।

ଗୋଷ୍ଠି ଜାନକୀପ୍ରସାଦକୁ ଗୋଷ୍ଠି ଗୋଷ୍ଠି

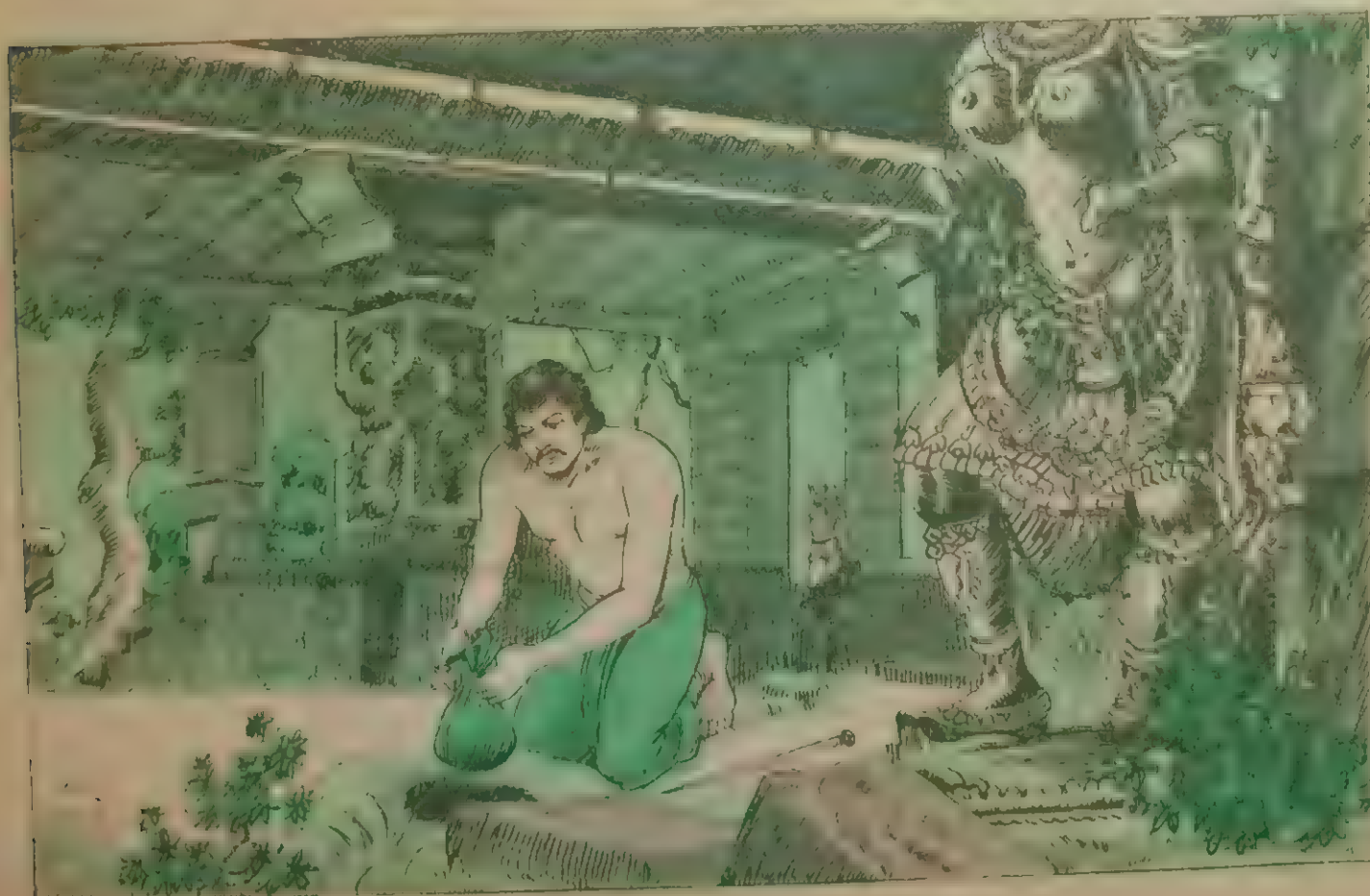
ଆସିଥିବା ଶ୍ରେୟମାନେ ତାକୁ ଦେଖିଯିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।
 ଶୁଣି ଚାଲିଗଲା ବେଳକୁ ସେମାନେ ତାକୁ
 ପ୍ରଶଂସା କରି ସେ ଜାନକାପ୍ରସାଦ ଭଗବତକୁ ଯାବାର
 ଦେଖିଲେ । ତା'ପରେ ସେମାନେ ଯୁକ୍ତି ମନ୍ତ୍ରର
 ପାଖକୁ ଆସି ଗଣ୍ଡିଲି ବାହାର କରି ଦେଖିଲେ,
 ସେଠାରେ ଅଳଙ୍କାର ବଦଳରେ ରହୁଛି ମାଟି
 ଗୋଡ଼ ।

ପରଦିନ ସକାଳେ ପ୍ରଭୁର ହୋଇଗଲା,
 ରାତିରେ ରାଜମନ୍ଦିରରୁ ରାଣୀଙ୍କର କେତେକ
 ମୁଲ୍ୟବାନ ଅଳଙ୍କାର ଚୋରି ପାଇଛି । ସିଏ
 ଚୋରର ସନ୍ତାନ ଦେଇପାରିବ, ସେ ହଜାରେ
 ଟଙ୍କା ପୁରସ୍କାର ପାଇବ ।

ସେ ଘୋଷଣା ଶୁଣି ଜାନକାପ୍ରସାଦ ମନରେ
 ଶାନ୍ତି ରହୁଛି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଗୋଷ୍ଠୀ ତାକୁ
 ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଉଥାଏ । ସେ କହୁଥାଏ, ଏମିତି

ଆସିଥିବା ଶ୍ରେୟମାନେ ତାକୁ ଦେଖିଯିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।
 ଶୁଣି ଚାଲିଗଲା ବେଳକୁ ସେମାନେ ତାକୁ
 ପ୍ରଶଂସା କରି ସେ ଜାନକାପ୍ରସାଦ ଭଗବତକୁ ଯାବାର
 ଦେଖିଲେ । ତା'ପରେ ସେମାନେ ଯୁକ୍ତି ମନ୍ତ୍ରର
 ପାଖକୁ ଆସି ଗଣ୍ଡିଲି ବାହାର କରି ଦେଖିଲେ,
 ସେଠାରେ ଅଳଙ୍କାର ବଦଳରେ ରହୁଛି ମାଟି
 ଗୋଡ଼ ।

ପରଦିନ ସକାଳେ ପ୍ରଭୁର ହୋଇଗଲା,
 ରାତିରେ ରାଜମନ୍ଦିରରୁ ରାଣୀଙ୍କର କେତେକ
 ମୁଲ୍ୟବାନ ଅଳଙ୍କାର ଚୋରି ପାଇଛି । ସିଏ
 ଚୋରର ସନ୍ତାନ ଦେଇପାରିବ, ସେ ହଜାରେ
 ଟଙ୍କା ପୁରସ୍କାର ପାଇବ ।

ଗଣ୍ଡିଲଟିରେ ମାଟି ଗୋଡ଼ ପୁରାଇଥିଲା !

ସେ ଯାଇ ପୁଣି ଗୁହାଳରେ ଶୋଇପଡ଼ିଲା ।
କିନ୍ତୁ ନଦ ଦେଲା ନାହିଁ । ପୂର୍ବରୁ ସେ ଯେଉଁ
ପାଦଶବ୍ଦ ଶୁଣିଥିଲା, ପୁଣି ସେଇଭଳି ଶବ୍ଦ
ଶୁଭିଲା ।

ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା, ଦୁଇଜଣ
ଲୋକ ଜାନକୀପ୍ରସାଦ ଘର କବାଟରେ ଶବ୍ଦ
କରୁଛନ୍ତି ।

“ଗୌରୀ ! କବାଟ ଖୋଲ !” ସେମାନଙ୍କ
ଭିତରୁ ଜଣେ କହିଲା ।

“କିଏ ?” ଭିତରୁ ଗୌରୀ ପଚାରିଲା ।

“ଆରେ, ତୁ କ’ଣ କଣ୍ଠସ୍ୱରରୁ ତୋ ଭାଇକୁ
ଚିହ୍ନିପାରୁନାହୁଁ ?” ଲୋକଟି କହିଲା ।

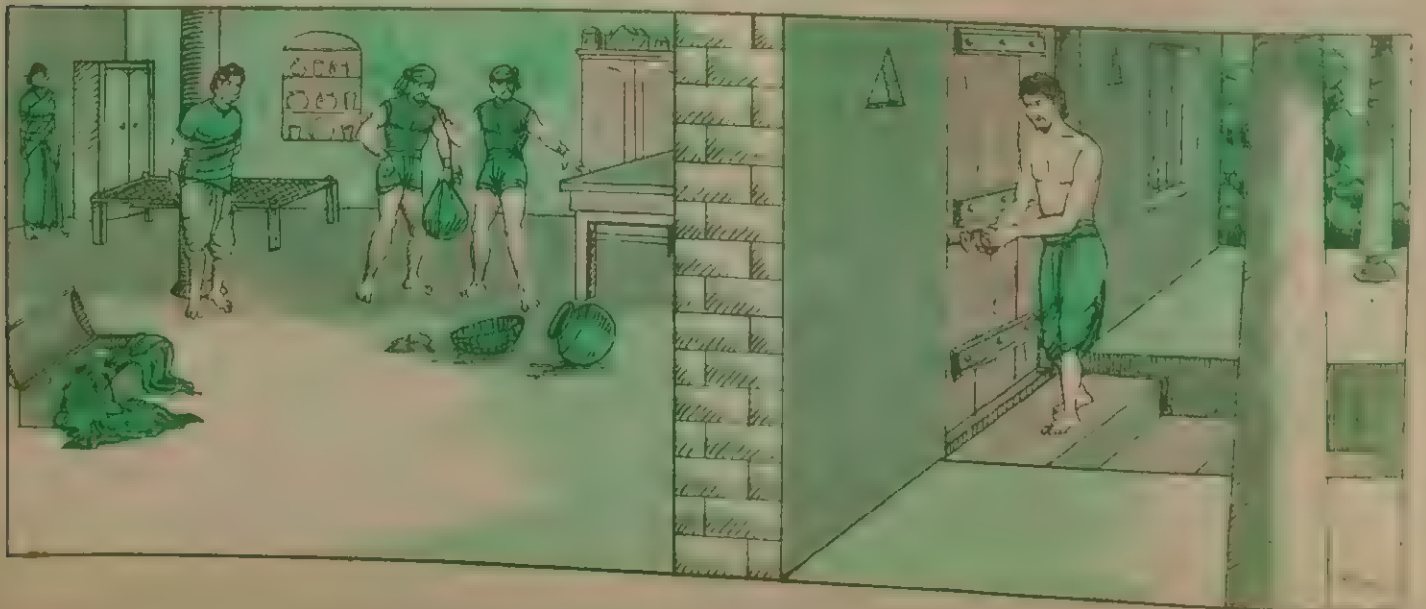
“ଭାଇ ! ଏତେ ରାତିରେ !” ଏହା କହି
ଗୌରୀ କବାଟ ଖୋଲି ଚୋରମାନଙ୍କୁ ଦେଖି
ପୁଣି କବାଟ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା ।
କିନ୍ତୁ ପାରିଲା ନାହିଁ । ସେମାନେ କବାଟ ଠେଲି
ରଖି ଭିତରକୁ ପଶିଗଲେ ଓ ଭିତରୁ କବାଟ
କଲି ଗୌରୀକୁ ଗୋଟିଏ ଖମ୍ବ ଦେହରେ ବାନ୍ଧି-

ଦେଲେ । ଗୌରୀ ଚିତ୍କାର କଲା
ଉଠିପଡ଼ିଲା । ଚୋରମାନେ ତାକୁ
ପକାଇଲେ । ତା’ପରେ ତେ
ଗୋଟା ଗୋଟା କରି ଅଳଙ୍କାରମାନ
କରିନେବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଯେତେବେଳେ ପଳାଇବେ
ଉଦ୍ୟମ କଲେ, ସେତେବେଳକୁ
ବାହାରୁ କବାଟ ବନ୍ଦ । ଶମ୍ଭୁନାଥ କବାଟ ବନ୍ଦ
କରି ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଟାଁରେ ଥୋଡ଼ିଏ ଦିନ
ପକାଇଥିବା ସିପାହୀଦଳକୁ ଖବର ଦେଲା ।
ସେମାନେ ଆସି ଚୋରଙ୍କୁ ଧରିନେଲେ ।

ଶମ୍ଭୁନାଥ ରାଜଦରବାରରେ ସବୁ କଥା
ଆମ୍ଭୁଳଚୁଲ କହିଗଲା । ରାଜା ତାକୁ ହଜାରେ
ଟଙ୍କା ପୁରସ୍କାର ଦେଲେ । ଚୋରମାନଙ୍କୁ
ହେଲା ଯାବଜ୍ଜୀବନ କାରାଦଣ୍ଡ । ଚୋରମାନ
ଚୋର କରିଥିବା ଅପରାଧରେ ଜାନକୀପ୍ରସାଦ
ଗୌରୀକୁ ବର୍ଷେ କାରାଦଣ୍ଡ ମିଳିଲା ।

ଶମ୍ଭୁନାଥ ନିଜ ଗାଁକୁ ଯାଇ ଶଶିଏ ଜମି
କଣି ବୃକ୍ଷବାସ କରି ଭଲରେ ଚଳିଲା ।

ଚାନ୍ଦି-ସଙ୍ଗୀତ

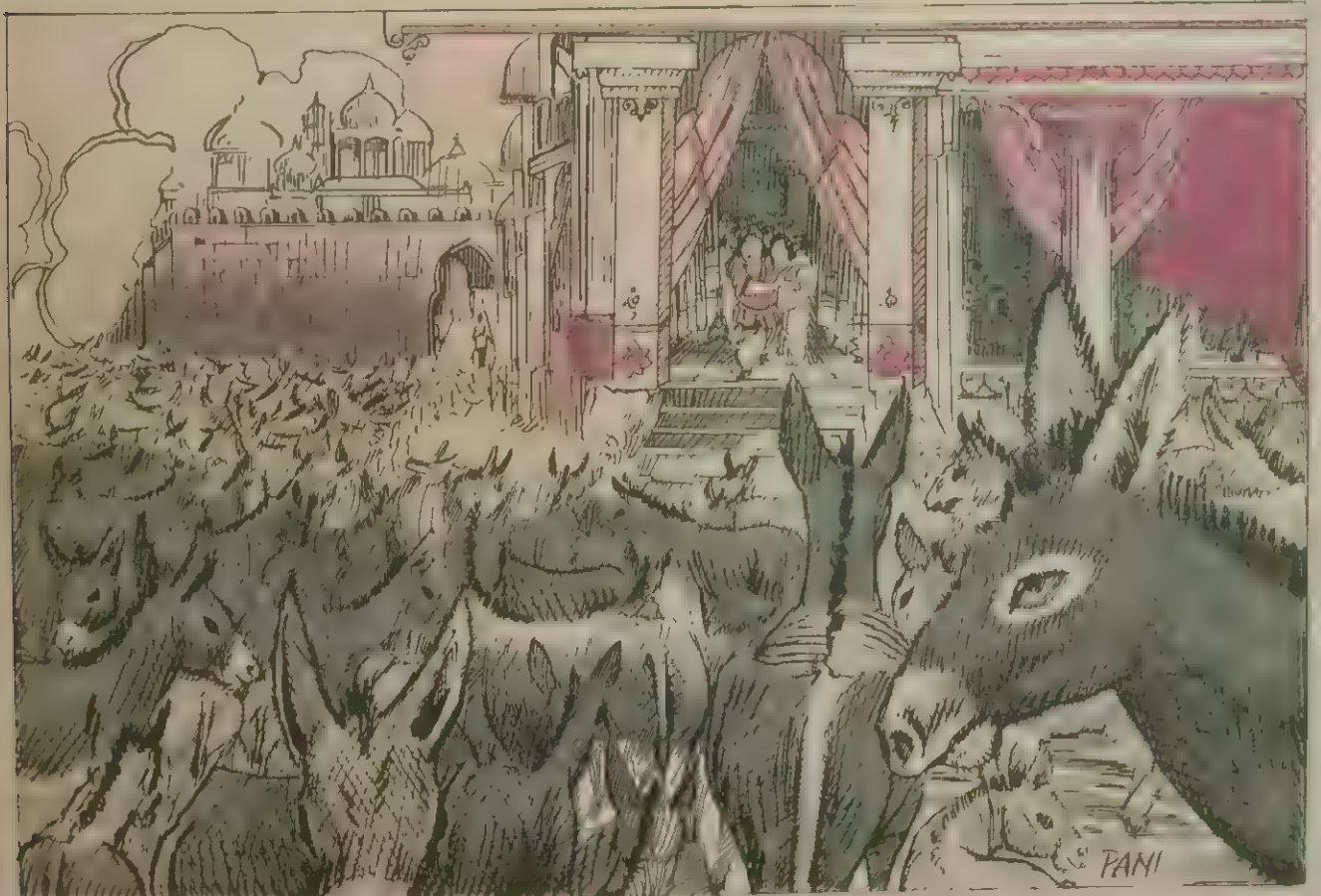
ଅନେକ ଦାନ ଦେବର ମାଆ । କାନ୍ଦି ଗଲେ ଥିବେ । ଗର୍ଭରେ ଥିବେ ।

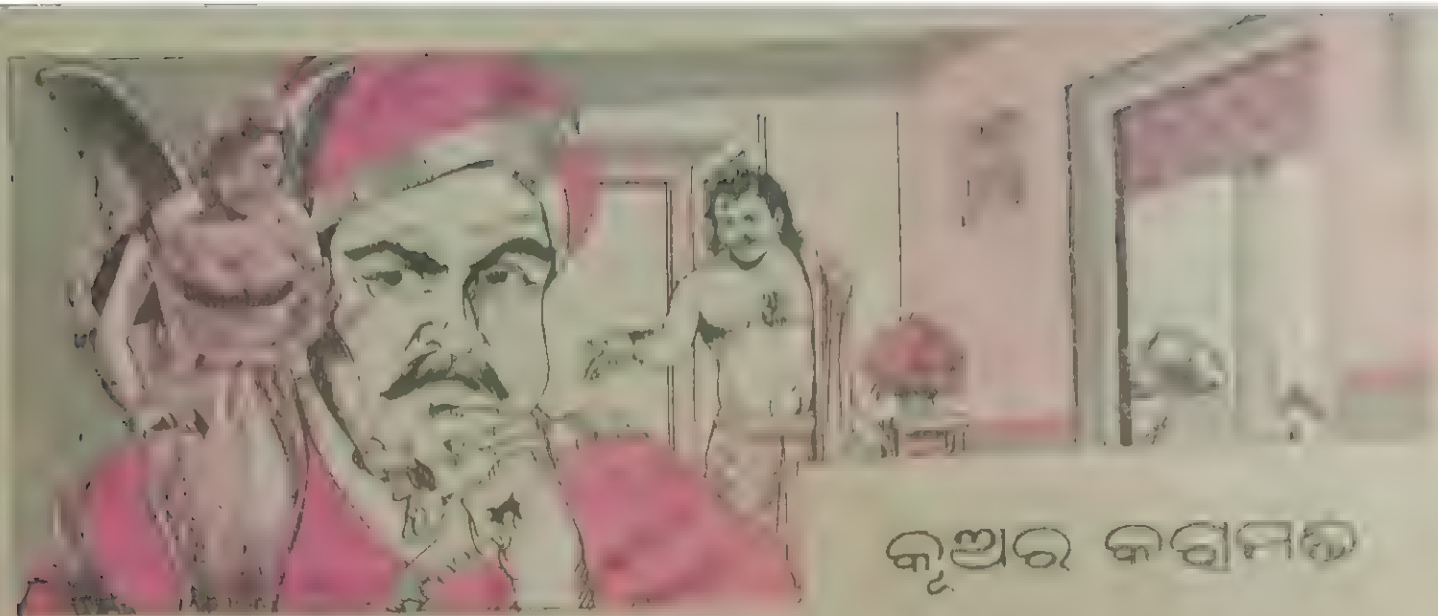
କେନ୍ଦ୍ର, ତା'ର କୌଣସି ଅନ୍ୟ ନାମ ନା । ଅନ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ଯେଉଁ
 ମଜାର ସ୍ଥଳ ଦେଖିଥିବ (ଓ ତାଙ୍କୁ ଶୁଣାଇବ, ସେ ମୋର ସ୍ଥଳ ଯେଉଁ
 ସ୍ଥଳ ଶୁଣାଇବାକୁ ଆସିଗଲେ । ପୁରସ୍କାର ମିଳୁ ନାହିଁ, ମଜା ସ୍ଥଳ
 ଅବଧି ହୋଇ ରହିବେ ! ଶୁଭା ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କରାଯାଏ । ତାହା
 ଦେଲେ ।

ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀପଣ ବରକ୍ତ ହୋଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଏକ ବିଶାଳ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଭାବନାରେ ଏକାଠି ଆସିବାକୁ ଆଣି ସେ ଭବନ ଆଗରେ ଏକତ୍ର କଲେ । ସ୍ୱପ୍ନ ଶ୍ରୀପଣଙ୍କୁ ଲୋକେ ଭାବନାରେ ନାହିଁ ।

ରାଜା ତାହା ଶୁଣି କଥା କ'ଣ ବୋଲି ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବାରୁ ମନ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ, “ମନ୍ତ୍ରୀ ରାଜା ! ଗଧ-ମାନେ କହୁଛନ୍ତି, ସେମାନେ ସୁନ୍ଦର ଗୀତ ବୋଲି ପାଟନ୍ତି । ରାଜାଙ୍କର ସଦୃଶ ହଜାରେ ସ୍ୱପ୍ନ ଶୁଣିବାର ସମୟ ଅଛି, ସେ ଆଗେ ହଜାରେଟି ଗର୍ଜନ-ଗୀତ ଶୁଣନ୍ତୁ ।”

ରାଜା ଭାବି କହିଲେ, “ଆମର ବରଂ ସ୍ୱପ୍ନ ଶୁଣିବା ନ ଦେଉ, ଗଧମାନଙ୍କୁ କହିଦିଅନ୍ତୁ ଅମୟ ସମୟ ନାହିଁ । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବିଦାୟ କରି ଦିଅନ୍ତୁ ।”

କୃଅର କରାମତି

ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ଥିଲା ମଙ୍ଗଳ ନାମକ

କୁଟୁମ୍ବୀ ପନ୍ତୁରୀକାଣ୍ଡ । ଖାଲି ସନ୍ତ-
ରଣରେ ନୁହେଁ, ପାଣି ଭିତରେ ଅନେକ ସମୟ
ଧରି ଉଦ୍‌ବିଗ୍‌ଧବାରେ ମଧ୍ୟ ସେ ସମୟକୁ ଟିପି
ଯାଉଥାଏ । ରଜା ଖୁସୀ ହୋଇ ତାକୁ ଗୋଟିଏ
ସୁନ୍ଦର ପିତଳ ମୂର୍ତ୍ତି ଉପହାର ଦେଇଥାନ୍ତି ।

ଥରେ ଗାଁର ଶେଞ୍ଜୀ ସେ ପିତଳ ମୂର୍ତ୍ତିଟି
ଦେଖିଲେ । ତାଙ୍କୁ ସେ ଗୋଟିକ ବଡ଼ ଭଲ
ଲାଗିଲା । ନିଜ ଘରେ ତାକୁ ରଖି ଘରର ଶୋଭା
ବଢ଼ାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେ ମଙ୍ଗଳକୁ ତାହା
କିଣି ନେବାକୁ ଚାହିଁଲେ ।

“ଶେଞ୍ଜୀ ! ଏ ଜନିଷ ମୁଁ ବିକରି ନାହିଁ ।
କାରଣ ଏହା ରଜାଙ୍କ ଉପହାର । ତେବେ
ଆମଣ କିଛି ଦିନ ମାଲ୍ ଗହାକୁ ନିଜ ପାଖରେ
ରଖି ପାରନ୍ତି ।” ମଙ୍ଗଳ କହିଲା ।

“ବେଶ୍ !” ଏହା କହି ଶେଞ୍ଜୀ ଘର
ନେଲେ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ
ଆଦାତ ପାଇଲା । ସେ ଶେଞ୍ଜୀଙ୍କ ଟଙ୍କା ଦେଇ
ସେ ଯାହା ଇଚ୍ଛା କଣି ପାରିବେ ।

ଶେଞ୍ଜୀ ସେ ପିତଳ ମୂର୍ତ୍ତି ଉପହାର
ଜଣେ ଭଲ ମୁର୍ତ୍ତିଗଡ଼ାଳ ଦ୍ଵାରା ଗୋଟିଏ ଉଦ୍‌-
କଳ ମାଟିର ମୂର୍ତ୍ତି ତିଆରି କରାଇଲେ ଓ ତହିଁ
ଉପରେ ପିତଳ ରଙ୍ଗ ଚଢ଼ାଇ ରଖିଲେ ।

ଯାତନ୍ତ୍ରୀ ପରେ ମଙ୍ଗଳ ମୂର୍ତ୍ତିଟି ନେବାକୁ
ଆସିବାରୁ ଶେଞ୍ଜୀ ତାକୁ ଅମଲ ପରିବର୍ତ୍ତି
ନକଲ ମୂର୍ତ୍ତିଟି ଥରାଇ ଦେଲେ । ନେଇଯିବେ
ମଙ୍ଗଳ ବୁଝି ପାରିଲା ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଘରକୁ ଯାଇ
ମୂର୍ତ୍ତିଟିକୁ ଯଥା ସ୍ଥାନରେ ଥୋଇବା ମନେ
ଆବାକୁ ବୁଝିଲା ତାହା ପିତଳ ନୁହେଁ । ଟଙ୍କା
ପରାଣା କରିବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଗଲା ସେ ତାହା

ସାଧାରଣ ମାଟିରେ ତିଆରି ହୋଇଛି ।

ସେ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଶେଢ଼ିଆକୁ ଘରକୁ ଯାଇ କହିଲା, “ଆଜ୍ଞା ! ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଶେଢ଼ିଆ ନାହିଁ । ମୋ ପିତଳ ମନ୍ଦିର ରଖି ଆମଣ ମାଟିର ମନ୍ଦିର ଦେଇଛନ୍ତି । ହେଲୁ । ଏଥର ମୋ ଅଧିକ ଶକ୍ତି ଫେରାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।”

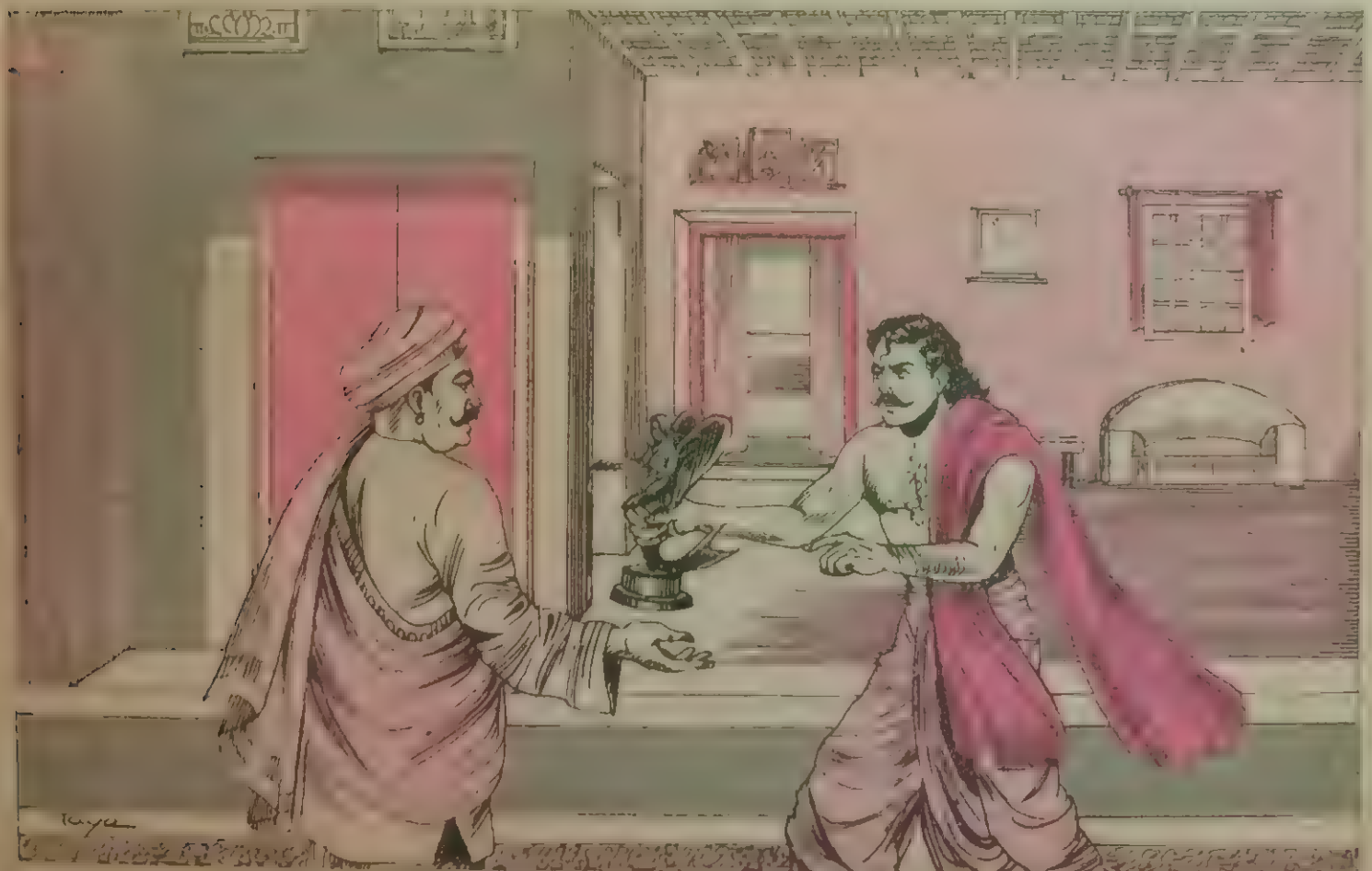
“ମଙ୍ଗଳ ! ତୁମେ କହୁଛ କ’ଣ ! ତୁମେ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ କରିବା ପାଇଁ ଯାହା ଶେଢ଼ିଆ ଦେଇଛ । ତେବେ ତୁମ ମୁଣ୍ଡଟିକୁ ମୁଁ କ’ଣ ପାଣିରେ ମାଜିଥିଲି । ଯଦି ସେ କ’ଣ ପାଣିର କରମରେ ପିତଳ ମାଟି ହୋଇ ଯାଇଥିବ, ତେବେ ମୁଁ ନାବୁର ।”

ମଙ୍ଗଳ ଆଉ ବୁଝା ବାକ୍ୟବ୍ୟୟ ନ କରି

ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଲା ଓ ସୁନ୍ଦରୀଙ୍କୁ କହି ଦେଲା ।

ଦିନେ ଶେଢ଼ିଆଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ସୁନ୍ଦରୀ ଥିବା ବେଳେ ତାଙ୍କର ବନ୍ଧାଳ ପିତଳ ଗରୀ ପାଣି ଭିତରକୁ ଖସିଯାଇଲା । ଗାଁ ଭିତରେ ସେହି ଗୋଟିକ ବୋଲି କୁଅ । ତା ଗରୀର । ସେଥିରେ ଡୁବି କୌଣସି ପଦାର୍ଥ ବାହାର କଲୁ ଭଲ ଲୋକ ମଙ୍ଗଳ ଛଡ଼ା ଆଉ କେହି ନଥିଲେ ।

ଶେଢ଼ିଆ ମଙ୍ଗଳକୁ ଅନୁରୋଧ କରିବାକୁ ସାହସ ପାଉ ନ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଗରୀଟିର ମୂଲ୍ୟ କଥା ଚିନ୍ତା କରି ଶେଷକୁ ତା’କୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ ତାହା ବାହାର କରି ଦେବା ପାଇଁ ।

ସେତେବେଳକୁ ପଶି । “ଶେଞ୍ଜା ! ତାଙ୍କ
ସକାଳେ ମୁଁ ବୃତ୍ତ ଆପଣଙ୍କ ଗର ବାହାର
କରିଦେବି । ନିଶ୍ଚିତ ରହନ୍ତୁ ।” ମଙ୍ଗଳ କହିଲା ।

ରାତି ପାହୁବା ପଦରୁ ମଙ୍ଗଳ କୁଆରେ ପଶି
ପିତଳ ଗରଟି ବାହାର କରି ଆଣିଲା ଓ ଗୋଟାଏ
ପୁରୁଣା ମାଟି ଗର ପାଣିରେ ଡବାଇଦେଇ
ଘରକୁ ଫେରିଆସିଲା ।

ସକାଳେ ଶେଞ୍ଜା ଆସି ଧୁଣି ତାକୁ
ଡାକିଲେ । ସେ ଏଥର ଯାଇ କୁଆରେ ବୃତ୍ତ
ମାଟି ଗରଟି ବାହାର କରି ଆଣିଲା । ଗରଟିଏ
ବାହାରବାର ଦେଖି ଶେଞ୍ଜା ପ୍ରଥମେ ଖୁସୀ
ହୋଇଗଲେ । କିନ୍ତୁ ତାହା ମାଟିଗର ହୋଇ-
ଥିବାର ଦେଖି ସେ କହିଲେ, “ଆରେ ଭାଇ,
ଏଇଟା ଆଉ କାହାର ହୋଇଥିବ । ଆମର
ପିତଳ ଗର । ଦୟାକରି ଆଉ ଥରେ ଖୋଜ ।”

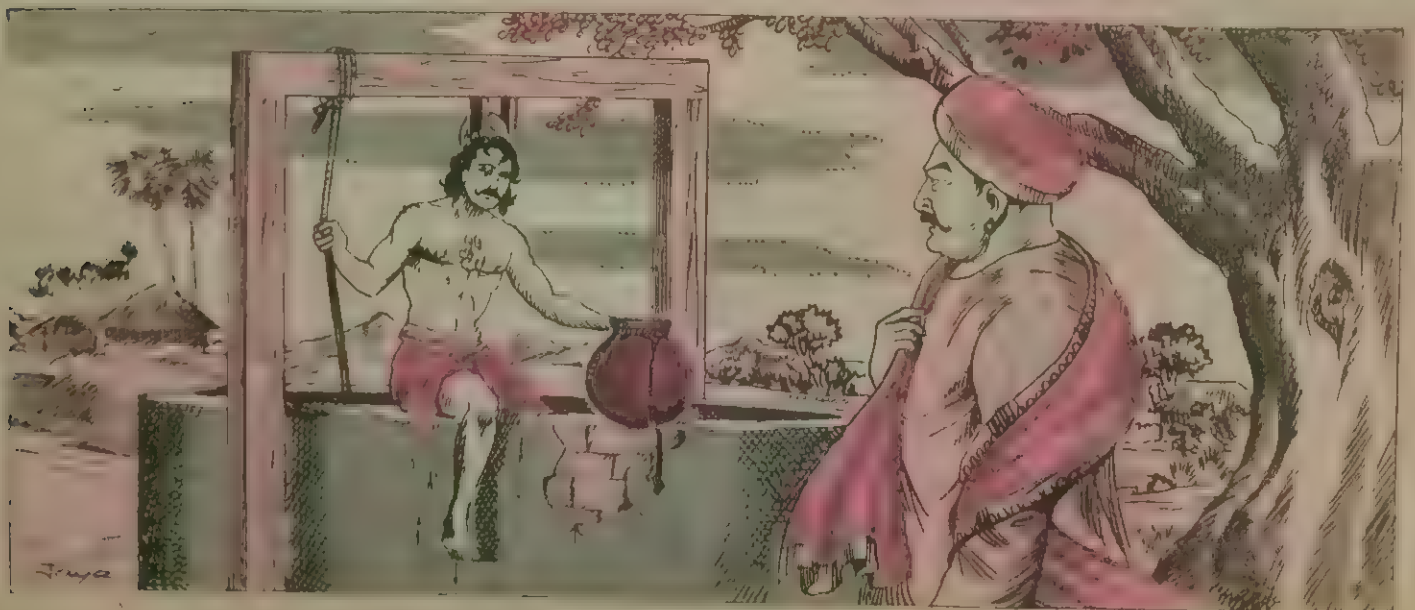
ମଙ୍ଗଳ ଧୁଣି ଥରେ ପାଣିରେ ବୃତ୍ତଧାର
କହିଲା, “ଶେଞ୍ଜା ! ତଳେ ଆଉ ଗର ନାହିଁ ।

ଏ ଧରଣର ପାଣି ପକାବରେ ପିତଳ
ହୋଇଯାଇଛି । ଆପଣଙ୍କୁ ଏ ପାଣିର
କଥା ସବୁ ବେଶୀ ମାଲୁମ୍ ।

ସକାଳରେ ମଙ୍ଗଳ ପାଣିରୁ
ଭୁଲିଗଲା । ଖେଳ ଦୁଇ ଭୂରଜଣ ସେ
ସାରା କୁଆକୁ ଶୁଖାଇଦେବାକୁ ଉଦ୍ୟମ
ବାରୁ ଗାଁର ଲୋକେ ତାଙ୍କୁ ଗାଳି ଗୁଲୁଜି
କଲେ । ଶେଞ୍ଜା ସେଥିରୁ ନିବୃତ୍ତ ହେଲେ ।

ସାରାଦିନ ଶେଞ୍ଜା ଗନ୍ଧୀର ହୋଇ ରହିଲେ ।
ଜୀବନରେ ସେଭଳି ଶିକ୍ଷା ସେ ଆଉ କେବେ
ପାଇ ନ ଥିଲେ । ସେ ଅସହାୟ ଅନୁଭବ
କରି ସାରାଦିନ ମୁହଁ ମାରି ଘର ଭିତରେ
ରହିଲେ । ମଙ୍ଗଳ ମଧ୍ୟ ରୁପ୍ତରୁପ୍ତ ରହିଲା ।

ରାତିରେ ସେ ଆସି ମଙ୍ଗଳକୁ ତା ପିତଳ
ମୁଣି ଫେରାଇ ଦେଲେ । ମଙ୍ଗଳ ବିନା ବାକ୍ୟ-
ବ୍ୟୟରେ ତାଙ୍କ ପିତଳ ଗରଟି ଗୋଟାଏ
ଗୋପନ ସ୍ଥାନରୁ ବାହାର କରି ଦେଇଦେଲା ।

ଉପରୁକ୍ତ ସମସ୍ତ

[illegible]

ବିପଦ କି ନିଜ ଉଦ୍ଧାରକୁ ପ୍ରାଣ ଦେଇ ଦେବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ
କାର କଲେ । ଉକ୍ତ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଅଟେଇ ଦେଲେ, “ତୁମ୍ଭେ ଏହି
ଆଶ୍ରମଣ କରିବାକୁ ହେବ ।”

“ସଦାହୁ ! ବସନ୍ତ ଋଷିଙ୍କୁ କହୁ ନାହିଁ କି ? ସଦାହୁ !
 ତା' କଥା ଏ ବସନ୍ତ ଋଷିଙ୍କୁ କହୁ ନାହିଁ କି ?

“ଏ ପରି ସ୍ଥିତିରୁ ପଳାଇବା ପାଇଁ”

ପର ଦିନ ହଜା କନିଷ୍ଠେ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ଶିଶୁମାନେ, ଶିଶୁମାନେ ଶିଶୁମାନେ ଶିଶୁମାନେ
ଦେଉଛନ୍ତି ।

“ସୁଆ ! ବର୍ତ୍ତମାନ ବର୍ଷାଋତୁରେ ଯାହା ଘର ଘେନି ନାହିଁ ତାହା ?” ବନ୍ଧୁ ପଚାରିଲେ ।

“ମୋର ଶୀଘ୍ର ଆତ୍ମ ଦରକାର !” ରଜସୁତ କହିଲେ ।

“അതേ, ഇവർക്കു മുമ്പു ചെന്നു ചത്തവർക്കു വേണ്ടി.”

“ସିଦ୍ଧି ହେଉ ପାଇଁ ଉପାୟ ଯାହା ଦେଖି ଦେଖି ନାହିଁ, ସେଇ ଉପାୟ ଯାହା ଦେଖି ଦେଖି ନାହିଁ”
 ପଚାରିଲେ । ରଜା ନିଜ ଭୁଲ ବୁଝିଲେ ।

ପଦରଦନ !

ତାର ସହ ଶିବରାମର ବିବାହ ହେବା ପରେ ତାର ଶଶୁର ଘରକୁ ଆସି କିଛି ଦିନ ରହିବା ପରେ ତା ସାନ ଭାଇ ଆସି ତାକୁ ବାପ ଘରକୁ ନେଇ ଗଲା । ଭଣ୍ଡୋଇକୁ କହି ଗଲା, ପଦର ଦିନ ପରେ ସେ ଯେମିତି ଯାଇ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ନେଇ ଆସେ ।

ଶିବରାମ ଦିନ ଗଣୁଥାଏ । ଯେମିତି ପଦର ଦିନ ଯାଇଛି, ସେ ଯାଇ ଶଶୁର ଘରେ ହାଜର ହୋଇଗଲା । ତାକୁ ଶାଶୁ, ଶଶୁର, ଶଳା ଓ ଶଳାଗ୍ରଭଜନମାନେ ଯେମିତି ଆଦର କଲେ, ସେମିତି ଆଦର ସେ ଜୀବନରେ ପାଇ ନ ଥିଲା ।

“ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଚାଲିଗଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ । କେଇ ଦିନ ରହି ତା’ପରେ ତାରକୁ ନେଇ ଯିବ ।” ଶାଶୁ କହିଲେ ।

“କେତେ ଦିନ ରହିବାକୁ ହେବ ?” ଶିବରାମ ସଙ୍ଗୋତରେ ପଚାରିଲେ । କାରଣ ତେଣେ ଘରେ ତା’ର ଅନେକ କାମ ଥାଏ ।

“ବାପ, ଇଏତ ଭୁମ ନିଜ ଘର । ପଦର ଦିନ ରହିଯାଅ !” ଶାଶୁ କହିଲେ ।

ଶିବରାମ ଭାବିଲା, ସପ୍ତାହେ ରହିଲେ ଶାଶୁ ଶଶୁର ଖୁସୀ ହେବେ ଓ ତା’ପରେ ସେ ଯେତେ ଯିବ ।

କିନ୍ତୁ ସେଠାକାର ଆଦର ଅଭ୍ୟର୍ଥନା ଭିତରେ ସପ୍ତାହେ କେବେ ବିତିଗଲା, ଯେତେବେଳେ ତାର ହେଜ ରହିଲା ନାହିଁ । ସେ ମନେମନେ ଭାବୁଥାଏ, ସ୍ୱର୍ଗ ବୋଲିଲେ ଶଶୁର ଘର । କାମ ଦାମ କରିବା ଦରକାର ନାହିଁ । ଅନ୍ୟମାନେ ମୋ ପାଇଁ ଖଟୁଥିବେ । କ’ଣ ଖାଇବ, କେଉଁଠୁ ତାହା ଆସିବ, ସେସବୁ ଭବିଷ୍ୟତ ଦରକାର ନାହିଁ । ଖାଇବା ସମୟକୁ ମୋତେ ନାନାଦି ଭଲ ଜିନିଷ ପରସି ଦିଆଯିବ ବୋଲି ଯେତେ ଖାଇଲେ ବି କମ୍ ଖାଇଲେ ବୋଲି ଭୁଲ ହେଉଥିବ ।

ପଦର ଦିନ ଚାଲିଗଲା । ଶିବରାମ ଜାଣି-

ବାରେ ଯେମିତି ମୋଟେ ପାଞ୍ଚଦିନ ଯାଇଛି ।

“ଫେରିବା କେବେ ?” ଥରେ ତାର ପଚାରିଲା ।

ଶିବରାମ ହାଇ ମାରି ମୃଦୁ ହସି ଚାଲି ଚାଲିଲା ।

ଜନ ମସ୍ତାକ୍ତ ବଢ଼ିଯିବା ପରେ ଦିନେ ଶିବରାମ ଦେଖିଲା, ଖାଇପିଇବା ପରେ ହାତ ମୁହଁ ଧୋଇବା ପାଇଁ ପାଣି ଦିଆ ହୋଇ ନାହିଁ ।

“ପାଣି କାହିଁ ?” ବୋଲି ପଚାରିବାରୁ ସାନ ଶଳା କୁଅ ଆଡ଼କୁ ହାତ ଦେଖାଇ ଦେଲେ ।

ଶାଶୁ ତ କହିଥିଲେ ଏଇଟା ତା ନିଜ ଘର । ତେଣୁ ଶିବରାମ ଯାଇ କୁଅରୁ ନିଜେ ପାଣି କାଢ଼ି ହାତ ମୁହଁ ଧୋଇଲା ଓ ତେଣିକି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଓଳି ସେଇଆ କଲା ।

“ଘରେ ବସି କ’ଣ କରୁଥିବ ? ଚାଲି ଶେତ ଦେଖି ଆସିବ ।” ଶ୍ଵଶୁର କହିଲେ ଓ ସାଥରେ

ଶିବରାମକୁ ନେଇ ଶେତ ସେଠାରେ ଧାନ ମାଧୁଆନ୍ତ ।

“କହୋ, ତୁମକୁ ଧାନ ମାଗି ଆସେ ଥକା କଲୁ ଭଲ କଣ୍ଠରେ ପଚାରିଲା ।

“ନିଶ୍ଚୟ !” କହିଲା ଶିବରାମ ।

“ଦେଖିବା କେମିତି ମାଗି ଜାଣ !” କହି ଶଳା ତା ହାତକୁ ତରଳୁ ଦେଇଦେଲା । ପରେ ପରେ ଶଳା ଓ ଶ୍ଵଶୁର ଦୁହେଁ କାମରେ ଦୁଇ ଦିନକୁ ବାହାରିଲେ । ପରଦାୟ ଧାନ ଶିବରାମ ବସି ବସି ଓଜନ କଲା ଓ ଗାଡ଼ିରେ ଲଦି ଘରକୁ ଆଣିଲା ।

ଘରେ ଗାଡ଼ି ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରେ ଶ୍ଵଶୁର କହିଲେ, “ତୁମେ ଧାନ ଏଠାକୁ ଆଣିଲ କାହିଁକି ? ଇଏ ତ ବାଟେ ବାଟେ ସହରକୁ ବନ୍ଦି ପାଇଁ ଯିବା କଥା ।”

ବଡ଼ ଶଳା ରୁପି ରୁପି କହିଲା, “ଶିବରାମ ! ଇଏ ତ ତୁମ ନିଜ ଘର । ଆମେ ଯାହା କରିବା, ସେ କାମ କରିବାପାଇଁ ତୁମକୁ କହିବାକୁ ବି ଶକ୍ତି କାହିଁକି କରିବା ? ସବୁଥର ମୁଁ ସହ-ରକୁ ଯାଇ ଧାନ ବିକ୍ରି କରେ । କିନ୍ତୁ ଏଥର ଘରେ ବହୁତ କାମ । ତୁମେ ଯାଇ ଏତକ ବିକ୍ରି କରି ଆସ । ଦରଦାମ ଧାର୍ଯ୍ୟହୋଇ ରହିଛି । ବେପାରୀର ଠିକଣା ଦେଉଛି । ଖାଲି ମାପିଦେଇ ଟଙ୍କା ଧରି ଆସିବା କଥା ।”

ଶିବରାମ ବାଧା ହୋଇ ଦାରୁଣ ଶ୍ରେରେ ଗାଡ଼ି ବୋହେଇ ଧାନ ଧରି ସହରକୁ ଗଲା ।

ପର ଦିନ ହାଲିଆ ଓ ଭୋକିଲା ହୋଇ ଫେରିବା ବେଳକୁ ଶୁଣୁରଘରେ ତାଲା । ପଡ଼ୋଶୀମାନେ କହିଲେ, ରାମଲୀଳା ଦେଖିବା ପାଇଁ ସମସ୍ତେ ଅନ୍ୟ ଏକ ଗାଁକୁ ଯାଇଛନ୍ତି ।

ବିଚରା ଭାବୁଥିଲା, ଗରମ ପାଣିରେ ଗାଧୋଇ ପାଧୋଇ, ପେଟେ ଖାଇ ଗଭୀର ନିଦରେ ଶୋଇପଡ଼ିବ । କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ସାରା ରାତି ପିଣ୍ଡାରେ ଅଖିଆ ଅପିଆ ପଡ଼ି ରହିବାକୁ ହେଲା । ଭୋର ବେଳକୁ ଶୁଣୁରବଂଶ ଫେରିଲେ । ତାଙ୍କୁ ଧରି ସେ ଘରକୁ ଫେରିଗଲା ।

ସାଥରେ ଆସିଥାନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ବନ୍ଧୁ ଜୁଆଇଁ । ଶିବରାମ ନିଜେ ରେଷେଇ ଘର ଯାଇ ଗରମ ପାଣି ବରାଦ କଲା । ସେହି ସମୟରେ ହେବାରୁ ସେ ବାଲୁଡ଼ିରେ ଘର ନିର୍ମାଣ କରାହାରିଛି, ଧାନ ଶଳା ତା ହାତକୁ ବାନ୍ଧିଛନ୍ତି । ଛଡ଼ାଇନେଇ କହିଗଲା, “ବଡ଼ ଭିକିରିକି ଭିକି ଆସି ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି ! ସେ ଗାଧୋଇବେ । ତୁମେ ଦରକାର ତ ଆଉ ଥରେ ଗରମ କରିପାର !”

ଶିବରାମ ହୋଧରେ ଦାନ୍ତ କଡ଼ମଡ଼ କରି ତାଙ୍କୁ ଯାଇ ହସିଲା, “କ’ଣ, ବଡ଼ ଜୁଆଇଁ ଜୁଆଇଁ, ମୁଁ ଜୁଆଇଁ ନୁହେଁ ?”

“ବଡ଼ ଜୁଆଇଁ ଆସି ଦୁଇ ଦିନ ରହି ଚାଲି ଯା’ନ୍ତି । ଆଉ ତୁମେ ?” ତାର କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ହୋଇ କହିଲା ।

“ମୋତେ ଶାଶୁ ପଦର ଦିନ ରହିବାକୁ କହିବାରୁ ସିନା ରହିଛି !” ଶିବରାମ କହିଲା ।

“କିନ୍ତୁ ଆସି ମାସେ ହେଲାଣି ସେ !” ତାର ଚେତାଇ ଦେଲା ।

ଶିବରାମ ରୁପି ହୋଇଗଲା । ସେଇ ଦିନ

ଶିବରାମ ରୁପି ହୋଇଗଲା । ସେଇ ଦିନ

ଶିବରାମ ରୁପି ହୋଇଗଲା । ସେଇ ଦିନ

ଶିବରାମ ରୁପି ହୋଇଗଲା । ସେଇ ଦିନ

ଶିବରାମ ରୁପି ହୋଇଗଲା । ସେଇ ଦିନ

ଶିବରାମ ରୁପି ହୋଇଗଲା । ସେଇ ଦିନ

ଶିବରାମ ରୁପି ହୋଇଗଲା । ସେଇ ଦିନ

ଶିବରାମ ରୁପି ହୋଇଗଲା । ସେଇ ଦିନ

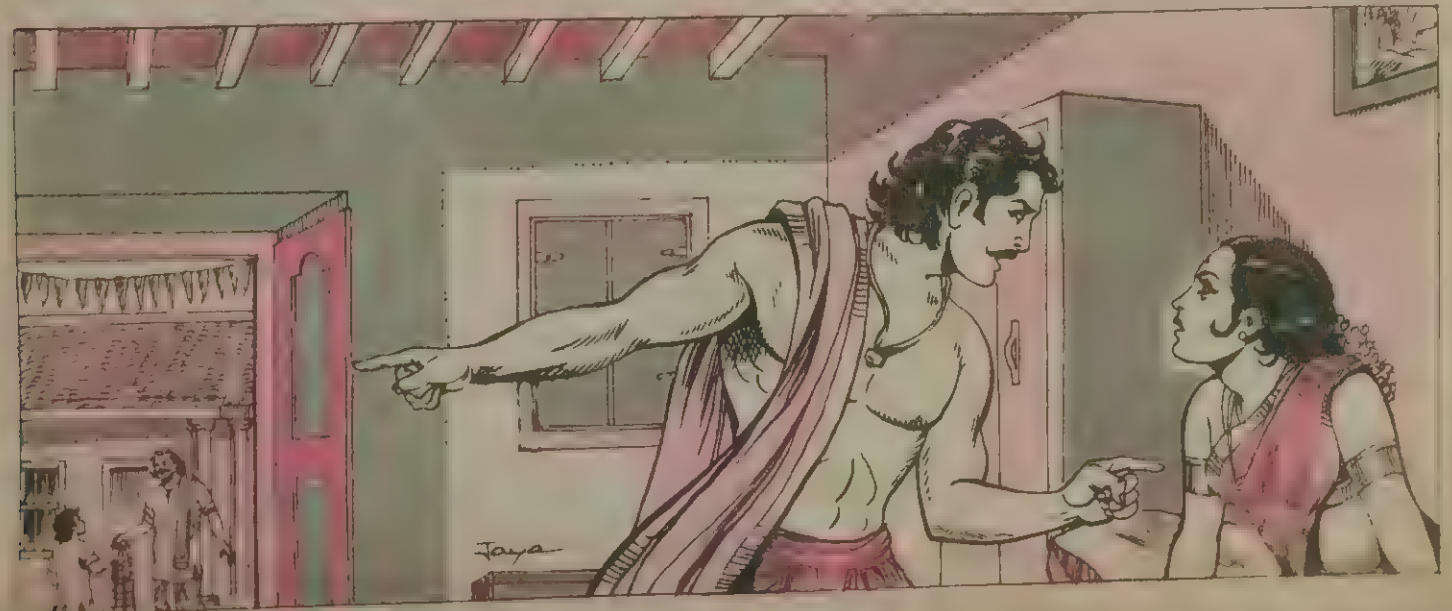
ଶିବରାମ ରୁପି ହୋଇଗଲା । ସେଇ ଦିନ

ଶିବରାମ ରୁପି ହୋଇଗଲା । ସେଇ ଦିନ

ଶିବରାମ ରୁପି ହୋଇଗଲା । ସେଇ ଦିନ

ଶିବରାମ ରୁପି ହୋଇଗଲା । ସେଇ ଦିନ

ଶିବରାମ ରୁପି ହୋଇଗଲା । ସେଇ ଦିନ

ନୀର ହୃଦୟ

ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଜାତା ନିମନ୍ତେ ଓ ତପନରତ
ରହିଥିଲେ ହନୁମାନ । ଗଜମାଦନ ପଦ୍ମ
ଜଗତ ସେ ମାନବରେ ସମାସୀନ ଥିଲେ ଦୀର୍ଘ-
କାଳ ।

ହଠାତ୍ ବନ୍ଦା ତାଙ୍କ ଆଗରେ ଆବିର୍ଭୂତ
ହୋଇ କହିଲେ, “ହନୁମାନ ! କଳୟୁଗ ଆଗତ
ପ୍ରାୟ । କଳୟୁଗରେ ତୁମକୁ ଏ ପୃଥିବୀର
ବାତାବରଣ ସୁହାଇବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ତୁମେ
କ୍ଷୀରମାଗର ଅଭିମୁଖେ ଚାଲିଯାଅ ।”

ଏହି ବାଣୀ ଦେଇ ବ୍ରହ୍ମା ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇ-
ଗଲେ ।

ତେଣେ କ୍ଷୀରମାଗରରେ ଶାୟିତ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ
ପାଖରେ ଦୁଇ ଭକ୍ତ ସଙ୍ଗୀତ ପରିବେଷଣ

କରୁଛନ୍ତି । ସେ ଦୁହେଁ ହେଲେ ନାରଦ ଓ
ଭୃଗୁ । ନାରଦ ନିଜର ‘ମହତ୍ତ୍ୱ’ ଖଣ୍ଡା
ବାଦନ କରି ସର୍ବଦା ଭକ୍ତିପ୍ରଧାନ ଗୀତ ବୋଲୁ-
ଥାନ୍ତି । ଭୃଗୁ ‘ନୟାଗ୍ରୀବା’ ଖଣ୍ଡରେ ମୃଦଙ୍ଗର
ଧ୍ୱନି ମଧ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରୁଥାନ୍ତି, ଏବଂ ତାଳ-
ପ୍ରଧାନ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ସଙ୍ଗୀତ ବୋଲୁଥା’ନ୍ତି ।

ଦୁଇ ସଙ୍ଗୀତ-ବିଶାରଦ ନିଜକୁ ଅନ୍ୟଠାରୁ
ବଡ଼ ବୋଲି ମନେ କରି ପରସ୍ପର ଘୋର
ଦ୍ୱେଷ ପୋଷଣ କରୁଥାନ୍ତି ।

ଥରେ ଥରେ ସେମାନଙ୍କ ବିବାଦ ଏତେ
ଦୂର ବଢ଼ିଯାଉଥାଏ ଯେ ଦୁହେଁ ନିଜ ନିଜ
ଖଣ୍ଡାକୁ ଗଦା ପରି ଉତ୍ତେଜିତ କରି ପରସ୍ପର
ଆଡ଼କୁ ଝେପଟି ଯାଉଥାନ୍ତି । ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ

କହୁଥାନ୍ତି, “ଭଗବାନ୍ ! ଆପଣଙ୍କୁ କହିଦିଅନ୍ତୁ, ଆମ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଭିତରେ ବାସ୍ତବରେ ବଡ଼ ସଙ୍ଗୀତଜ୍ଞ କିଏ ?”

ବିଷ୍ଣୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଶାନ୍ତ କରିବାର ଚେଷ୍ଟା କରି ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ଯୋଗନିଦ୍ରାରେ ନିମଗ୍ନ ହୋଇଯାଉଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ ବି ତାଙ୍କର ଶାନ୍ତି ନ ଥିଲା । କାରଣ ଦୁଇ ଭକ୍ତ ତାଙ୍କ କାନ ପାଖକୁ ଯାଇ କହୁଥାନ୍ତି, “ମହାପ୍ରଭୁ ! ଥରେ ଆମ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଇପକାନ୍ତୁ । ତେଣିକି ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ଶୋଇରହିବେ । ଆପଣଙ୍କ ମତ ନ ଜାଣିବା ଯାଏ ଆମେ ସ୍ଥିର ହୋଇ ରହିପାରିବୁ ନାହିଁ ।”

“ଦେଖ ମୋତେ ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରି । ଗନ୍ଧମାଦନ ପଦ୍ମତ ଉପରେ ରହିବା ବାନର । ତାଙ୍କୁ ଯାଇ କୁହ କି ସେମାନେ ପୁରଣ କରୁଛନ୍ତି । ସେ ଆସିଲେ କିବାଦ ମୀମାଂସା ହୋଇଯିବ ।”

ଭୂମୁର ଓ ନାରଦ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ବିସ୍ମୟରେ ହତବାକ୍ ହୋଇଗଲେ । ଦୁହେଁ ଆଉ କି ଥରେ ଥରେ କିଛି କହିବାକୁ ଚାହୁଁ ଏକସ ଗନ୍ଧମାଦନରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ ।

ହନୁମାନ ଥିଲେ ଧ୍ୟାନମଗ୍ନ । ସେ ଦୃଷ୍ଟି ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ ରହିଲେ । ହନୁମାନ ଧୀରେ ଧୀରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କରୁଥିଲେ ରାମ ନାମ । ସେ ନାମ ଏଡ଼େ ଅପୂର୍ବ ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ-ମନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇ ଉଚ୍ଚାରିତ ହେଉଥାଏ ଯେ ମନେ ହେଉଥାଏ ଯେପରିକି ସେ ଧ୍ବନିରେ ହୋଇଛି ସର୍ବରାମ-ସମନ୍ୱୟ !

ଭୂମୁର ଓ ନାରଦ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ଠିଆହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି ଓ ସେ ଦିବ୍ୟ ଧ୍ବନି ହୃଦୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଶୁଣୁଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ଯେ ହନୁମାନଙ୍କୁ ଡାକି ନେଇଯିବାକୁ ଆସିଥିଲେ ସେ କଥା ଭୁଲିଯାଇ ଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କଲେ ଯେ ହନୁମାନ କେବଳ ମହାନ୍ ସଙ୍ଗୀତଜ୍ଞ ନୁହନ୍ତି, ସେ ଜଣେ ନାଦୋପାସକ । ସେ ଦୁହେଁ କେତେ-

ବେଳେ ହନୁମାନଙ୍କ କଣ୍ଠରେ କଣ୍ଠ ମିଳାଇ
ରାମନାମ ଜପିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଇଥିଲେ,
ସେ କଥା ଜାଣି ନ ଥିଲେ ।

ହନୁମାନଙ୍କ ଧ୍ବନି ସହ ସେ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶକ ଧ୍ବନି
ମିଶିବାରୁ ଅପଶ୍ରୁତ ଓ ଅପସ୍ବର ଘଟିଲା । ଫଳରେ
ହନୁମାନ ଆଶିଖୋଲି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଅନା-
ଇଲେ । ସେତେବେଳେ ତନ୍ମୟ ହୋଇ ନାରଦ
ତୁମ୍ଭର ରାମନାମ ଜପୁଥାନ୍ତି । ହନୁମାନ ଚଟାପଟ୍ଟ
ଉଠିପଡ଼ି ସେମାନଙ୍କ ପାଦପୂର୍ଣ୍ଣ କଲେ ।

ତୁମ୍ଭର ଓ ନାରଦ ହନୁମାନଙ୍କ କରପୂର୍ଣ୍ଣରେ
ସଚେତନ ହୋଇଉଠିଲେ ଓ ପାଦ ଘୁଆଇନେଇ
କହିଲେ, “ଇଏ କ’ଣ କରୁଛନ୍ତି, ହେ ମହାନୁ-
ଭବ ! ଆପଣଙ୍କ ଭଳି ମହାନ ଭକ୍ତ ଆମ ପାଦ

ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ସହଜ ନୁହେଁ । ମୋର ମଧ୍ୟ
କୋପ ହୁଏ କହିବାକୁ । କାହା ଚାହୁଁଛି
ହନୁମାନ ?”

“ଅନାଦି ଶିବ ହିମାଳୟ, ଶରଣ ଗଙ୍ଗା-
ଅବଧୀରେ ଗଙ୍ଗା ଉପରେ । ସାମୁଦ୍ରିକ ଶରଣ
ମେରୁ ମୁଖ । ସେମାନଙ୍କୁ ବିନାଶ କରିବା
ହୁଏ, ଅନ୍ତରେ ଅଛନ୍ତି କେହି ।” ହନୁମାନ
କହିଲେ । ତୁମ୍ଭର ଓ ନାରଦ ଗର୍ବିତା ନ ହୋ-
ବାକୁ ହୋଇ କେବଳ ହନୁମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ
ଅନାଇ ରହିଲେ । ତ’ପରେ ସେଠାରୁ ଅସି-
ବାର କାରଣ ମନେ ପଡ଼ିବାରୁ ତୁମ୍ଭର କହିଲେ,
“ମହାନୁଭବ ! ଅପଣଙ୍କୁ ରାମ ଓ କୁହନ୍ତି । ସେ
ବର୍ତ୍ତମାନ ଶିରଯାଗରେରେ ବିଦ୍ୟମାନ । ଅପଣ

ଆମ ସହିତ ସେଠାକୁ ଚାଲନ୍ତୁ ।”

“ସେଠାରେ ଆପଣ ତାଙ୍କ ସେବାରତା ସୀତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଦେଖିବେ । ଆଉ ଦେଖିବେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ତଥା ଭରତ ଓ ଶତ୍ରୁଘ୍ନଙ୍କୁ ।” ନାରଦ ଜଣାଇଲେ ।

ହନୁମାନ ଘୁଲକିତ ହୋଇଉଠିଲେ । ରାମଙ୍କ ଆହ୍ୱାନ ତାଙ୍କୁ ଆଉଁସବୁ ଭୁଲାଇଦେଲା । ସେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ କ୍ଷୀରସାଗରରେ । ଗରୁଡ଼ ଆଗେଇ ଆସି ତାଙ୍କୁ ପାଚେଇଟି ନେଲେ । ସେ ଯାଇ ଅଗରେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଆଗରେ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ହେଲେ ।

ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ଅବଲୋକନ କରି ହନୁମାନ ତାଙ୍କୁ

ରାମ ରୂପେହିଁ ଦେଖିଲେ । ରାମ ସେ ବିଷ୍ଣୁ ଅବତାର ଥିଲେ, ସେ କଥା ସେ ଉପଲବ୍ଧ କଲେ ।

ହନୁମାନ ବିନୟ ଭାବରେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କୁ ପ୍ରଣୀପାତ କଲେ ।

ବିଷ୍ଣୁ କହିଲେ, “ହନୁମାନ ! ତୁମ୍ଭର ଓ ନାରଦଙ୍କ ଭିତରେ ଲାଗିଛି ପ୍ରବଳ ବିବାଦ । ସେଥିପାଇଁ ତୁମକୁ ଡକାଇଲି । ତୁମେ ମୋ ଦୁହ୍ୱଙ୍କ ଭିତରେ କିଏ ବଡ଼ ସଙ୍ଗୀତଜ୍ଞ, ସେ କଥା ନିରୂପଣ କରିବ । ତେବେ, ତହିଁ ପୂର୍ବରୁ, ନିଜେ ଥରେ ଗୀତ ବୋଲି ମୋତେ ଶୁଣାଅ ।”

ହନୁମାନ ବିନୟ ଭାବରେ କହିଲେ, “ପ୍ରଭୁ ! ସଙ୍ଗୀତ କିଏ, ମୁଁ କିଏ ! ଦୁଇଜଣ ମହାନ ସଙ୍ଗୀତଜ୍ଞଙ୍କ ଆଗରେ ଗୀତ ଗାଇବାର ଧୂସୃତା ମୁଁ କରିବି କିପରି ?”

“ହନୁମାନ ! ତୁମର ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଦୋଷ ହେଲା, ତୁମେ ନିଜ ପ୍ରତିଭା ଚିହ୍ନିଲ ନାହିଁ । ତୁମ ଭିତରେ କି ଶକ୍ତି ରହିଛି, ସେ କଥା ଅନ୍ୟ କେହି କହିଦେଲେ ଯାଇ ତୁମେ ସେ ବିଷୟରେ ଚେତବ । ତୁମେ ଏକଦା ସୂର୍ଯ୍ୟଦେବଙ୍କ ସହ ତାଳ ରଖି ଆକାଶ ପରିହରଣ କରି ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟାରେ ଦକ୍ଷତା ପ୍ରାପ୍ତ କରିଥିଲ । ସେ କଥା ଭୁଲିଯାଉଛ କାହିଁକି ? ମୋର ଆଦେଶ, ତୁମେ ଗୀତ ବୋଲ !” ବିଷ୍ଣୁ କହିଲେ ।

ହନୁମାନ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଆଦେଶ ଶିରୋଧାରୀ
କରି ନିଜ କଣ୍ଠ ଖୋଲିଲେ । ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପ୍ରିୟ
‘ହନୋଳ’ ରାଗହିଁ ସେ ପ୍ରଥମେ ପରିବେଷଣ
କଲେ । ତୁମ୍ଭର ଓ ନାରଦଙ୍କ ବିସ୍ମୟ କହିଲେ
ନ ସରେ । ସେମାନେ ପ୍ରସ୍ତର ମୂର୍ତ୍ତିବତ୍ ବସି
ରହିଥାନ୍ତି ।

ହନୁମାନ ହନୋଳ ରାଗକୁ ଫମେ ବୈଜୟନ୍ତୀ
ରାଗକୁ ପରିବର୍ତ୍ତିତ କଲେ ଓ ‘ରାମ’ ନାମ ଗାନ
କଲେ । ଯୋଡ଼ିଏ ମାତ୍ର ଅକ୍ଷର ‘ରାମ’କୁ
ସେ ସ୍ଵରଭେଦ ସହିତ ଏକ ପରେ ଏକ ବହୁବିଧ
ତାଳରେ ଅବର୍ଣ୍ଣିତାୟ ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ସହକାରେ
ଯେତେବେଳେ ବୋଲିବାକୁ ଲାଗିଲେ, ସେତେ-
ବେଳେ କ୍ଷୀରସାଗରରେ ସୃଷ୍ଟି ହେଲା ଅପ୍ସର
ତରଙ୍ଗ । ଅନାସ୍ଵାଦିତ ଆନନ୍ଦରେ ନାଚିଉଠିଲା
ଶ୍ରୋତାମାନଙ୍କ ହୃଦୟ । ତୁମ୍ଭର ଓ ନାରଦ-
ଗଣର ଭକ୍ତିର ଅନୁଭୂତି ଲଭ କଲେ ।

ହନୁମାନ ରାଗାଳାପ କରୁ କରୁ ଯେତେ-
ବେଳେ ଭାବର ତରମରେ ପହଞ୍ଚିଲେ, ସେତେ-
ବେଳେ ମନେ ହେଲା କ୍ଷୀରସାଗରର ତରଙ୍ଗ
ଯେପରି ନକ୍ଷତ୍ରସ୍ପର୍ଶ କରିବ ! ଶେଷନାଗଙ୍କ ସହସ୍ର
ପଟା ଉଦ୍‌ବେଳିତ ହୋଇଉଠିଲା ।

ହନୁମାନ ମନ୍ଦ ସ୍ଵରକୁ ଅବତରଣ କରି
‘ଦେବଗାନ୍ଧାର’ ରାଗରେ ଆଳାପ କରିବାକୁ
ଲାଗିଲେ । ଶାନ୍ତରସ-ପ୍ରଧାନ ଏ ରାଗର ପ୍ରସ୍ତ-

ବରେ କ୍ଷୀରସାଗର ଫମଶଃ ଦମାଭୂତ ହୋଇ-
ଆସିଲା । ନାରଦଙ୍କ ‘ମହତ୍ତା ଗାଣା’ ଓ ତୁମ୍ଭରଙ୍କ
‘ହୟଗ୍ରୀବା’ ଗାଣା ସେ ଜମାଟ ସାଗର ଭିତରେ
ଆବଦ୍ଧ ହୋଇ ରହିଗଲେ ।

ବିଷ୍ଣୁ ହନୁମାନଙ୍କୁ ସଙ୍ଗୀତ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ
ସଙ୍କେତ ଦେଲେ । ହନୁମାନ ଗାୟନରୁ କ୍ଷାନ୍ତ
ହୁଅନ୍ତେ ନାରଦ ଓ ତୁମ୍ଭର ନିଜ ନିଜ ଗାଣା
ଆଡ଼କୁ ଦୃଷ୍ଟିପାତ କଲେ ।

“ନାରଦ ! ତୁମ୍ଭର ! ତୁମେ ଦୁହେଁ ନିଜ ନିଜ
ସଙ୍ଗୀତ ପ୍ରସାବରେ ସାଗର ଦ୍ରବୀଭୂତ କରି
ଗାଣାଟିମାନ ଉଦ୍ଧାର କର ।” ବିଷ୍ଣୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
ଦେଲେ ।

ପହଞ୍ଚିଲେ । ତାକୁ ଅନୁସରଣ କରି ପାବଣୀ, ଗଣେଶ ଓ ପ୍ରମଥଗଣ । ବ୍ରହ୍ମା ସନତୁ ଅବତରଣ କରି ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ତାଙ୍କ ସହ ଆସିଲେ ବାଣାବାଦନରତ୍ନ ପତିତୁର । ଇନ୍ଦ୍ର ଆଦି ଦେବତାଗଣ ବି ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ।

କ୍ଷୀରସାଗର ଏକ ବିଶାଳ ବିବାହ ବେଳେ ରୂପେ ପ୍ରଜାୟମାନ ହେଲା । ହଠାତ୍ ହନୁମାନଙ୍କ ଆଖିରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଓ ନାରାୟଣ ବର ଓ ବଧୂ ଭଳି ଦେଖାଗଲେ । ହନୁମାନ ଅନୁଭବ କଲେ ରାମ ସୀତା ବିବାହ ବେଳେ ସେହିପରି ଦେଖାଯାଇଥିବେ । ସେ ଦୁଶ୍ୟ ଦେଖିବା ନିମନ୍ତେ ତାଙ୍କର ବନ୍ଧୁ କାଳରୁ ଅଭିଳାଷ ଥିଲା ।

କ୍ଷୀରସାଗର ପୁଣି ଦ୍ରୁପଦୁତ ହେବାରୁ ହନୁର ନାରଦ ନିଜ ନିଜ ବାଣା ଉଠାଇ କଲେ ।

ସରସ୍ୱତୀ କହିଲେ, “ହନୁମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗୀତ ଶୁଣି ହନୁମନ୍ତଗାନ ନାମରେ ଚରକାଳ ବିଖ୍ୟାତ ରହିବ । ପଣ୍ଡିତଙ୍କଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପାମର ଯାଏ ସମସ୍ତଙ୍କ ହୃଦୟକୁ ସମାନ ଭାବରେ ଉଦ୍‌ବେଳିତ କରିବ । ନାରଦଙ୍କ ସଙ୍ଗୀତ ଭାବ-ପ୍ରଧାନ । ହନୁରଙ୍କ ସଙ୍ଗୀତ ତାଳ-ପ୍ରଧାନ । ଭାବ ଓ ତାଳ ଭିତରେ ସମନ୍ୱୟ ଆଣିଦିଏ ରାଗ । ଭାବ ତାଳ, ଓ ରାଗ ତିନି ଗୁଣକୁ ଅପହେଦ୍ୟ; କିନ୍ତୁ ରାଗ ସଙ୍ଗୀତର ପ୍ରାଣସ୍ୱରୂପ । ହୃଦୟ ଉପରେ ତାହାର ପ୍ରଭାବ ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ।

ନାରଦଙ୍କ ଭକ୍ତିପ୍ରଧାନ ସଙ୍ଗୀତ ଓ ହନୁରଙ୍କ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ସଙ୍ଗୀତ ଦ୍ୱାରା କ୍ଷୀରସାଗର କିନ୍ତୁ ଦ୍ରୁପଦୁତ ହେଲା ନାହିଁ । ଦୁଇ ଗାୟକ ଲଜ୍ଜାରେ ନତମସ୍ତକ ହେଲେ ।

ଏହାପରେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ହନୁମାନ ଭୂପାଳ, ବସନ୍ତ, ହିଞ୍ଜି, ଘାପକ ଇତ୍ୟାଦି ରାଗରେ ରାମନାମ ଗାନ କଲେ । ଚୁଡ଼ୁ ଚୁଡ଼ୁ ରାଗ ରାଗିଣୀମାନେ ରୂପ ପରିଗ୍ରହ କରି ନୃତ୍ୟ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ହନୁମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗୀତ ସ୍ୱୟଂ ଶିବଙ୍କୁ ସେଠାକୁ ଆକର୍ଷିତ କରି ନେଇଆସିଲା । ସେ ତମ୍ବୁରୁ ବଜାଇ ତାଣ୍ଡବ ନୃତ୍ୟ କରୁ କରୁ ଆସି

ହନୁମନ୍ତଗାନ ଶ୍ରାବଣୀୟାନ୍ ହୋଇ ଗାନକା ଜନ-
ରଞ୍ଜକ ହେଉଥିବ ।

ବ୍ରହ୍ମା ଆଗେଇଆସି କହିଲେ, “ହନୁମାନ !
ତୁମେ ନିଆଁମ ଶ୍ରାବଣରେ ଭୟ କରୁଛ । ତୁମ
ଭୟସ୍ୟାର ଯେପରି ଭୂଳନା ନାହିଁ, ମେଘାମଳ
ବ୍ରହ୍ମାସନଠାରୁ ବଡ଼ ଆମନ ନାହିଁ । ତୁମେ
ଭବିଷ୍ୟତର ବ୍ରହ୍ମା । ସମନାମହିଁ ତୁମକୁ ଏ ପଦ
ଆଣି ଦେଇଛି । ଆଗାମୀ କଳ୍ପରେ ତୁମର ଶାସ୍ତ୍ର
ସୃଷ୍ଟି ଉତ୍ପନ୍ନ ହେବ ।”

ଏହାପରେ ଶିବ ଆଗେଇଆସି କହିଲେ,
“ହନୁମାନ ! ଏ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ସୃଷ୍ଟିରେ ଉତ୍ତମ
ଲୋକଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଦୁଷ୍ଟ ଲୋକହିଁ ଅଧିକ
ସଂଖ୍ୟାରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଛନ୍ତି, ହେଉଛନ୍ତି, ଏବଂ
ହେବେ । କାରଣ ଏ ବ୍ରହ୍ମା ସ୍ବୟଂସୃଷ୍ଟ ବ୍ରହ୍ମା ।
ମଣିଷ ସହିତ ଏହାଙ୍କର ସମ୍ପର୍କ ବିଶେଷ ନାହିଁ ।
ମଣିଷ ଦିନେ ପୃଥିବୀ ହେବ, ଏହାଙ୍କର ସେ
ବିଶେଷ ଆସ୍ଥା ନାହିଁ । ତୁମ କଥା ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ।
ତୁମେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ମାନବ ରୂପ ରାମଙ୍କୁ ଚରକାଳ
ଆରାଧନା କରିଆସିଛ । ତେଣୁ ତୁମ ସୃଷ୍ଟିରେ
ଗମକ ଭଳି ପୃଥିବୀ ମାନବ, ସୀତାଙ୍କ ଭଳି

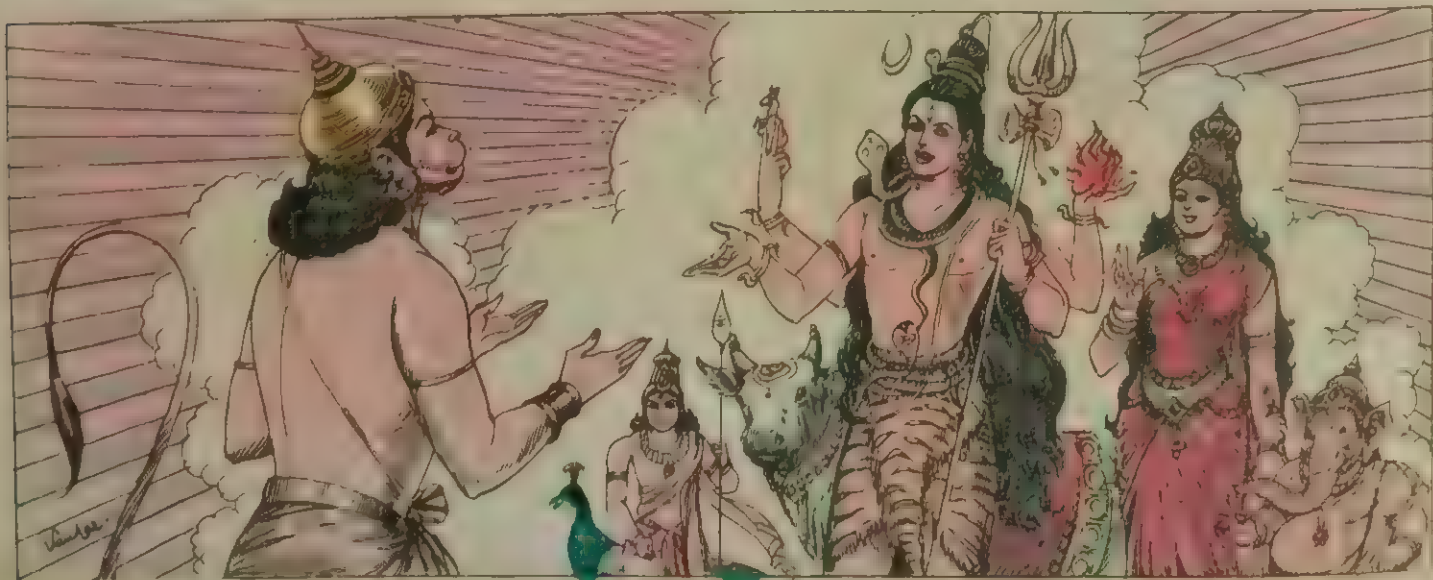
ହନୁମାନଙ୍କ, ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର
ମାନେ ସମ୍ଭବ ହେବେ । ଆପାତତଃ
ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ସାନ୍ନିଧ୍ୟରେ ରହିଥାଅ ।”

ବ୍ରହ୍ମା ପୁଣି କହିଲେ, “ହେ ହନୁମାନ ! ତୁ
ସାହା କହିଲେ, ତାହା ଠିକ୍ । ଭଲ ମଣିଷ
ଭାବରେ ଯୋଜନା ମଧ୍ୟ ନିଶ୍ଚୟ କରୁଥିବେ ।
ମନସ୍ତେ ମନ ଯାହାରେ ଅନ୍ଧାକୁ ପ୍ରଭାବିତ ହୁଏ
ଏ ଶାସ୍ତ୍ରର ଅନ୍ତ ବସ୍ତୁ ତୁମ ସୃଷ୍ଟିରେ । ତୁମ
ବ୍ରହ୍ମକଳ୍ପରେ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ନାଭିରୁ ଏକ
ବ୍ରହ୍ମକମଳ ବିକଶିତ ହେବ । ସେ ପଦ୍ମମଧ୍ୟକୁ
ତୁମେ ବ୍ରହ୍ମାରୂପେ ଅଲଙ୍କୃତ କରିବ । ତୁମେ
ସବି କାଳର ପ୍ରସ୍ତା ।”

ଏହାପରେ ସମସ୍ତେ ହନୁମାନଙ୍କୁ ମଙ୍ଗଳ ଗାନ
କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ । ହନୁମାନ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ
ସ୍ତୁତି କରି ଏକ ମଙ୍ଗଳ ଗାନ କଲେ ।

ହନୁମାନ ନାରଦ, ଭୀଷ୍ମ ଓ ଗରୁଡ଼ଙ୍କ ସହିତ
କ୍ଷୀରସାଗରରେ ରହି ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣଙ୍କୁ ସୀତା-
ରାମ ରୂପେ ସେବା କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ହନୁମାନ ଚରଞ୍ଜୀବୀ । ସେ ଭବିଷ୍ୟ-ବ୍ରହ୍ମା ।
(ସମାପ୍ତ)

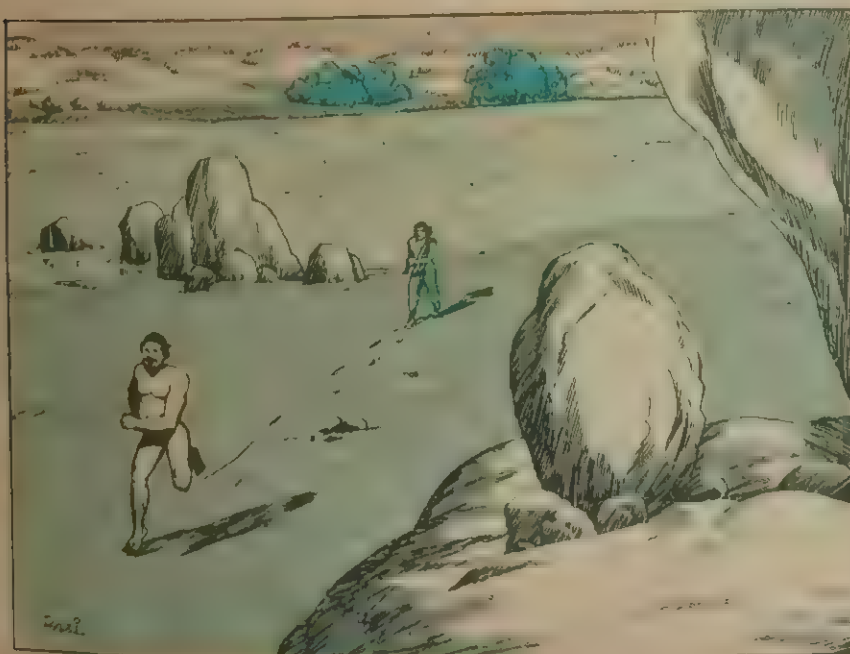
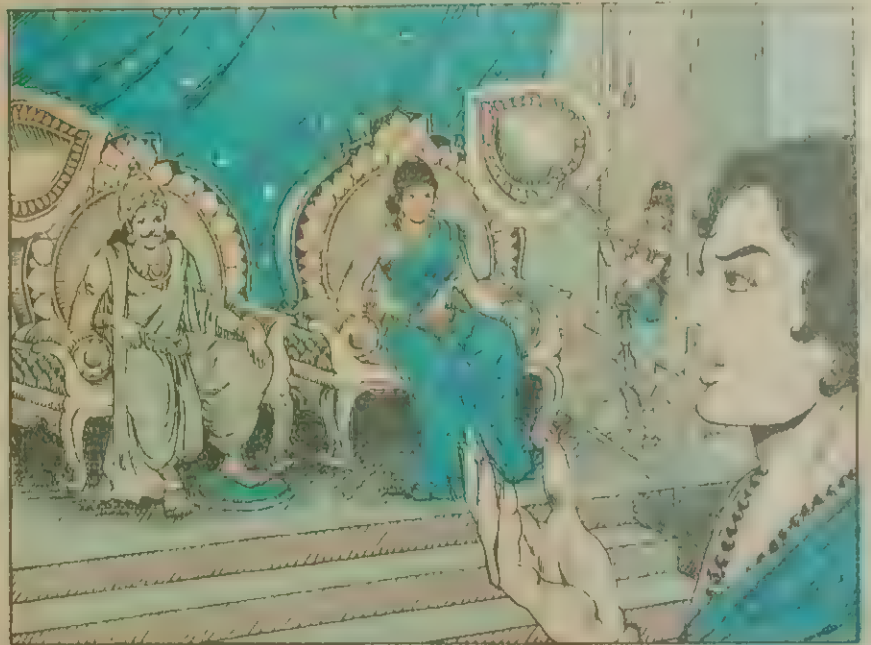

ଉତ୍କଳର ଅଭିଯାନ

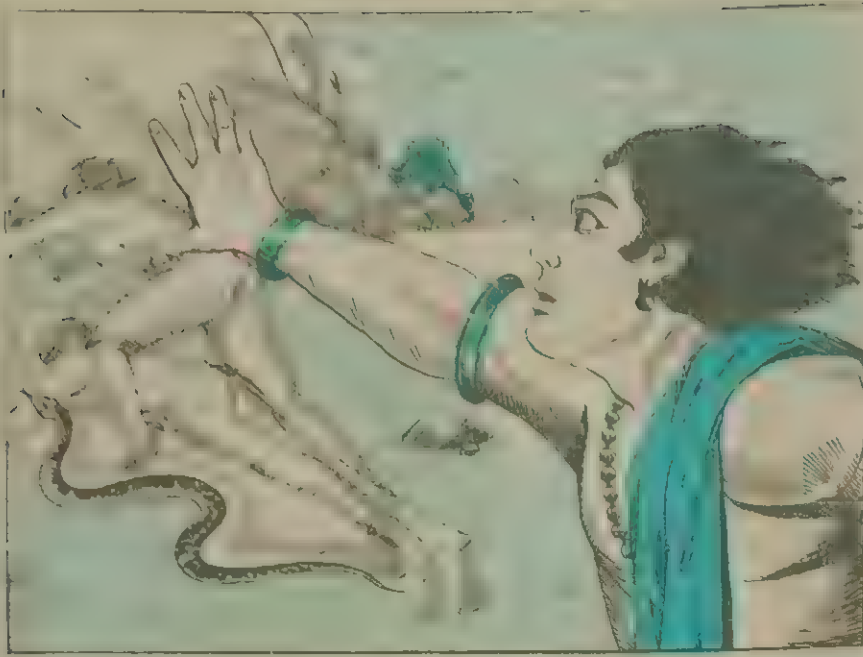

ମନ୍ତ୍ରୀ ବେଦଙ୍କର ଜଣେ ଯୋଦ୍ଧା ଥିଲେ ଉତ୍କଳ । ଶତାବ୍ଦୀ ଉତ୍କଳ ଗୁରୁଦକ୍ଷିଣା ଦେବାବେଳେ ଗୁରୁ ତାଙ୍କୁ ନିଜ ପତ୍ନୀଙ୍କ ପାଖେ ଦେଲେ ।

ଗୁରୁ-ପତ୍ନୀ କହିଲେ ତାଙ୍କର ଲେଡ଼ା ରାଜା ପୌଷ୍ୟଙ୍କ ମହିଷୀ ଧାରଣ କରିଥିବା ହଳେ ଅମୃତ କର୍ଣ୍ଣ-ଭୂଷଣ । ଉତ୍କଳ ଯାଇ ପୌଷ୍ୟଙ୍କ ରାଣୀଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରନ୍ତେ ରାଣୀ ଅଳଙ୍କାର ହଳକ ଦେଇ ଦେଲେ; ସେ ଅଳଙ୍କାର ଉପରେ ସର୍ପ-ରାଜ ତକ୍ଷକର ଲେଉ ଅଛି ବୋଲି ସୂଚକ କରିଦେଲେ ମଧ୍ୟ ।

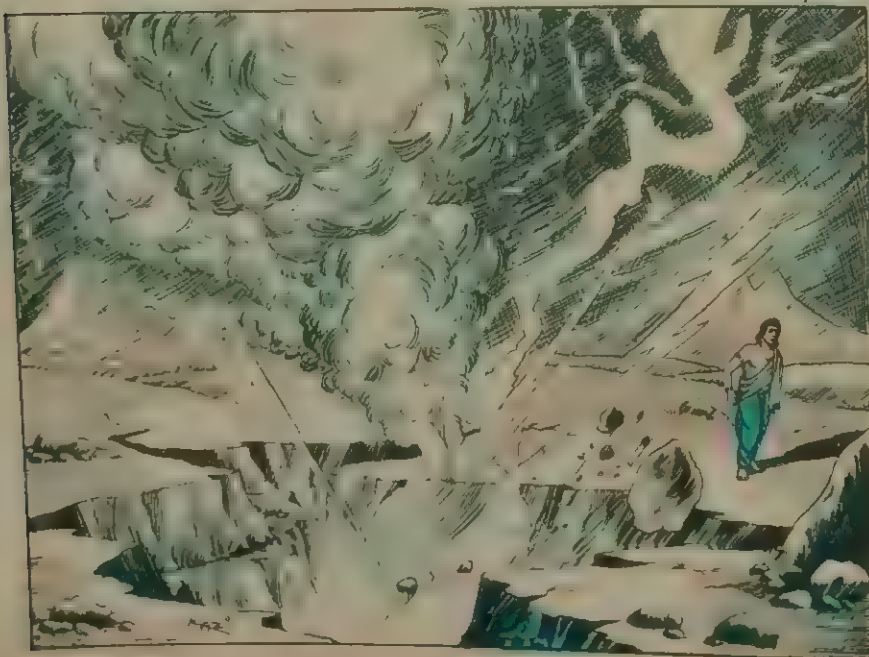

ଗୁରୁଙ୍କ ଆଶ୍ରମକୁ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ପଥରେ ଉତ୍କଳ ସ୍ଥାନ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ସରୋବରରେ ପଶିବା ବେଳେ ଶକ୍ତି ଏ ପଥର ଉପରେ ଅଳଙ୍କାର ହଳକ ଥୋଇ ଦେଲେ । ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ଭଲଗୁ ବୈରାଗୀ କାନ୍ଦୁ ଆସି ସେ ହଳକ ଉଠାଇ ନେଇ ଦୌଡ଼ି ପଳାଇଲା । ଉତ୍କଳ ଦୌଡ଼ିଲେ ତା' ପଛରେ ।

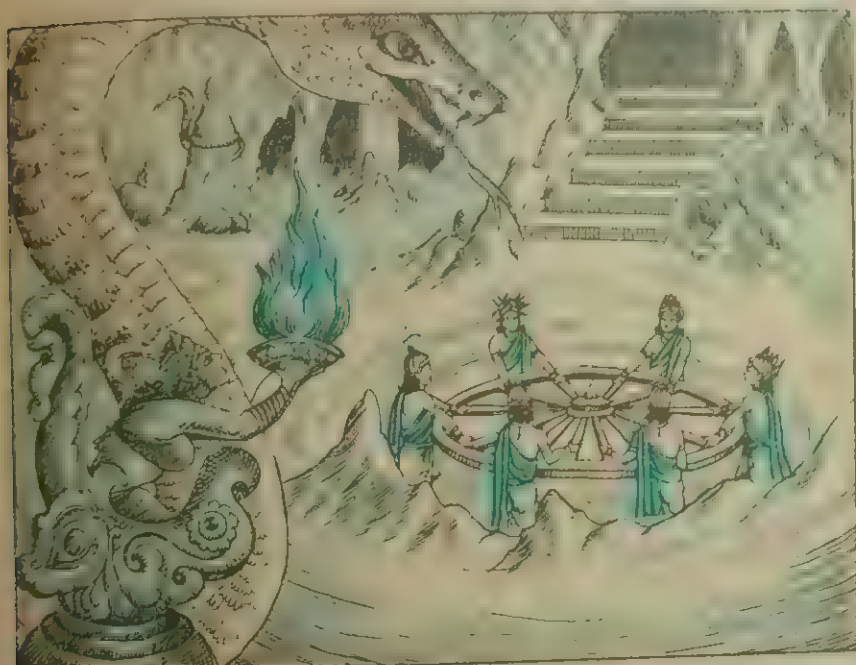
ଉତ୍କଳ ଲୋକଟିକୁ ଧରି ପକାଇବା
 ସେ ଏକ ସାପରେ ବୁଝାନ୍ତୁରା
 ତାଙ୍କ ହାତରୁ ଖସିଗଲା ଏ
 ବଳ ଭିତରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହେ
 ଉତ୍କଳ ବୁଝିଲେ ଯେ ସେ
 ଆଉ କେହି ନୁହେଁ, ଛଦ୍ମବେଶୀ ତ

ଉତ୍କଳ ତକ୍ଷକର ସନ୍ତାନରେ ପାତାଳ-
 ପୁରକୁ ଯିବା ପାଇଁ ବଳଟି ଖୋଲିବାକୁ
 ଲାଗିଲେ । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ବାଡ଼ି ଦ୍ଵାରା
 ଜଣେ ମଣିଷ କେବେ ପାତାଳପୁର ଯାଏ
 ବାଟ ଖୋଲିପାରେ ? ସେ ହମ୍ମେ କ୍ଳାନ୍ତ
 ହୋଇପଡ଼ିଲେ ।

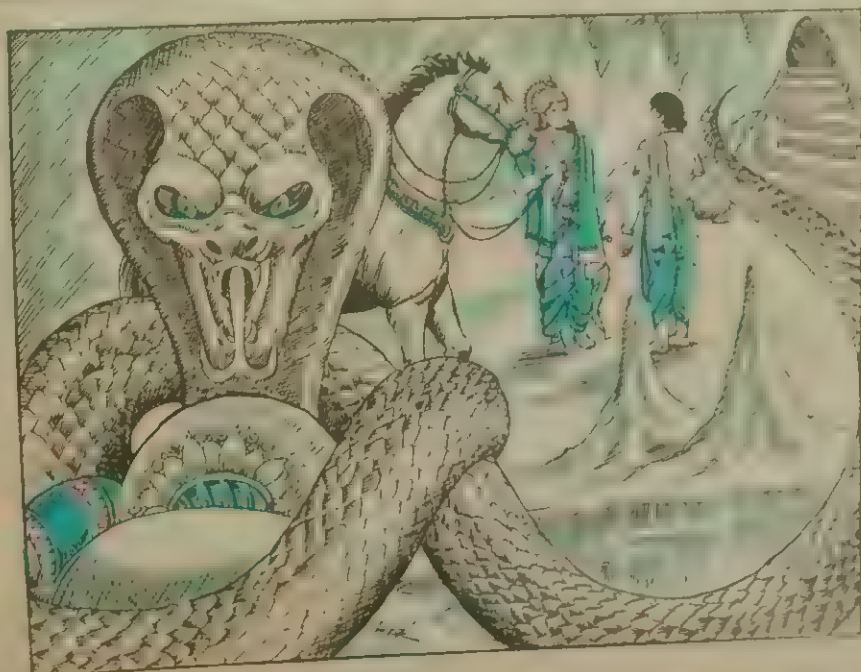
ସେ ଇନ୍ଦ୍ରକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ । ଇନ୍ଦ୍ର
 ପ୍ରାର୍ଥନାର ଉତ୍ତରରେ ନିଜ ବଳ ଦ୍ଵାରା
 ବାରମ୍ବାର ସେଠାରେ ଭୂମିରେ ଆଘାତ
 କରିବାରୁ ଅବଶେଷରେ ପାତାଳପୁର
 ଯାଏ ପଥ ଖୋଲିଗଲା ।

ପାଳାଳପୁରୀରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।
 ସେଠାରେ ସେ ଦୁଇଆ କପର ଚାଲିଛି
 ତାର ବହୁ ରହସ୍ୟ ଜାଣି ହେଲେ;
 ଦୁଇ ନାଶି ଶ୍ରେୟ ଲୁଗା ବୁଣୁଥିବାର
 ସେ ଦେଖିଲେ । ଜଣକ ହାତରେ ଆଏ
 କଳା ସୂତା; ଅନ୍ୟଟି ହାତରେ ଧଳା
 ସୂତା । ନାଶି ଦୁଇଜଣ ହେଲେ ନିୟତି ।
 କଳା ସୂତା ରାତି ଓ ଧଳା ସୂତା ଦିନ ।

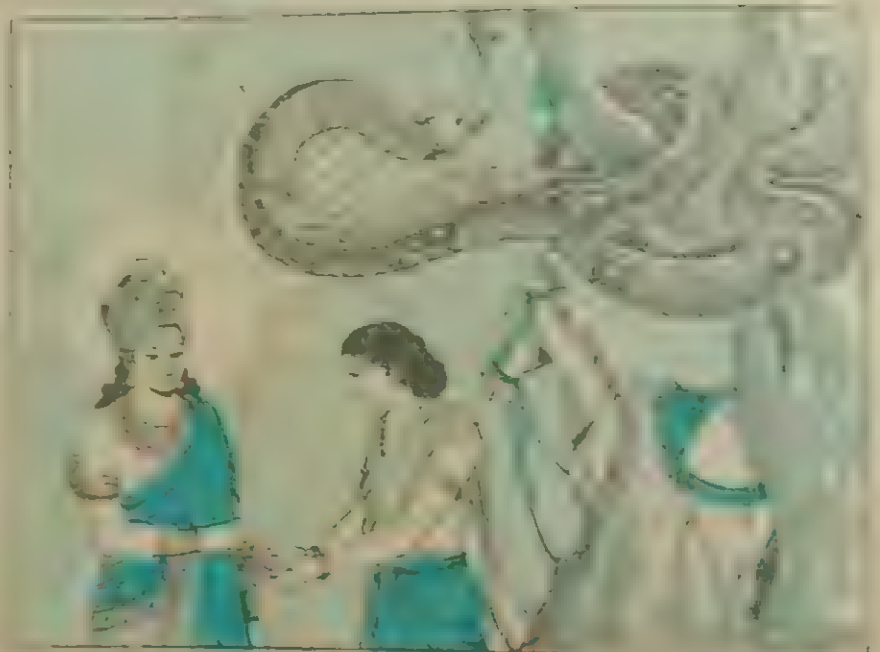
ସେ ଆହୁରି ଦେଖିଲେ, ଛଅଜଣ ଯୁବକ
 ଗୋଟାଏ ବରାଟ ଚନ୍ଦ୍ର ଚାଲୁଛନ୍ତି ।
 ସେଥିରେ ଅଛି ବାରଗୋଟି ଅଖ ।
 ଉତ୍ତଙ୍କ ବୁଲିଲେ, ଛଅ ଯୁବକ ଛଅ
 ରୁରୁ, ବାର ଅଖ ହେଲେ ବାରମାସ ।

ଉତ୍ତଙ୍କ ଦେଖିଲେ ଗୋଟିଏ ଅଶ୍ୱ ଧରି
 ଜଣେ ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଠାନ ପୁରୁଷ ଦଣ୍ଡାୟ-
 ମନ । ସେ ହେଲେ ଛଦ୍ମବେଶୀ କନ୍ୟା ।
 ସେ କୌଣସି ଦେବ ପୁରୁଷ ବୋଲି
 ଅନୁଭବ କରି ଉତ୍ତଙ୍କ ଅଳଙ୍କାର ଉଦ୍ଧାର
 ଲଗରେ ତାଙ୍କ ସହାୟତା ପ୍ରାର୍ଥନା
 କଲେ ।

ପାତାଳପୁରର ନାଗ ବାସିନ୍ଦାମାନେ ସେ
ଧୂଆଁରେ ଅତିଷ୍ଠ ହୋଇ ଉଠିଲେ ।
ବାଧା ହୋଇ ସର୍ପରୂପ ତକ୍ଷକ ଅପହୃତ
ଅଳଙ୍କାର ଉତ୍ତଳକୁ ଫେରାଇଦେଲେ ।
ସେହି ଯାଦୁଯୋଡ଼ା ଅରେନ୍ଦ୍ରଶ କର
ଉତ୍ତଳ ମର୍ତ୍ତ୍ୟକୁ ଫେରାଇଲେ ।

ପାତାଳପୁରର ନାଗ ବାସିନ୍ଦାମାନେ ସେ
ଧୂଆଁରେ ଅତିଷ୍ଠ ହୋଇ ଉଠିଲେ ।
ବାଧା ହୋଇ ସର୍ପରୂପ ତକ୍ଷକ ଅପହୃତ
ଅଳଙ୍କାର ଉତ୍ତଳକୁ ଫେରାଇଦେଲେ ।
ସେହି ଯାଦୁଯୋଡ଼ା ଅରେନ୍ଦ୍ରଶ କର
ଉତ୍ତଳ ମର୍ତ୍ତ୍ୟକୁ ଫେରାଇଲେ ।

ଗୁରୁ-ପତ୍ନୀ ସେ ଅଳଙ୍କାର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ
ଦିନ ଧାରଣ କରିବାକୁ ମାନସିକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ
ଥିଲେ । ସମୟ ପାଢେଇ ଅସ୍ଥିତାରୁ ସେ
ଅଧିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲେ । ଯାହା
ହେଉ ପବନ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପୂର୍ବରୁ ଉତ୍ତଳ
ପହଞ୍ଚିଲେ ଓ ତାଙ୍କୁ ଅଳଙ୍କାର ଅର୍ପଣ
କଲେ । ଅଭିଯାନରେ ସଫଳତା ହାସଲ
ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଉତ୍ତଳ ଅର୍ଜନ କରିଥିଲେ
ବହୁଳ ଜନ ।

କାହାଣୀ-ଶିଶୁନାମା-ପ୍ରତିଯୋଗିତା

ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ଶିଶୁନାମା ଦେଇ ୨୫ ଟଙ୍କା ପୁରସ୍କାର-ବଜୟୀ ହୁଅନ୍ତୁ

?

ଥରେ ଦୁଇଜଣ ରାଜପୁତ୍ର ଭିତରେ ଡର୍କ ହେଲା—ଲଢ଼ୁ ଓ ରସଗୋଲା ଭିତରେ ଉତ୍ତମ ମିଷ୍ଟ କିଏ ?

“ଆମ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଧାନ ବିଚାରପତି ସବୁ ବିଷୟରେ ନିରପେକ୍ଷ ରାୟ ଦେଇ ଖ୍ୟାତି ଅର୍ଜିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ମତ ନିଆଯାଉ ।” ଜଣେ ରାଜପୁତ୍ର କହିଲେ । ଅନ୍ୟ ଜଣକ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ଏକମତ ହେଲେ ।

ସେଦିନ ଥାଏ ଛୁଟି ଦିନ । ରାଜପୁତ୍ର ଦୁହେଁ ପ୍ରଧାନ ବିଚାରପତିଙ୍କୁ ପ୍ରାସାଦକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ମେଳନା ତାଙ୍କୁ ଜଣାଇଲେ ।

ବିଚାରକ ଗମ୍ଭୀର କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, “ଏ ଝଗଡ଼ାରେ ଦୁଇ ପକ୍ଷ ହେଲେ ଲଢ଼ୁ ଓ ରସଗୋଲା । ସେମାନଙ୍କୁ ପରୀକ୍ଷା ନ କରି ରାୟ ଦେବ କିପରି ?”

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦୁଇଥାଳିଭର୍ତ୍ତି ଲଢ଼ୁ ଓ ରସଗୋଲା ଅଣାଗଲା । ଏକ ପ୍ରକାର ଗାନ୍ଧୀୟ ସହକାରେ ବିଚାରକ ସେମାନଙ୍କୁ ଉଦରସାତ୍ କଲେ ।

“ଏଥର ଆପଣଙ୍କ ରାୟ କ’ଣ କୁହନ୍ତୁ !” ରାଜପୁତ୍ର ଦୁହେଁ ପଚାରିଲେ ।

“ସତ କଥା କହିଲେ, ଉଭୟ ପକ୍ଷ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୋ ପେଟରେ ଶାନ୍ତି ସହଜ ସହକାରେ ସହାବସ୍ଥାନ କରୁଛନ୍ତି । କୌଣସି ବିବାଦ ନାହିଁ ।” ବିଚାରକ ଶୁଣାଇ ଦେଲେ ।

ଉପରୋକ୍ତ କାହାଣୀ ପାଇଁ ଭବିଷ୍ୟ ଶିଶୁନାମାଟିଏ ଠିକ୍ କରି ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡରେ ଲେଖି “ଶିଶୁନାମା ପ୍ରତିଯୋଗିତା”, ଜନ୍ମମାମୁଁ, Chandamama Buildings, 2 & 3 Arcot Road, Madras-600026 ଠିକଣାରେ ନଭେମ୍ବର ୧୦ ତାରିଖ ପୂର୍ବ ପଠାନ୍ତୁ । ତେବେ, ଫଟୋ ପରିଚୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ପାଇଁ ଲେଖା ଏକା କାର୍ଡରେ ପଠାଇବେ ନାହିଁ ।

ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଫଳ ଜାନୁଆରୀ ୨୯ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ

ସେପ୍ଟେମ୍ବର ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ନିର୍ବାଚିତ ଶିଶୁନାମା : “ବୈଷ୍ଣବ ନଗରର ରହସ୍ୟ ”

ପୁରସ୍କାର ବଜୟୀ : ଅଜୟ ଦାସ, କଟକ ।

ବଜୟୀଙ୍କୁ ଅନୁମୋଦନ; ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗୀଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ।

ଚନ୍ଦ୍ର-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା : ପୁରସ୍କାର ଟ ୨୦୦୦ ପୁରସ୍କୃତ ପରିଚୟୋକ୍ତି କାନୁଆରୀ ୧୯୭୯ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ

- ★ ଉଭୟ ଚନ୍ଦ୍ର ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିଚୟୋକ୍ତି ଦୁଇ ଗୁରୁ ଧାଡ଼ିରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବା ପରିସ୍ପର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ହୋଇଥିବ ।
- ★ ନଭେମ୍ବର ୧୦ ପୂଜା ପରିଚୟୋକ୍ତି ପଦ୍ମଶ୍ରବୀ ଦରକାର ।
- ★ ସର୍ବାଧିକ ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ପରିଚୟୋକ୍ତି ପାଇଁ ଟ ୨୫୦୦ ପୁରସ୍କାର ପଠାଯିବ ।
- ★ ପରିଚୟୋକ୍ତି ସହ ପ୍ରେରକର ନାମ ଓ ଠିକଣା ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡରେ ଲେଖା ହୋଇ (ଯେଉଁ ଅନ୍ୟ କଥା ରହିବା ଅନୁଚିତ) ଜୟମାମୁଁ ଫଟୋ ପରିଚୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ଚନ୍ଦ୍ର ବିଲ୍ଡିଙ୍ଗ୍ସ୍, ମାଡ୍ରାସ-୬୦୦୦୨୭ ଠିକଣାରେ ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ସେପ୍ଟେମ୍ବର ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଫଳ

ପ୍ରଥମ ଚନ୍ଦ୍ର : “ଦଶ ନ ବାଜୁଣୁ, ପଡ଼ାପଡ଼ି ଛାଡ଼ି, ଶୋଇ ପଡ଼ିଲୁଣି ବାବୁ,
 ଦ୍ଵିତୀୟ ଚନ୍ଦ୍ର : ବଡ଼ ହୋଇଗଲେ ଏହିପରି ଦିନେ ବିରସରେ ଭାବୁଥିବୁ !”
 ପୁରସ୍କାର ବିଜୟିନୀ : କୁମାରୀ କଳିନୀକା ସିଂହ, ରାଉରକେଲ ।
 ବିଜୟିନୀଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ; ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗୀଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ।

ଆମିନି ପ୍ରାଣ

କଥାଟି ବାବୁଟି

ଜେମାସ

ଦନ୍ତ-ଚିକିତ୍ସକମାନେ କହନ୍ତି :

ନିୟମିତଭାବେ ବ୍ରଶରେ ଦାନ୍ତ ସଫା
କରନ୍ତୁ ଓ ମାଢ଼ିର ମାଲିଶ କରନ୍ତୁ; ମାଢ଼ିର
କଷ୍ଟ ଓ ଦନ୍ତସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଦୂରେଇ ରହନ୍ତୁ ।

ଫୋରହ୍ୟାନ୍ସ ବ୍ୟବହାରକାରୀମାନେ ସ୍ୱେଚ୍ଛାରେ କହୁଛନ୍ତି

“...ମୋତେ ଦାନ୍ତର କୌଣସି
କଷ୍ଟ ନାହିଁ...”

“ଗତ ପନ୍ଦର ବର୍ଷରୁ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ
ଫୋରହ୍ୟାନ୍ସ ଟୁଥପେଷ୍ଟ ନିୟମିତଭାବେ
ବ୍ୟବହାର କରି ଆସୁଛି ଓ ଏହାକୁ
ବ୍ୟବହାର କରି ମୁଁ ସୁସ୍ୱସ୍ଥ ପଡ଼ୁଛି ।”

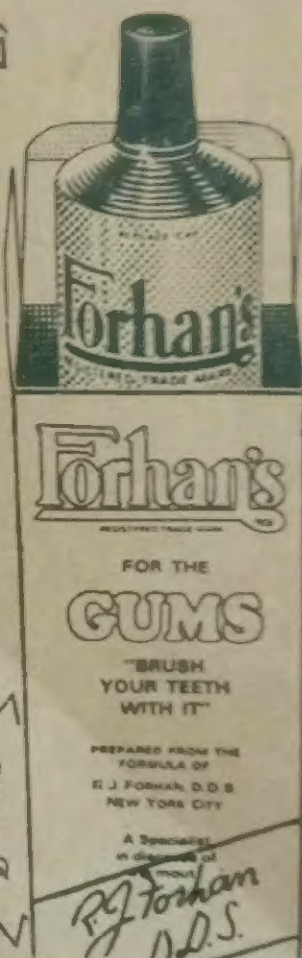
“...ପେଟେରୁ ମୁଁ ଫୋରହ୍ୟାନ୍ସ ଟୁଥପେଷ୍ଟ
ବ୍ୟବହାର କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଛି । ମୋ
ଦାନ୍ତରେ ଆଦୌ କଷ୍ଟ ନାହିଁ ଓ ମାଢ଼ି କ୍ଷୟ
ହେଉ ନାହିଁ...”

“...ମୁଁ ମରୁବେଳେ ଆପଣଙ୍କ ଫୋରହ୍ୟାନ୍ସ
ଟୁଥପେଷ୍ଟ ଓ ଫୋରହ୍ୟାନ୍ସ ଜବଲ ଆବୃଣନ
ଟୁଥବ୍ରଶ ପ୍ରତି ଭରଜି ରହୁଛି...”

(ହସ୍ତାକ୍ଷର) ପି. ନାଗେଶ ଚାମରା
ଅକ୍ଷରୀ

(କେପ୍ଟି ମ୍ୟାଜର୍ ଅଣ୍ଟ ବୋ. ଇମ୍ପିଟେଇର
ପେଟ୍ରୋଗ୍ରାଫି କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ଏ
ସବୁ ଠିକ୍ ଓ ଏଭଳି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ଠିକ୍ସ୍ଥଳର ପଡ଼ୋଶୀଙ୍କୁ କପି
ଦେଖି ପାରନ୍ତୁ ।)

ଅବର୍ଷତ
ନାରୀ
ରଙ୍ଗର
ପ୍ୟାକରେ

“...ପ୍ରାୟ ଦଶ ବର୍ଷ ତଳେ ମୁଁ
ମାଢ଼ିର କଷ୍ଟ ଭୋଗ କରୁଥିଲି...”

“ପ୍ରାୟ ଦଶ ବର୍ଷ ତଳେ ମୁଁ ମାଢ଼ିର କଷ୍ଟ ଭୋଗ କରୁଥିଲି
ଆଉ ସେତେବେଳେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ‘ଫୋରହ୍ୟାନ୍ସ’ ଟୁଥପେଷ୍ଟ
ବ୍ୟବହାର କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲି ଏବଂ ଆଜି ମୁଁ
ଆପଣଙ୍କୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦେଖି
ପେଟେରୁ ଫୋରହ୍ୟାନ୍ସ ଟୁଥପେଷ୍ଟ ବ୍ୟବହାର
ଠିକ୍ । ଏବେ ମୋର ଦାନ୍ତ ସୁସ୍ଥ ଓ
ଟୁଥପେଷ୍ଟ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ମୁଁ
ଆପଣଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ କରୁଛି ।”

(ହସ୍ତାକ୍ଷର) ଇ.ସି. ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ
ସୌଭାଗ୍ୟ, ବାଲୁଆପୁର

ଦାନ୍ତର ଭିତର ଛତ୍ର ଗର୍ଭ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି
ଓ ସକାଳେ ଠିକ୍ ସେତେବେଳେ ଦାନ୍ତ ସଫା
କରିବା ଓ ମାଢ଼ିର ମାଲିଶ କରିବା ପାଇଁ
ଫୋରହ୍ୟାନ୍ସ ଟୁଥପେଷ୍ଟ ବ୍ୟବହାର କରିବା
ଏହା ସାଙ୍ଗକୁ ଫୋରହ୍ୟାନ୍ସ ଜବଲ-
ଆବୃଣନ ଟୁଥବ୍ରଶ ବ୍ୟବହାର କରିବା
କାରଣ ଏହାକୁ ଦାନ୍ତ ସଫା କରିବା ଏବଂ
ସଙ୍ଗେ ମାଢ଼ିର ମାଲିଶ କରିବା ପାଇଁ
ବିଶେଷଭାବେ ଚିଆରି କରାଯାଇଛି ।

ମାଢ଼ିରେ
କଷ୍ଟ ହେଲେ
ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟର
ଆକଳି
ପଡ଼େ

ମାଗଣା “ଆପଣଙ୍କ ଦାନ୍ତ ଓ ମାଢ଼ିର ପ୍ରତି” । ଦାନ୍ତର
ପ୍ରତି ସୁସ୍ଥାବସ୍ଥା ଏବଂ ଉଚିତ ମୁକ୍ତ-ପ୍ରତି
ପାରିବା ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ କରାଯାଉଛି ଏବଂ ଏହା
ପରିସାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପଦ୍ଧତି ଏବଂ ଠିକ୍ସ୍ଥଳରେ
ଫୋରହ୍ୟାନ୍ସ ଟେଣ୍ଡର ଆବୃଣନରା ବ୍ୟବହାର
ଯୋଗୁଁ ବ୍ୟାପକ ୧୧୫୭, ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ T 179-179
ବଲୁ-୧୦୦୦୨୦ ।
ଆପଣଙ୍କ ମନପସନ୍ଦ ଗ୍ରନ୍ଥା ଉପରେ ବଦଳୁ ।

ଫୋରହ୍ୟାନ୍ସ
ଦନ୍ତ-ଚିକିତ୍ସକ
ଦ୍ୱାରା ତିଆରି ଟୁଥପେଷ୍ଟ